

Gjennomgang av israelske selskaper i Statens pensjonsfond utland

2. utgave, 23. 11. 2025

Historikere for Palestina

Utgitt av:
Historikere for Palestina

24.11.2025

Innledning	4
Innledning, 1. utgave	5
Palestina, folkeretten og oljefondet	9
Enlight Renewable Energy Ltd.	14
Eksempler på direkte involvering på okkupert område	14
OPC Energy Ltd.	17
Energix-Renewable Energies Ltd.	18
Eksempler på direkte involvering på okkupert område	19
Kenon Holdings Ltd.	22
NICE Ltd.	23
AudioCodes Ltd	24
Gilat Sattelite Networks Ltd	25
Nova Ltd	27
Priortech Ltd.	28
Tower Semiconductor Ltd.	29
Hilan Ltd.	30
One Software Technologies Ltd.	34
Camtek Ltd	36
Perion Network Ltd	37
Sapiens International Corp Ltd.	38
Formula Systems (1985) Ltd.	40
Azrieli Group Ltd.	43
Melisron Ltd.	47
Big Shopping Centers Ltd	48
Gav-Yam Lands Corp Ltd	49
Alony Hetz Properties & Investments Ltd	50
Amot Investments Ltd	51
Airport City Ltd	53
Summit Real Estate Holdings Ltd	54
Israel Canada T. R. Ltd	57
Reit 1 Ltd	59
Sella Capital Real Estate Ltd	60
AFI Properties Ltd	61
Next Vision Stabilized Systems Ltd	62
Bet Shemesh Engines Ltd	64
Scope Metals Group Ltd	65
Meshulam Levinstein Constructing & Engineering Ltd.	66
Danel Adir Yeoshua	67
Amos Luzon Development and Energy Group Ltd	68
Isracard	69
Mega Or Holdings Ltd.	70
Teva Pharmaceutical Industries Ltd	72
Bank Hapoalim BM	78
Bank Leumi Le-Israel BM	82

Mizrahi Tefahot Bank Ltd	87
First International Bank Of Israel Ltd	89
Phoenix Financial Ltd	91
FIBI Holdings Ltd	93
Harel Insurance Investments & Financial Services Ltd	94
IDI Insurance Co Ltd.	96
Tel Aviv Stock Exchange Ltd	97
Israel Discount Bank Ltd	98
Menora Mivtachim Holdings Ltd.	102
Clal Insurance Enterprises Holdings Ltd.	103
Migdal Insurance & Financial Holdings	104
Shufersal Ltd	105
Rami Levy Chain Stores Hashikma Marketing 2006 Ltd	108
Strauss Group Ltd (tidligere: 'Strauss-Elite')	110
Turpaz Industries Ltd	112
Retailors Ltd	115
Oddity Tech Ltd	116
Fattal Holdings 1998 Ltd.	117
Nexxen International	119
Tadiran Group Ltd	120
Delek Automotive Systems Ltd.	121
Fox-Wizel	126
Azorim Investment Development & Construction	127
ICL Group Ltd	128
Israel Corp Ltd	133

Innledning

Dette er andre utgave av rapporten til Historikere for Palestina, inneholdende en kvalitativ gjennomgang av 64 israelske selskaper i det norske “Oljefondet”, Statens pensjonsfond utland (SPU), pr. 31. 12. 2024. Av disse 64 er det pr. 23. 11. 2025 33 israelske selskaper igjen i SPU's portefølje. Fire selskaper ble solgt før 30. juni 2025 og fem ble ekskludert som følge av etikkrådets anbefaling innen 26. august 2025. De resterende selskapene ble solgt ut enten fordi de var utenfor referanseindeksen eller på grunnlag av risikobaserte nedsalg foretatt av NBIM.

Vi har også i de oppdaterte rapportene sett på praksisen til selskapene i fortid og nåtid, og vi kommenterer nedsalg eller eventuell økning eller nedgang i eierskap og aksjeverdier det siste året. De selskapene som vi vet at NBIM solgte seg ut av i 2025 er tydelig markert deretter. Vi har også lagt til hvordan vi vurderer risikoen for at selskapet bryter de etiske retningslinjene til fondet, øverst i hver enkelt rapport. Nytt av utgaven er også en tekst om Norges forpliktelser etter internasjonal lov, skrevet av Narve Fulsås i september 2025.

Våre oppdaterte rapporter bekrefter konklusjonen i 1. utgave av rapporten 30. juni 2025: Det er en høy risiko for at den norske staten tjener på grove folkerettsbrudd gjennom SPU's investeringer i israelske selskaper. Vi mener derfor at Stortinget må instruere Norges Bank til å selge alle aksjer i israelske selskaper inntil Israel følger internasjonal lov med hensyn til folkerettsstridig okkupasjon, brudd på forbudet mot apartheid, samt brudd på individers rettigheter i krig og konflikt.

Alle rapporter, samt oversikt over nedsalg og eksklusjoner i 2025, kan finnes på nett på www.historikereforpalestina.no.

Oslo, 24.11.2025

Toufoul Abou-Hodeib, Håvard Brede Aven, Lucia Carminati, Vigdis Evang, Eli Morken Farstad, Vera Fiveland, Narve Fulsås, Bieke Gils, Jonas Fossli Gjersø, Maria Halle, Ola Innset, Anne Kveim Lie, Frank Meyer, Pål Nygaard, Pelle Valentin Olsen, Sissel Rosland, Diego Alexander Salazar, Yngvild Storli

Innledning, 1. utgave

Denne rapporten er skrevet av dugnadsgruppa Historikere for Palestina, som består av ansatte ved åtte av landets universiteter og høyskoler. Vi har samlet oss i solidaritet med det palestinske folk, som gjennom tiår har vært ofre for etnisk rensing og fordrivelse fra sine hjem og sitt land. De har opplevd stadig økende okkupasjon med ekstrem vold og et apartheid-regime under okkupanten Israel, og blir nå utsatt for det som flere forskere kaller et pågående folkemord.¹ Israels massive folkerettsbrudd skaper både juridisk og moralsk handlingsplikt for Norge som tredjepart, for Norges statsinstitusjoner, og oss som enkeltindivider.²

Med bakgrunn i et behov for skjerpede aktsomhetsvurderinger i land i krig og konflikt, ønsket vi i Historikere for Palestina å undersøke praksisen til de 64 israelske selskapene som Statens Pensjonsfond Utland (SPU) var investert i.³ Vi har tatt utgangspunkt i retningslinjene som Finansdepartementet har gitt til Etikkrådet og Norges Bank, og spurt i hvilken grad disse selskapene overholder kravene.⁴ Konklusjonen vår er at flertallet av disse enten burde vært satt under observasjon eller ekskludert i tråd med gjeldende reglement.

Det er tre forhold som gjorde at vi ønsket å gjøre denne undersøkelsen. For det første hviler Israels okkupasjon av palestinsk land, den etniske rensingen og voldsbruken, samt det pågående folkemordet, på økonomiske strukturer. For det andre er Norge via SPU Europas største institusjonelle investor i selskap som bidrar til Israels ulovlige okkupasjon av palestinsk land.⁵ For det tredje har regjeringen, Norges Bank og Etikkrådet konsekvent hevdet at systemet for vurdering av mulige bidrag til Israels folkerettsbrudd fungerer etter hensikten. Mellom disse tre forholdene er det et potensielt misforhold. Dette ønsket vi å undersøke.

Vi har gått til jobben som faghistorikere. Det betyr at vi har gått til det vi har funnet av åpent tilgjengelige kilder, brukt vår kildekritikk, og sammenfattet informasjonen vi har funnet om

¹ Se for eksempel B'tselem 2021; Christiansen 2025; Hernes 2024; Pappé 2006; Velo 2024; Albanese 2024.

² Einarsen 2024. Vi er altså ikke enige i regjeringens vurdering ang. ICJs kjennelser fra juli 2024, se Utenriksdepartementet 2024.

³ Kruhaug 2025; Etikkrådets Cecilie Hellestveit pekte senest 25. juni på at «...jo mer alvorlig situasjonen i et område er, jo høyere krav til aktsomhet fra selskaper vil Etikkrådet forvente.», se Yttredal 2025. Vi har ikke forskjellsbehandlet investeringene basert på investeringsverdi, jamfør Etikkrådets påpeking om at dette ikke er en variabel i de etiske vurderingene, se Yttredal & Kristiansen 2025

⁴ *Etiske utelukkelse* 2023; Lovdata 2014

⁵ DBIO 2024: 6

selskapene. Vi har jobbet for å forklare hva selskapene gjør, hvordan de eventuelt bidrar til brudd på de eksisterende etiske retningslinjene til SPU, og forholdt oss til hva Etikkrådet har gjort av vurderinger og konklusjoner i tilsvarende tilfeller knyttet til eksklusjoner og observasjoner. I praksis betyr det at vi har sett på selskapenes egne nettsider, åpent tilgjengelig investor-informasjon, nyhetsartikler og vitenskapelige artikler, samt rapporter og oppslag som er samlet inn av forskjellige organisasjoner som FN,⁶ Who Profits, Don't Buy Into Occupation, the American Friends Service Committee (AFSC), B'tselem, Al Haq, Amnesty International og Human Rights Watch (HRW). Noen av disse viser ikke alltid hvor de har informasjonen sin fra. Vi har imidlertid i de fleste tilfellene klart å triangulere påstander og info fra andre kilder.

Resultatene av undersøkelsen vår ble først publisert i en kronikk i Aftenposten 3. juni i år.⁷ Konklusjonen vår er at SPU er investert i nær sagt alle aspekter som sørger for at Israel ulovlig kan okkupere stadig mer palestinsk land. Det gjelder banker som finansierer byggingen av ulovlige bosetninger, forsikringsselskap som forsikrer bygninger og næringsvirksomheter, energiselskap som enten driver kraftproduksjon på okkupert land eller forsyner ulovlige bosetninger med energi, selskap som driver sin produksjon eller inntektsgivende virksomhet på ulovlig okkupert land, selskap som driver kjøpesenter, servicevirksomhet eller detaljhandel i okkuperte områder, selskap som leverer overvåkningsteknologi, samt selskap som bidrar til bosetternes landbruksdrift på ulovlig okkupert palestinsk land. I tillegg har vi dokumentert at SPU er investert i selskap som aktivt bidrar til det pågående folkemordet gjennom leveringer og samarbeid med Israel Defence Forces.

Med denne rapporten ønsker vi å gjøre Finansdepartementet, Norges Bank og Etikkrådet oppmerksom på disse forholdene, og vi håper rapporten kan bidra til en gjennomgang av både de enkelte investeringene som vi peker på som problematiske, samt hvordan systemet for etiske vurderinger av SPUs investeringer fungerer.

⁶ Se 2023-oppdatering av rapport (A/HRC/43/71, s. 1) og 2024 (A/HRC/57/21, s. 3) som peker på at rapportene ikke er uttømmende i sin kartlegging, *Database of Business Enterprises Pursuant to Human Rights Council Resolutions 31/36 and 53/25* u.å. Se også Mordechai 2025

⁷ Historikere for Palestina 2025

Investeringer er alltid politiske, spesielt når det foregår et folkemord. Det vi har avdekket tyder på at dagens ordning med etiske vurderinger av Oljefondets investeringer ikke fungerer tilfredsstillende.

Oslo, 29. juni 2025

Toufoul Abou-Hodeib, Håvard Brede Aven, Vigdis Evang, Eli Morken Farstad, Vera Fiveland, Narve Fulsås, Bieke Gils, Jonas Fossli Gjersø, Ola Innset, Anne Kveim Lie, Frank Meyer, Pål Nygaard, Pelle Valentin Olsen, Sissel Rosland, Diego Alexander Salazar, Yngvild Storli

Referanser:

- Albanese, F. (2024). Genocide as colonial erasure - Report of Francesca Albanese, the UN Special Rapporteur on the situation of human rights in the Palestinian territories occupied since 1967. United Nations.
<https://www.un.org/unispal/document/genocide-as-colonial-erasure-report-francesca-albanese-01oct24/>
- B'tselem. (2021, 12. januar). Apartheid. <https://www.btselem.org/apartheid>
- Christiansen, H. (2025, 25. juni). Israelske forskere varsler om folkemord i Gaza: – Et vendepunkt i jødisk historie. *Aftenposten*.
<https://www.aftenposten.no/verden/i/vgB2jX/israelske-forskere-slaar-alarm-gaza-er-et-vendepunkt-i-joedisk-historie>
- Database of Business Enterprises Pursuant to Human Rights Council Resolutions 31/36 and 53/25*. (u.å.). OHCHR. Hentet 25. juni 2025, fra
<https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/hrc/regular-sessions/session31/database-hrc3136>
- DBIO. (2024). *Don't Buy into Occupation Report 2024*.
<https://dontbuyintooccupation.org/reports/dont-buy-into-occupation-report-2024/>
- Einarsen, T. (2024, 3. november). *Tredjestaters plikter i relasjon til ulovlig okkuperte områder. Betydningen av ICJs rådgivende uttalelse i Palestinasaken*. Forsvar folkeretten.
<http://forsvarfolkeretten.no/2024/11/03/tredjestaters-plikter-i-ulovlig-okkuperte-omrader-betydningen-av-den-internasjonale-domstolens-radgivende-uttalelse-i-palestinasaken/>
- Etiske utelukkelse*. (2023, 27. april). Norges Bank Investment Management.
<https://www.nbim.no/no/>
- Hernes, G. (2024, 8. februar). Gudmund Hernes: Israel har aldri tapt så mye støtte som i denne krigen. *Morgenbladet*.
<https://www.morgenbladet.no/ideer/gudmund-hernes-israel-har-aldri-tapt-sa-mye-stotte-som-i-denne-krigen/8853532>
- Historikere for Palestina. (2025, 3. juni). Stortinget må gi Etikkrådet ny instruks om Oljefondet. *Aftenposten*.
<https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/qP433L/stortinget-maa-gi-etikkraad-et-ny-instruks-om-oljefondet>
- Kruhaug, N.-I. (2025, 24. mars). Redd Barna ber Stoltenberg skjerpe retningslinjene for oljefondet. *Adresseavisen*.

- <https://www.adressa.no/nyheter/utenriks/i/W01qXd/redd-barna-ber-stoltenberg-skjerpe-retningslinjene-for-oljefondet>
- Lovdata. (2014). *Retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utland*. Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/2014-12-18-1793>
- Mordechai, L. (2025). Bearing Witness to the Israel-Gaza War. <https://witnessing-the-gaza-war.com/>
- Pappé, I. (2006). *The ethnic cleansing of Palestine*. Oneworld.
- Utenriksdepartementet. (2024, 4. juni). *Gjennomgang av Norges forpliktelser i lys av Sør-Afrikas sak mot Israel* [Nyhet]. Regjeringen.no; regjeringen.no. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/gjennomgang-av-norges-forpliktelser-i-lys-av-sor-afrikas-sak-mot-israel/id3043678/>
- Velo, P. (2024, 23. august). Slik snudde den israelske holocaust-eksperten om folkemord. *Morgenbladet*. <https://www.morgenbladet.no/aktuelt/slik-snudde-den-israelske-holocaust-eksperten-om-folkemord-og-akademisk-boikott/9489105>
- Yttredal, H. (2025, 25. juni). Raymond Johansen retter sterk kritikk mot Oljefondet: – Det går ikke an å være bare litt gravid. *Klassekampen*. <https://klassekampen.no/artikkel/2025-06-25/leverer-krutt-til-israel>
- Yttredal, H. & Kristiansen, B. S. (2025, 23. juni). Folkerettsekspert: – Løper fra ansvaret. *Klassekampen*. <https://klassekampen.no/artikkel/2025-06-23/folkerettsekspert-loper-fra-ansvaret>

Palestina, folkeretten og oljefondet

Narve Fulsås

Den israelske okkupasjonen av «palestinske område»

I 1947 slo FN fast at Vestbreidda, Aust-Jerusalem og Gazastripa er palestinsk territorium. Under seksdagerskrigen i 1967 erobra Israel Gazastripa og Sinai-ørkenen frå Egypt, Vestbreidda og Aust-Jerusalem frå Jordan og delar av Golanhøgdenene frå Syria. Tryggingrådet i FN vedtok resolusjon 242 som kravde at Israel trekte seg tilbake frå okkuperte område. Etter fredsavtalen mellom Egypt og Israel i 1979 kom Sinai på ny under egyptisk styre frå 1982. Golanhøgdenene derimot blei annektert av Israel i 1981. Anneksjonen blei godkjent av USA i 2019, trass i at Tryggingrådet kallar Israels okkupasjon der folkerettsstridig.⁸

«Dei okkuperte palestinske områda» er FN's fellesnemning på Gazastripa og Vestbreidda. Frå palestinsk synspunkt er Israel oppretta på palestinsk land, og heile Israel bør derfor oppfattast som okkupert palestinsk område. Det FN-definerte okkuperte området omfattar berre 22 % av det historiske Palestina.

Sidan 1967 har Israel, under skiftande regjeringar, oppretta stadig fleire busetjingar med jødiske innbuarar på dei okkuperte områda. I 2005 trekte Israel ut alle styrkar frå Gaza, avvikla alle busetjingar og sette deretter i verk ein blokade av Gaza (2007), etter at Hamas kom til makta der. Blokaden gjeld inn- og utfart for både menneske og varer. FN ser på Gazastripa som stadig under israelsk okkupasjon. Seinare, m.a. i 2008/2009, 2014 og 2021, har Israel gjennomført ei rekkje militæroperasjonar med fleire tusen sivile offer.

Okkupasjonen, FN og folkeretten

FN's spesialrapportør for menneskerettssituasjonen i dei okkuperte områda (tidlegare og noverande) har konkludert med at okkupasjonen av palestinske område er apartheid. Denne oppfatninga er delt av menneskerettsorganisasjonar som Human Rights Watch, Amnesty International, den israelske B'Tselem og fleire palestinske organisasjonar. Dei meiner israelsk

⁸ Golanhøydene (Syria og Israel), fn.no, 17.03.2025.

apartheid råkar heile det palestinske folket, inkludert dei som lever i Israel og dei palestinske flyktningane. Fleire av desse instansane og organisasjonane har gått bort frå ei to-system-oppfatning som ser Israel og dei okkuperte områda kvar for seg, og hevdar i staden at Israel opererer eitt enkelt diskriminerings-, okkupasjons- og koloniseringsregime på tvers av denne grensa mellom det «eigentlege» Israel og «dei okkuperte områda».

I folkeretten er okkupasjon ein mellombels tilstand, medan den israelske okkupasjonen av palestinske område i 2025 har vart i (minst) 58 år. Kravet frå tryggingrådet i 1967 om tilbaketrekking talar for at okkupasjonen var ulovleg alt i 1967. Etter nesten 60 år må den i alle fall vere folkerettsstridig, og kva folkerettslege plikter har då medlemslanda i FN? Sjølv ein lovleg okkupant har plikter etter folkeretten. Internasjonal lov forbyr tileigning av territorium med makt og slår fast at alle folk har rett til sjølvstyre (self-determination), òg dei som lever under okkupasjon. Okkupasjonsmakta har plikt til å verne sivilbefolkninga og menneskerettane deira. Okkupanten har ikkje lov til å stele land eller busetje eiga befolkning på okkupert område. Dette har Tryggingrådet slått fast fleire gonger, m.a. i resolusjon 2334 (2016). I 2005 slo Den internasjonale domstolen i Haag (ICJ) fast at muren på Vestbreidda braut med folkeretten.

I desember 2022 vedtok generalforsamlinga i FN at Den internasjonale domstolen i Haag (ICJ) skulle vurdere dei juridiske konsekvensane av den israelske okkupasjonspolitikken i dei okkuperte områda: Gazastripa og Vestbreidda, inkludert Aust-Jerusalem. ICJ kom med si «rettleiande fråsegn» i juli 2024. Den slo fast at retten til sjølvstyre (self-determination) er ei absolutt og ufråvikeleg norm som er grunnleggjande for den internasjonale rettsordenen, og som gjev opphav til plikter for alle statar. Den slo fast at Israels nærvær på alle delar av dei okkuperte palestinske områda er ulovleg. Og den slo fast at det omfattande systemet av restriksjonar som er påført palestinarar er diskriminering basert på rase og i strid med konvensjonen mot rasemessig segregering og apartheid. Israel blei pålagt å avslutte okkupasjonen, evakuere busetjarane og reparere all skade som er gjort.

ICJ slo fast at alle statar er forplikta til å ikkje anerkjenne Israels nærvær i dei okkuperte områda, ikkje å hjelpe eller assistere Israels nærvær i dei okkuperte områda og å kollektivt arbeide for å få ein slutt på Israels ulovlege okkupasjon.⁹

⁹ Sjå m.a. Guardian, 25. mai 2025; Legal Memorandum on the UK's Obligations Under International Law in the Occupied Palestinian Territory, mai 2025; <https://forsvarfolkeretten.no/2024/11/03/tredjestaters-plikter-i-ulovlig-okkuperte-omrader-betydningen-av-den-internasjonale-domstolens-radgivende-uttalelse-i-palestinasaken/>.

FNs hovudforsamling vedtok i 2024 at alle statar m.a. må ta steg for å stoppe handel og investeringar som bidrar til å halde ved like den ulovlege tilstanden skapt av Israel på okkupert palestinsk område.¹⁰

Israels krig på Gaza og folkemordkonvensjonen

Israels krig på Gazastripa etter Hamas-åtaet i oktober 2023 leidde til at Sør-Afrika i desember same året gjekk til sak mot landet ved ICJ for brot på folkemordkonvensjonen. ICJ slo i januar 2024 fast at det var ein risiko for krenking av rettigheitene etter folkemordkonvensjonen.

16. september 2025 sa FN's uavhengige granskingskommisjon for dei okkuperte palestinske områda at Israel har gjort fire av fem handlingar som er definerte som folkemord. Menneskerettsorganisasjonar, det store fleirtalet av folkemordforskarar og FN's spesialrapportør er mellom dei som har kome til same konklusjon.

Noreg og dei andre statspartane til folkemordkonvensjonen er forplikta til å hindre folkemord. Utanriksdepartementet har vurdert det slik at «Norges posisjon overfor Israel er av en karakter som rettslig sett ikke tilsier en spesielt streng aktsomhetsplikt for Norge». Likevel må det forventast, heiter det vidare, at Noreg «innenfor vår kontrollsfære, motvirker aktiviteter som støtter opp om et potensielt folkemord». Ut over Noregs folkerettslege plikter nemner UD nokre aktuelle tiltak og verkty som bør og kan gjennomførast. 7. mars 2024 fråbadde regjeringa handel og næringsverksemd med israelske busetjingar. UD framhevar dessutan at Noreg har ein omfattende og streng kontroll av eksport av forsvarsmateriell og at det er dialog med selskap med statleg eigarandel om aktsomheitsvurderingar knytt til humanitærretten. Endeleg framhevar UD at det er eit godt etisk rammeverk for Statens pensjonsfond utland.¹¹

Oljefondet og dei etiske retningslinjene

Finansdepartementet har fastsett etisk motiverte retningslinjer for observasjon og utelukking frå Statens pensjonsfond utland (Oljefondet). Formålet med retningslinjene har vore å unngå

¹⁰ UNGA, Resolution ES-10/24.

¹¹ [Gjennomgang av Norges forpliktelser i lys av Sør-Afrikas sak mot Israel - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikspolitikk/oljefondet/gjennomgang-av-norges-forpliktelser-i-lys-av-sor-afrikas-sak-mot-israel-/doc2712271)

at fondet er investert i selskap som forårsakar eller medverkar til alvorlege krenkingar av grunnleggjande etiske normer. Fram til november 2025 galdt retningslinjene for arbeidet i Etikkrådet og NBIM.¹² Etter at Etikkrådet blei sett på vent av Stortinget 4. november i år, står NBIM ansvarleg for å sikre at investeringane til fondet følgjer retningslinjene.

Kriteria er både produkt- og åtferdsbaserte. I vår samanheng er det særleg dei åtferdsbaserte kriteria som har vore aktuelle, og av desse igjen dei tre fyrste undergruppene: «Observasjon eller utelukkelse kan besluttes for selskaper der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for: a) grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene b) alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner c) salg av våpen til stater i væpnede konflikter som benytter våpnene på måter som utgjør alvorlige og systematiske brudd på folkerettens regler for stridighetene».¹³

Graver-utvalet (2003) og Mestad-utvalet (2020) la premissa for dei etiske retningslinjene. Sverdrup-utvalet (2022) konkluderte med at retningslinjene var som dei burde vere, men at auka geopolitisk uro ville leggje press på handteringa av dei. Slik har det vore ei skjerping og presisering av retningslinjene, med strengare krav til aktsomheitsvurderingar. Rapporten til Historikere for Palestina i juni 2025 avdekte likevel at Israels internasjonalt fordømte brotsverk på Gazastripa ikkje synest å ha fått verken Etikkrådet, Finansdepartementet eller Noregs Bank til å fokusere merksemda og intensivere undersøkingane. Er retningslinjene då gode nok, eller manglar det fyrst og fremst ei grunnleggjande forståing av Israels karakter og konfliktens natur?

Den norske regjeringa har vore mellom dei skarpaste europeiske kritikarane av Israel og ein pådrivar for å anerkjenne palestinske rettar. Men regjeringa har halde fast på at det er ICJ som må avgjere om det som skjer på Gaza er folkemord. Det vil ta fleire år før ICJ kjem til eit resultat i det spørsmålet. Paradokset er då at folkemordkonvensjonen forpliktar til å *hindre* folkemord, men at vi må vente til folkemordet er over for å vite om vi har plikter etter folkemordkonvensjonen. Diskusjonen om «folkemord» har òg tent til å leie merksemda bort

¹² Sjå NOU 2003: 22 Graver-utvalet (<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2003-22/id118914/?ch=1>) ; NOU 2020: 7 Mestad-utvalet (<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2020-7/id2706536/?ch=1>) ; NOU 2022: 12 Sverdrup-utvalet (<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2022-12/id2928618/>) . Denne teksten ble skrevet før suspensjonen av Etikkrådet i november 2025.

¹³ <https://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/2014-12-18-1793?q=retningslinjer+++pensjonsfond+++utland>.

frå den folkerettsstridige okkupasjonen. Den kan snart feire 60-årsjubileum fordi Israel aldri har møtt internasjonal motstand, anna enn resolusjonar, for sin koloniserings-, okkupasjons- og apartheidpolitikk overfor palestinarane.¹⁴

¹⁴ Ved sida av dei refererte kjeldene, sjå m.a. FN-Sambandet: Palestina (fn.no, 08.09.2025) og Er Israels okkupasjon lovlig? FN's domstol tar stilling (fn.no, 04.03.2024).

Enlight Renewable Energy Ltd.

Redigert av Yngvild Storli, 30. september 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar direkte til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

Enlight Renewable Energy Ltd (est. 2008) er et børsnotert israelsk selskap som utvikler fornybar energiprosjekter, hovedsakelig innen vindkraft, solenergi og energilagring. NBIM hadde per 30.06.2025 en eierandel på 0,44% i selskapet, verdsatt til NOK 120,630,837,-.¹⁵ Selskapet trades på Tel Aviv Stock exchange og Nasdaq (ENLT). Blant de ti største aksjonærene pr 31.03.2025 finner man de israelske selskapene Clal Insurance Enterprises Holdings, Harel Insurance Investments & Financial Services Ltd., Migdal Insurance & Financial Holdings Ltd., Phoenix Financial Ltd. og Menora Mivtachim Holdings¹⁶ (se egne rapporter om disse selskapene).

Enlight Renewable Energy har eierandeler i flere prosjekter i de okkuperte syriske Golanhøydene, inkludert to vindmølleparker og seks solcelleprosjekter, og flere solcelleprosjekter i Negevørkenen.¹⁷

Eksempler på direkte involvering på okkupert område

Involvering i de okkuperte Golanhøydene

De to vindmølleparkene, Emek Habacha og Genesis Wind (Ruach Beresheet), består av henholdsvis 34 og 39 vindturbiner. Sistnevnte er foreløpig det største fornybar energiprosjektet i Israel.¹⁸ Begge prosjektene er oppført på hjemmesidene deres som beliggende i Israel, uten å opplyse om at prosjektene ligger på okkupert syrisk territorium. Prosjektet og omliggende infrastruktur er oppført og utbygget på okkupert syrisk land. All tilgjengelig informasjon tyder på at både virksomheten og infrastrukturen rundt er permanent,

¹⁵ <https://www.nbim.no/en/investments/all-investments/#/2025/investments/equities> (hentet 30. september 2025)

¹⁶ https://www.nasdaq.com/market-activity/stocks/enlt/institutional-holdings?page=1&rows_per_page=25 hentet 26. mai 2025

¹⁷ [Who Profits - The Israeli Occupation Industry - Enlight Renewable Energy](#) Hentet 26. mai 2025

¹⁸ [Genesis Wind Project Israel | enlight Renewable Energy](#) , [Emek Habacha Project Israel | enlight Renewable Energy](#) Hentet 28. mai 2025

og det er dermed vanskelig å konkludere med noe annet enn at selskapet medvirker, både direkte og indirekte, til brudd på folkeretten.

Involvering på Vestbredden

I 2023 ble selskapet ekskludert fra Storebrand under eksklusjonskategorien “Conduct-based exclusion - Human Rights and International Law” på grunnlag av tilknytning til okkupasjon av palestinsk territorium.¹⁹

I januar 2022 lanserte israelske myndigheter, i samarbeid med the Ministry of Energy og the Ministry of Agriculture and Rural Development, et pilotprosjekt for å undersøke bygging av dual-use-anlegg for produksjon av solenergi på aktivt jordbruksareal på Vestbredden og Golanhøydene. Enlight Renewable Energy ble valgt som ett av 26 selskaper til å utvikle slike anlegg i Karmel på Vestbredden.²⁰ Per juni 2025 er det uklart om disse prosjektene er igangsatt.

Oversikt over israelsk fornybar energisektor

Den israelske staten er tett knyttet til den fornybare energibransjen. I 2011 vedtok regjeringen et mål om å produsere 800 MW (redusert til 730 MW i 2014) via vindenergi. Etter å ha signert Parisavtalen i 2015 vedtok Israel et mål om at 10% av landets strøm skulle komme fra fornybar energi innen 2020,²¹ og 30% innen 2030. Israels strømmnett er ikke koblet til systemene i nabolandene, og landet må derfor være selvforsynt for å dekke energibehovet.²²

Fornybare energianlegg i Israel eies hovedsakelig av private aktører, men staten legger godt til rette for utvikling av sektoren med ulike insentivordninger. Eksempler er feed-in tariff (FiTs), der regjeringen tilbyr garanterte priser/garanterer en fast innkjøpspris for elektrisitet som genereres fra fornybare kilder, noe som sikrer stabile inntekter for prosjektene. Det finnes også ulike tilskudd og subsidier som støtter utviklingen og implementeringen av fornybar energiteknologi. I tillegg initierer regjeringen storskalaprojekter innen fornybar energi, for å bidra til utviklingen av sektoren.²³

For å kunne håndtere den økende strømproduksjonen i Golanhøydene ga Ministry of National Infrastructure IEC i oppdrag å utarbeide en rammeplan for å sikre overføringen av strøm

¹⁹ Storebrand: [Occupied Palestinian Territories](#) hentet 1. juni 2025

²⁰ [Who Profits - The Israeli Occupation Industry - Enlight Renewable Energy](#)

²¹ [Who Profits - The Israeli Occupation Industry - Enlight Renewable Energy](#)

²² [Israel - Energy](#) hentet 1. juni 2025

²³ [Renewable Energy Laws and Regulations Report 2025 Israel](#) hentet 1. juni 2025

generert av vindmøllene til det nasjonale israelske strømmettet. Planen ble godkjent i 2018 og omfattet utbygging av el-infrastruktur slik at energi fra vindprosjektene kan transporteres til det israelske strømmettet. I tillegg skulle en eksisterende transformatorstasjon i bosetningen Katzrin utvides. Flere av vindparkene i Golanhøydene og deres tilknyttede infrastruktur har blitt klassifisert som nasjonal infrastruktur, noe som tyder på at utbyggingen er permanent, og hovedsakelig er ment å komme den israelske økonomien og befolkningen til gode, i strid med folkeretten.²⁴

²⁴ Who Profits, (2024), Greenwashing Dispossession: The Israeli Renewable Energy Industry and the Exploitation of Occupied Natural Resources: 11, [Greenwashing Dispossession: The Israeli Renewable Energy Industry and the Exploitation of Occupied Natural Resources](#)

OPC Energy Ltd.

Redigert av Yngvild Storli, 30. september 2025

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet er tilknyttet grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner, utover at selskapet bidrar til den israelske økonomien og ikke har tatt avstand fra statens grove folkerettsbrudd.

OPC Energy Ltd. er et selskap innen fornybar energi som driver med utvinning av naturgass, og utbygging av sol- og vindenergi.²⁵ NBIM hadde per 30.06.2025 en eierandel på 0,52%, verdsatt til NOK 177,124,498,-, en økning på ca. 75 millioner NOK fra 31.12.2024.²⁶ Største eier i selskapet er Kenon Holdings, som har en kontrollerende eierandel på 54%. Majoritetseier i Kenon Holdings er Idan Ofer, som har en kontrollerende eierandel i selskapet på ca. 55%. Se vår rapport om Melisron for mer informasjon om Idan Ofer.

Andre selskaper med betydelige eierandeler i OPC Energy er Phoenix (8%), Menora (5%) og Migdal (5%) (se egne rapporter om disse selskapene).²⁷

Ifølge selskapets hjemmesider har de ikke prosjekter på okkupert område. Selskapet er tilsynelatende heller ikke nevnt på lister over selskaper som driver på ulovlig okkupert område, og er heller ikke på eksklusjonslister for kjente investeringsfond som Storebrand eller KLP.

²⁵ <https://opc-energy.com/en/israel-2/>

²⁶

<https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2024/investments/equities/2607/OPC%20Energy%20Ltd> (hentet 30. september 2025)

²⁷ <https://www.marketscreener.com/quote/stock/OPC-ENERGY-LTD-56537186/company-shareholders/> (henter 20. juni)

Energix-Renewable Energies Ltd.

Redigert av Yngvild Storli, 30. september 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar direkte til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

Energix-Renewable Energies Ltd. (ENRG) er et børsnotert israelsk selskap innen fornybar energi, som hovedsakelig driver med vindkraft og fotovoltaiske celler (solceller). Energix er et direkte kontrollert datterselskap av Alony-Hetz Properties and Investment (50,24%). Andre selskap med betydelige eierandeler er Migdal Makefet Pension & Provident Funds Ltd. (8.503%) og Phoenix Provident Fund Ltd. (7.48%)²⁸ (se egne rapporter om disse selskapene).

NBIM hadde per 30.06.2025 en eierandel på 0,07%, verdsatt til NOK 14,507,056,-.²⁹ Per 11. august 2025 hadde NBIM solgt seg ut av Energix Renewable Energies, ettersom selskapet var utenfor fondets referanseindex.³⁰

Selskapet har prosjekter i de okkuperte Golanhøydene, i Negevørkenen og har bidratt til utbygging av prosjekter på Vestbredden.

Energix-Renewable Energies Ltd bidrar til folkerettsstridig okkupasjon av Golanhøydene via sitt eierskap i Clean Wind Energy-prosjektet (ARAN project), som planlegger utbygging av 52 vindturbiner på jordbruksområder som eies av drusiske bønder, og utbygging av permanent infrastruktur knyttet til prosjektet.³¹³² Anlegget er per juni 2025 under konstruksjon.³³

²⁸ [Energix - Renewable Energies Ltd.: Shareholders Board Members Managers and Company Profile | IL0011233553 | MarketScreener](#) Hentet 30. mai 2025

²⁹ <https://www.nbim.no/en/investments/all-investments/#/2025/investments/equities> (hentet 30. september)

³⁰ [israel--beholdninger-per-11-august.pdf](#) (hentet 30. september 2025)

³¹ Southlea, A., Brik, N., (2019). Windfall - The Exploitation of Wind Energy in the Occupied Syrian Golan, Al-Marsad – Arab Human Rights Centre in Golan Heights: 4, [Wind Fall – The Exploitation of Wind Energy in the Occupied Syrian Golan](#)

³² Alkhalil, N., et. al., (2023). The enduring coloniality of ecological modernization: Wind energy development in occupied Western Sahara and the occupied Syrian Golan Heights. *Political Geography*, 103: 4, [The enduring coloniality of ecological modernization: Wind energy development in occupied Western Sahara and the occupied Syrian Golan Heights - ScienceDirect](#)

³³ Energix- Renewable Energies Lt. (2024), *Yearly Report 2024*, [Energix Renewable Energies - Q4 2024 Board of Directors Report and FS \(without notes\)](#)

Eksempler på direkte involvering på okkupert område

Involvering i de okkuperte Golanhøydene: ARAN Wind Project

Energix har i løpet av det siste tiåret inngått kontrakter med syriske bønder for leasing av land til vindmølleprosjektet. Ifølge Al-Marsad Human Rights Center inkluderer disse kontraktene krav som tvinger bøndene til å registrere sine eiendommer med israelske myndigheter, og gi Energix “a designation of land rights that allows the company to destroy and utilize whatever it wants on the leased land”, og “an unrestricted ability to pass the rights and obligations of the contract to another company or person”. Bøndene selv har protestert mot utbyggingen, da de mente utbyggingen ville skade eiendommene og jordbruksområdene deres, og at de ikke ble tilstrekkelig informert om betingelsene i avtalene de inngikk med Energix. Flere bønder forsøkte å trekke tilbake samtykket.³⁴ Under protester i juni 2023 ble det rapportert om at israelsk politi brukte crowd control-våpen mot demonstranter og flere demonstranter ble skadet.³⁵ Til tross for demonstrasjonene er ikke prosjektet stoppet. Som følge av protestene betalte Energix en vesentlig sum for å trene opp israelsk politi i bytte mot at politiet skulle allokere ressurser til å sikre at utbyggingen av vindprosjektet ikke ble forstyrret av demonstranter.³⁷

Prosjektet vil, på grunn av dets plassering mellom byene Mas’ada, Ein Qiniyye og Majdal Shams, skape en israelsk “industrivegg” som vil gjøre det umulig å utvide de syriske landsbyene rundt i takt med befolkningsvekst. Prosjektet vil også omgjøre og ødelegge syriske jordbruks- og landområder til fordel for utbygging av industri og infrastruktur.³⁸ All tilgjengelig informasjon tyder på at både virksomheten og infrastrukturen rundt er permanent, og det er dermed vanskelig å konkludere med noe annet enn at selskapet medvirker, både direkte og indirekte, til brudd på folkeretten.

Involvering på Vestbredden

Ifølge Who Profits’ rapport “Greenwashing the Occupation - The Solar Energy Industry and the Israeli Occupation” (2017), og kartleggingsprosjektet “Investigate” til kvekerorganisasjonen “The American Friends Service Committee” (2020) var Energix største

³⁴ Southlea, A., et. al. 2019: 18-20

³⁵ [Israeli police violently crack down on Syrian Druze protesting Golan Heights wind farm | Middle East Eye](#)
Hentet 1. juni 2025

³⁶ [Israeli army uses force against Druze protests in occupied Golan | Israel-Palestine conflict News | Al Jazeera](#)
Hentet 26. mai

³⁷ Who Profits (2024), Greenwashing Dispossession: The Israeli Renewable Energy Industry: 13,
https://www.whoprofits.org/writable/uploads/publications/1729673061_82bf7135996905861314.pdf

³⁸ Southlea, A., et. al. 2019: 22

eier (50,1%) i Meitarim Solar Project, et solcelleanlegg som ble bygget i Meitarim Industrial Park på Vestbredden i samarbeid med den ulovlige bosetterorganisasjonen Har Hebron Regional Councils Company for the Development of Mount Hebron.³⁹

I 2020 ble Energix inkludert i FNs database over selskaper som er involvert i aktiviteter på den ulovlig okkuperte vestbredden.⁴⁰ Basert på FNs vurdering ble selskapet ekskludert fra KLP i 2021.⁴¹ Ved utgangen av 2020 hadde Oljefondet aksjer i Energix for NOK 96 254 209, men hadde innen utgangen av 2021 solgt seg helt ut.⁴²

Energix solgte seg ut av Meitarim Solar Project 2021⁴³, og har per juni 2025 tilsynelatende ingen aktive prosjekter på den okkuperte Vestbredden. Ved utgangen av 2022, året etter at Energix hadde solgt seg ut av Vestbredden, kjøpte Oljefondet seg inn i selskapet igjen, og har siden gradvis økt sin investering til tross for at selskapet nå aktivt utvikler prosjekter i de okkuperte Golanhøydene i samarbeid med den Israelske staten.⁴⁴ KLP har derimot fortsatt å ekskludere Energix, og skriver i sin rapport

“Following the exclusions in June 2021, the energy company Energix Renewable Energies (Energix) made contact with KLP and informed us that the company had withdrawn from its operations in the West Bank. At the same time, Energix also informed KLP in a telephone meeting that they are in a planning phase for a wind power project on the occupied Golan Heights. The UN considers the Israeli settlements in the Golan Heights a violation of international law in the same way as settlements on the West Bank. If the tender is approved, the company will complete the project. Based on KLP's due diligence criteria, the future risk of human rights violations is considered too high for KLP to consider re-including the company in its investments. KLP will thus maintain the exclusion from June 2021.”⁴⁵

Prosjekter i Naqab

I mai 2023 vant Energix en konsesjon for konstruksjon av ett av seks planlagte fotovoltaiske anlegg i Naqab. Anleggene skal ligge innenfor Ramat Beka Special Military Industrial Zone, og den planlagte utbyggingen vil innebære riving av 1200 hus som tilhører beduiner.⁴⁶⁴⁷

³⁹ Who Profits (2019) Greenwashing the Occupation - The Solar Energy Industry and the Israeli Occupation: 25-26, [Greenwashing the Occupation](#)

⁴⁰ Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights: https://www.un.org/unispal/wp-content/uploads/2020/02/A.HRC_43.71-1.pdf

⁴¹ KLP: [Why KLP is excluding 16 companies following UN report](#)

⁴² [Oljefondets investeringer | Norges Bank Investment Management](#)

⁴³ Energix- Renewable Energies Lt. (2022) 2021 Periodic Report, s. 79, <https://energix-group.com/wp-content/uploads/2023/02/%D7%A9%D7%A0%D7%AA%D7%99-2021-%D7%90%D7%A0%D7%92%D7%9C%D7%99%D7%AA-%D7%9E%D7%95%D7%A0%D7%92%D7%A9.pdf>

⁴⁴ [Oljefondets investeringer | Norges Bank Investment Management](#) Hentet 15. juni 2025

⁴⁵ [Decision to exclude companies with links to Israeli settlements in the West Bank](#). Hentet 9. juni 2025

⁴⁶ [Who Profits - The Israeli Occupation Industry - Energix Renewable Energies](#) Hentet 30. mai 2025

⁴⁷ [Israel's plan to force Bedouin from their homes to clear way for military testing zone delayed - Adalah](#) Hentet 30. mai 2025

Oversikt over israelsk fornybar energisektor

Den israelske staten er tett knyttet til den fornybare energibransjen. I 2011 vedtok regjeringen et mål om å produsere 800 MW (reduisert til 730 MW i 2014) via vindenergi. Etter å ha signert Parisavtalen i 2015 vedtok Israel et mål om at 10% av landets strøm skulle komme fra fornybar energi innen 2020⁴⁸, og 30% innen 2030. Israels strømnnett er ikke koblet til systemene i nabolandene, og landet må derfor være selvforsynt for å dekke energibehovet.⁴⁹

Fornybare energianlegg i Israel eies hovedsakelig av private aktører, men staten legger godt til rette for utvikling av sektoren med ulike insentivordninger. Eksempler er feed-in tariffen (FiTs), der regjeringen tilbyr garanterte priser/garanterer en fast innkjøpspris for elektrisitet som genereres fra fornybare kilder, noe som sikrer stabile inntekter for prosjektene. Det finnes også ulike tilskudd og subsidier som støtter utviklingen og implementeringen av fornybar energiteknologi. I tillegg initierer regjeringen storskalaprojekter innen fornybar energi, for å bidra til utviklingen av sektoren. Israel Electric Corporation Ltd. (IEC), et statlig eid selskap, er den viktigste strømprodusenten og -distributøren, spiller en avgjørende rolle i integreringen av fornybar energi i det nasjonale strømnettet.⁵⁰

For å kunne håndtere den økende strømproduksjonen i Golanhøydene ga Ministry of National Infrastructure IEC i oppdrag å utarbeide en rammeplan for å sikre overføringen av strøm generert av vindmøllene til det nasjonale israelske strømnettet. Planen ble godkjent i 2018 og omfattet utbygging av el-infrastruktur slik at energi fra vindprosjektene kan transporteres til det israelske strømnettet. I tillegg skulle en eksisterende transformatorstasjon i bosetningen Katzrin utvides. Flere av vindparkene i Golanhøydene og deres tilknyttede infrastruktur har blitt klassifisert som nasjonal infrastruktur, noe som tyder på at utbyggingen er permanent, og hovedsakelig er ment å komme den israelske økonomien og befolkningen til gode, i strid med folkeretten.⁵¹

⁴⁸ ibid

⁴⁹ [Israel - Energy](#) Hentet 30. mai 2025

⁵⁰ [Renewable Energy Laws and Regulations Report 2025 Israel](#) Hentet 30. mai 2025

⁵¹ Who Profits, (2024), Greenwashing Dispossession: The Israeli Renewable Energy Industry and the Exploitation of Occupied Natural Resources: 11, [Greenwashing Dispossession: The Israeli Renewable Energy Industry and the Exploitation of Occupied Natural Resources](#)

Kenon Holdings Ltd.

Redigert av Yngvild Storli, 30. september 2025

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet er tilknyttet grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner, utover at selskapet bidrar til den israelske økonomien og ikke har tatt avstand fra statens grove folkerettsbrudd.

Kenon Holdings Ltd. er et børsnotert holdingselskap som hovedsakelig driver innen “vekstorienterte” virksomheter.⁵² Selskapet ble etablert i 2014, etter at det ble skilt ut fra Israel Corp. (se egen rapport om Israel Corp.).⁵³ NBIM hadde per 30.06.2025 en eierandel på 0,03%, verdsatt til NOK 5,723,101,-.⁵⁴

Kenon Holdings er basert i Singapore. Majoritetseier er Idan Ofer, som har en kontrollerende eierandel på ca. 55%.⁵⁵ Se vår rapport om Melisron for mer informasjon om Idan Ofer.

Ifølge Kenons nettside, har de én holding per juni 2025: kontrollerende eierandel i OPC Energy (se egen rapport om OPC).⁵⁷

Selskapet er ikke nevnt av BDS-bevegelsen eller inkludert i Who Profits’ database, og er heller ikke listet på ekskluderingslister til andre store investeringsfond eller FN. Selskapet nevnes derimot ofte på lister over «companies supporting Israel to boycott» på nettsider, blogger og diskusjonsforum.⁵⁸

⁵² <https://www.kenon-holdings.com/> (hentet 1. juni)

⁵³ <https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/1611005/000117891321002254/zk2126279.htm> (hentet 1. juni)

⁵⁴ [Oljefondets investeringer | Norges Bank Investment Management - Kenon Holdings](#) (hentet 30. september)

⁵⁵ <https://www.forbes.com/profile/idan-ofer/>

⁵⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/Kenon_Holdings

⁵⁷ <https://www.kenon-holdings.com/holdings/energy.aspx> (hentet 28. juni)

⁵⁸ Feks theislamicinformation.com og diverse tråder på Reddit

NICE Ltd.

Redigert av Bieke Gils og Eli Morken Farstad, 30. september 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet er knyttet til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner. Selskapet utgjør en høy risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

NICE Ltd. (Neptune Intelligence Computer Engineering) er kategorisert som “Technology” av Norges Bank; 30.06.2025 var verdien av aksjene 405 353 156 NOK (0,37%).

NICE spesialiserer seg på programvare for kundeopplevelser, kunstig intelligens og digital engasjementshåndtering. Selskapet ble grunnlagt av medlemmer av Unit 8200, den israelske hærens cyberetterrettningsenhet, som er kjent for sine overvåkingsoperasjoner, inkludert rettet mot palestinere.⁵⁹

I årsrapporten for 2024 opplyser de at «NICE ledes av et dypt engasjement for sosialt ansvar, miljømessig bærekraft og samfunnsengasjement, som er forankret i våre kjerneverdier».⁶⁰ De nevner ikke noe om Israels pågående folkerettsbrudd og selskapers etiske ansvar.

NICEs kunder inkluderer israelske forsvarselskaper som Rafael og Elta Systems Ltd., som begge leverer militærteknologi brukt i Israels operasjoner i palestinske områder. I 2015 kjøpte Elbit NICEs “cyber and intelligence division”.⁶¹

Med tanke på NICEs produkter og tilknytning til militæretterretning, er det sannsynlig at selskapets teknologi kan brukes i overvåking og dataanalyseoperasjoner som påvirker Gaza og Vestbredden samt Golanhøydene.

⁵⁹ <https://palestinecampaign.org/psc-company/nice-ltd/> og <http://web.archive.org/web/20250522175227/https://www.thenational.scot/news/25183900.activists-sit-in-glasgow-city-chambers-israeli-linked-cctv/>

⁶⁰ <https://resources.nice.com/wp-content/uploads/2025/03/Annual-Report-2024-20-F-Binder.pdf>, s. 41.

⁶¹ <https://www.prnewswire.com/news-releases/elbit-systems-signs-an-agreement-to-acquire-nice-system-s-cyber-and-intelligence-division-for-an-amount-of-up-to-1579-million-300087079.html>

AudioCodes Ltd

Redigert av Bieke Gils og Eli Morken Farstad, 30. september 2025

Selskapet ble fjernet fra porteføljen etter 18. august fordi det ikke var inkludert i FTSEs referanseindeks.

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet er knyttet til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner, utover at selskapet bidrar til den israelske økonomien og ikke har tatt avstand fra statens grove folkerettsbrudd.

NBIM har kategorisert AudioCodes Ltd som “Telecommunications”, og hadde pr. 31.12.2024 investeringer verdt 1,3 millioner NOK i selskapet.⁶²

AudioCodes Ltd utvikler teknologi som muliggjør VoIP (Voice over Internet Protocol) og enhetlige kommunikasjonsløsninger. De samarbeider med store aktører som Det finnes ingen offentlig tilgjengelig informasjon som direkte knytter AudioCodes til militære operasjoner eller aktiviteter i okkuperte områder. Men produktets natur betyr at de potensielt kan brukes i kommunikasjonsinfrastruktur som støtter ulike operasjoner i konfliktområder.

⁶²

<https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2024/investments/equities/2568/AudioCodes%20Ltd>

Gilat Satellite Networks Ltd

Redigert av Bieke Gils og Eli Morken Farstad, 30. september 2025

Selskapet ble fjernet fra porteføljen etter 18. august fordi det ikke var inkludert i FTSEs referanseindeks.

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet er knyttet til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettene og/eller alvorlige krenkelser av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjoner. Selskapet utgjør derfor en høy risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

Gilat Satellite Networks Ltd. er et israelsk teknologiselskap som spesialiserer seg på satellittbasert bredbåndskommunikasjon. Selskapet ble etablert i 1987 og har hovedkontor i Petah Tikva, Israel. Gilat utvikler og produserer avanserte løsninger for både sivile og militære formål, inkludert terminaler, antenner og kommunikasjonsplattformer for bruk på land, til sjøs og i luften. Selskapets produkter benyttes i over 100 land og dekker bruksområder som mobilnett, luftfart, maritim virksomhet, nødetater og forsvar.⁶³

Ifølge American Friends Service Committee (AFSC) har Gilat levert satellittkommunikasjonsutstyr som er installert ved israelske militære kontrollposter på den okkuperte Vestbredden. Selskapets teknologi er også brukt i pansrede personellkjøretøy som benyttes av det israelske militæret. Dette indikerer at Gilats produkter kan bidra til å opprettholde den israelske militære tilstedeværelsen i okkuperte områder.⁶⁴

Gilat har en dedikert forsvarsdivisjon, Gilat Defense, som leverer kommunikasjonsløsninger til militære og myndigheter. Selskapet har inngått flere kontrakter med det amerikanske forsvarsdepartementet (DoD) gjennom sitt datterselskap DataPath Inc. Disse kontraktene inkluderer støtte og oppgraderinger av satellittkommunikasjonssystemer, som Satellite Transportable Terminals (STT), som er avgjørende for militære operasjoner.⁶⁵

Selv om det ikke finnes spesifikk informasjon om Gilats direkte involvering i Gaza, kan selskapets teknologi og samarbeid med det israelske militæret indikere en mulig indirekte rolle i regionen. Gilat har levert satellittkommunikasjonsløsninger til den israelske regjeringen, inkludert tjenester for både faste installasjoner og mobile enheter. Gitt selskapets nære samarbeid med militære og myndigheter, er det plausibelt at deres teknologi kan brukes i operasjoner som påvirker Gaza.⁶⁶

⁶³ <https://www.gilat.com/about-gilat/>

⁶⁴ <https://investigate.afsc.org/company/gilat-satellite-networks>

⁶⁵

<https://www.gilat.com/pressreleases/gilat-satellite-networks-awarded-over-5m-in-support-of-the-us-department-of-defense/>

⁶⁶

<https://www.gilat.com/pressreleases/gilat-and-gilat-satcom-to-supply-satellite-services-to-israeli-government/>

Gilat selv fremhever sitt engasjement for å levere kommunikasjonsløsninger globalt, inkludert i avsidesliggende områder, og understreker sin rolle i å koble sammen mennesker over hele verden.

Nova Ltd

Redigert av Narve Fulsås, 30. september 2025

Vi har ikkje funne dokumentasjon på at selskapet er knytt til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar, utover at selskapet bidreg til den israelske økonomien og ikkje har tatt avstand frå statens grove folkerettsbrot. Selskapet utgjer derfor ein liten risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

Selskapet produserer avanserte “dimensional, materials, and chemical metrology and process control solutions used in semiconductor manufacturing”, og opererer i Israel, Tyskland og USA.⁶⁷

NBIM hadde per 30.06.2025 ein eigarskap på 1,13% i selskapet, verdsett til NOK 946,437,545,-⁶⁸

⁶⁷ <https://www.novami.com/about-us/>

⁶⁸ <https://www.nbim.no/en/investments/all-investments/#/2025/investments/equities> (hentet 30. september 2025)

Priortech Ltd.

Redigert av Narve Fulsås, 30. september 2025

Vi har ikkje funne dokumentasjon på at selskapet er knytt til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar, utover at selskapet bidreg til den israelske økonomien og ikkje har tatt avstand frå statens grove folkerettsbrot. Selskapet utgjer derfor ein liten risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

Per 11. august 2025 hadde NBIM solgt seg ut av Priortech, ettersom selskapet var utanfor fondets referanseindeks.

Selskapet leverer løysingar for den globale halvledarindustrien (som automatiserte optiske inspeksjonssystem) gjennom to selskap, Camtek og Access, og har nesten heile den israelske elektronikkindustrien på kundelista. Produserer i Israel og Tyskland, og har hovudkvarter i Migdal Ha'emek.⁶⁹

⁶⁹ <https://priortech.com>.

Tower Semiconductor Ltd.

Redigert av Narve Fulsås, 30. september 2025

Vi har funne dokumentasjon på at selskapet er knytt til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar. Selskapet utgjer derfor ein høg risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

NBIM hadde per 30.06.2025 en eierandel på 0,27% i selskapet, verdsatt til NOK 131,112,743,-.⁷⁰

Selskapet lagar analoge “semiconductors”, halvledarar,⁷¹ og har anlegg i Israel, USA, Japan og Italia. Det blei etablert i Migdal Haemek i 1993, ein israelsk by bygd på landområdet til den avfolka arabiske landsbyen Al-Mujaydil.⁷²

Selskapet leverer både til forbrukarmarknaden og forsvarindustrien, og er vel nokså sikkert involvert i israelsk militærindustri. Det er i alle fall indirekte involvert i okkupasjonen: det blei nyleg tildelt «Supplier Excellence Award» frå Northrop Grumman for å levere militær- og sikkerheitsløyser.⁷³ Northrop Grumman var i 2022 verdas tredje største militærindustri og forsyner Israel med ei rekkje våpen. Det leverer missilsystem og selskapets teknologiar er integrerte i Israels jagarfly og krigsskip. AFSC Investigate har ei lang liste over kva slags israelske våpen det er tale om og har Northrop Grumman klassifisert som «Recommended for Divestment».⁷⁴ Men Investigate har ikkje Tower Semiconductor på lista, det har heller ikkje Who Profits.

⁷⁰ <https://www.nbim.no/en/investments/all-investments/#/2025/investments/equities> (hentet 30. september 2025)

⁷¹ <https://towersemi.com/>

⁷² https://nn.wikipedia.org/wiki/Migdal_HaEmek

⁷³ <https://towersemi.com/2025/03/17/03172025>

⁷⁴ <https://investigate.afsc.org/company/northrop-grumman>

Hilan Ltd.

Redigert av Narve Fulsås, 30. september 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar direkte til grove eller systematiske krenkelser menneskerettighetene og/eller alvorlige krenkelser av individs rettigheter i krig og konfliktsituasjoner. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

Hilan er et av Israels største IT-selskaper. Ett av datterselskapene er Ness, som Hilan overtok i 2014. I 2022 overtok Ness selskapet EntServ Israel, et datterselskap av DXC Technology. Ved overtakelsen endret det navn til Ness E.S. Ltd. EntServ har i lang tid vært brukt til å bygge ut og drifte Israels folkeregister og ID-system. Per 30.06.2025 var Oljefondets investering på NOK 17,301,836 (ned fra NOK 105 388 197,- per 31.12.2024).⁷⁵

Ness presenterer seg som et selskap som tilbyr sine tjenester og sine eksperter til «alle forsvars- og sikkerhetsorganisasjoner og -enheter i Israel». «Homeland security» og forsvarsmarkedet har hatt en betydelig vekst det siste tiåret, skriver de, og Ness tilbyr et mangfold av «dynamiske applikasjoner som er utprøvd i felt».⁷⁶

EntServ var fra 2008 hovedkontraktør for Aviv-systemet, der Israels befolkningsregister lå. Dette systemet er siden 2021 blitt faset ut til fordel for et nytt, men Israels befolknings- og immigrasjonsmyndighet inngikk i 2021 en ny fireårskontrakt med EntServ for systemstøtte. Fra 2020 har EntServ en femårskontrakt for å levere programvare til Israels biometriske system for ID-kort.

Ness har hatt en rekke prosjekter for Den israelske koordinatoren for regjeringsaktiviteter i «territoriene» (COGAT), for Israels siviladministrasjon (ICA), myndigheten som styrer de sivile aspektene ved okkupasjonen av Vestbredden, og for politiet og sikkerhetstjenesten (Shin Bet).

I 2017 fikk EntServ kontrakt på å støtte utviklingen av et nytt system for landregistrering på Vestbredden. Som del av prosjektet var EntServ-ansatte utstasjonert i den ulovlige

⁷⁵[Oljefondets investeringer | Norges Bank Investment Management - Hilan](#)

⁷⁶ <https://ness-tech.co.il/en/sectors/homeland-security-defense-sector>, henta 5.6.2025

bosettingen Beit El. Ness driver et forsknings- og utviklingssenter i den ulovlige bosettingen Beitar Illit, og i 2022 åpnet det et ansettelses- og opplæringscenter i det okkuperte Øst-Jerusalem.⁷⁷

Israel har over lang tid sikret seg eksklusiv kontroll over det palestinske folkeregisteret. Med denne kontrollen har de ensidig og suverent delt den palestinske befolkningen opp i ulike grupper og tatt kontroll over deres liv basert på hvilke identitetsdokumenter (ID) de utstyrrer dem med. Ifølge Oslo-avtalen skulle Den palestinske autoriteten (PA) utstede identitetsdokumenter. PAs rolle er imidlertid aldri blitt mer enn administrativ og hovedsakelig redusert til å trykke ID-beviser. Det er israelske myndigheter som suverent bestemmer over klassifisering, tildeling og tillatelser. Israel har tiltatt seg eksklusiv rett til å anerkjenne palestinere og autorisere deres eksistens.

Det fargekodete ID-systemet deler befolkningen i Israel og i israelskontrollerte områder inn i et hierarki av grupper. Palestinere i «1948-områdene» er israelske statsborgere og har blå ID-kort. Palestinere i Øst-Jerusalem er bare «beboere», men har også blå ID-kort.

Palestinere på Vestbredden har grønne ID-dokumenter, det samme har palestinerne på Gaza-stripen. Men dokumentene inneholder opplysninger om føde- og bosted, slik at disse gruppene skal kunne holdes adskilt fra hverandre. En palestinere som er registrert som Gaza-palestinere, men bor på Vestbredden, kan ikke endre identitet uten å bli «illegal» og miste grunnleggende menneskerettigheter.

Omtrent halvparten av alle palestinere lever utenfor Palestina og er ekskludert fra systemet. Mange av dem er statsløse.

ID-kortene gir helt ulike muligheter for å bevege seg. Jødisk-israelsk mobilitet i Israel og Palestina er stort sett uhindret. For palestinsk mobilitet er hovedregelen forbud; bevegelse er et unntak som krever «tillatelse». Jerusalem-palestinere er bl.a. underlagt et krav om stadig å kunne dokumentere at deres «livssentrum» er Jerusalem, med fare for å miste beboerstatus

⁷⁷ Kildene til disse opplysningene, i stor grad offentlige israelske dokumenter, er referert i Who Profits: DXC Technology divests from its Israeli IT business (oktober 2022).

om de skulle bo lengre tid andre steder i sitt hjemland eller i utlandet. Siden 1993 har ingen palestinere kunnet forlate Gaza eller Vestbredden uten individuell tillatelse. Internt på Vestbredden er palestineres bevegelse begrenset av stadig ekspanderende bosettinger, sperringer, segregerte ferdselsårer og et nettverk av kontrollposter som henviser dem til å leve spredt i isolerte enklaver.

Hele systemet for bevegelseskontroll er blitt stadig mer digitalisert og basert på biometri. Siden palestinere ikke er beskyttet av israelsk personvernlovgivning, kan de gjøres til gjenstand for helt uregulert utprøving av identifikasjons- og overvåkningsteknologier.

- Israels befolkningskontroll diskriminerer palestinere ved å frata dem basale rettigheter og begrense tilgangen deres til bl.a. land, arbeid, utdanning og helsetjenester.
- Israels befolkningskontroll splitter palestinerne ved å påføre dem ulike identiteter, ved å fragmentere deres samfunn og ved å hindre eller vanskeliggjøre besøk, gjenforening eller giftermål på tvers av israelsk definerte identitetsgrenser.
- Israels befolkningskontroll segmenterer ikke bare jøder fra palestinere, men også ulike deler av den palestinske befolkningen fra hverandre.⁷⁸

Vurderinger av Hilan

Don't Buy into Occupation – som LO er tilsluttet: Hilans aktiviteter er «bekymringsfulle» siden de er knyttet til levering av overvåknings- og identifikasjonsteknologier som diskriminerer palestinere.⁷⁹

Investigate skriver at Hilan er med i mange prosjekter som støtter den israelske okkupasjonen, at de er aktive i illegale bosettinger og at de driver deler av Israels diskriminerende folkeregister.⁸⁰

⁷⁸ Balasan Initiative for Human Rights: Rights Based on IDS. Israel's Unilateral Control of Palestinian Population Registry on Both Sides of the Green Line & in the Diaspora (Oktober 2024). Balasan er en uavhengig menneskerettighetsgruppe etablert av kristne palestinere.

⁷⁹ DBIO IV report. Annex 1: Company list, november 2024

⁸⁰ <https://investigate.afsc.org/company/hilan>, henta 5.6.2025

Vi har ikke oppdatert informasjon om Hilan/Ness siden slutten av 2022, men legger til grunn deres historie og det Ness selv skriver om at de tilbyr tjenester til hele Israels sikkerhets- og forsvarssystem.

Hva er Norges forpliktelser? ICJ og FN

Den internasjonale domstolen i Haag (ICJ) slo i 2024 fast at alle stater er forpliktet å ikke anerkjenne Israels nærvær i de okkuperte områdene, ikke å hjelpe eller assistere Israels nærvær i de okkuperte områdene og å kollektivt arbeide for å få en slutt på Israels ulovlige okkupasjon.⁸¹

FNs hovedforsamling vedtok i 2024 at alle stater bl.a. måtte ta skritt for å stoppe handel og investeringer som bidrar til å vedlikeholde den ulovlige tilstanden skapt av Israel på okkupert palestinsk område.⁸²

⁸¹ *Guardian*, 25. mai 2025; Legal Memorandum on the UK's Obligations Under International Law in the Occupied Palestinian Territory, mai 2025.

⁸² UNGA, Resolution ES-10/24

One Software Technologies Ltd.

Redigert av Narve Fulsås, 30. september 2025

Vi har funne dokumentasjon på at selskapet bidreg direkte til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar. Selskapet utgjer derfor ein uakseptabel risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

One Software er eit israelsk selskap som leverer IT-tenester til høgteknologi-, bank-, finans-, forsikrings- og handelsføretak over heile verda. Per 30.06.2025 var Oljefondets investering på NOK 65,504,024.⁸³

One Software og fleire av dotterselskapa leverer eit stort spekter av datatenester, datamaskinar og utstyr til Det israelske forsvarsdepartementet, til Koordinatoren for regjeringsaktivitetar i «territoria» (COGAT), til Israels siviladministrasjon (ICA) på Vestbreidda og til Israels militære distriktskoordinator og samband (DCL) på Gaza.⁸⁴

Israels identitetspolitikk

One Software og dotterselskap har levert tenester til Israels system for identitetskontroll.

Israel har tilrana seg eksklusiv rett til å tildele alle identitetsdokument (ID) som er nødvendige for å reise mellom og innan okkuperte område, mellom okkuperte område og Israel og mellom okkuperte område og utlandet.

Ved bruk av eit fargekoda system for ID-kort kontrollerer Israel palestinaranes rørsler, det splittar palestinarane i ulike grupper, det hindrar mobilitet innan og mellom desse gruppene og det opererer eit system der jødisk mobilitet er nesten uhindra, medan palestinsk mobilitet er eit unntak som krev særskilt løyve.

Det israelske systemet for mobilitetskontroll er blitt stadig meir digitalisert og basert på biometri. Teknologi for andletsgjenkjenning er installert ved kontrollpostane ut og inn av Vestbreidda. One Software og dotterselskapa Taldor og Harel leverer konsulent-, drifts- og

⁸³[Oljefondets investeringer | Norges Bank Investment Management - One Software Technologies Ltd](#)

⁸⁴ Who Profits Research Center: «One Software Technologies» (per 25.2.2025), <https://www.whoprofits.org/companies/company/3649>, henta 19.6.2025

vedlikehaldstenester til Meitar-systemet, eit biometrisk identifikasjonssystem som er innstallert ved kontrollpostane på den okkuperte Vestbreidda. Meitar-systemet blir bruka til å utferde biometriske ID-kort som palestinarane er tvungne til å bruke ved israelske checkpoints.⁸⁵

Sidan palestinarar ikkje er verna av israelsk personvernlovgjeving, kan dei gjerast til gjenstand for heilt uregulert utprøving av identifikasjons- og overvakingsteknologiar.⁸⁶

One Softwares dotterselskap Harel har levert maskinar og IT-tenester til det israelske koordinerings- og sambandssenteret for Gaza (DCL Gaza). DCL er lokalisert ved Israel Erez Checkpoint, som kontrollerer all rørsle mellom Gaza og Israel og Vestbreidda.

Dotterselskapet Taldor fekk i 2018 25-årskontrakt som hovudleverandør til eit av det israelske forsvarets teknologisentra, som del av ei relokalisering til Naqab-regionen (Negev).

For å vere med å styrke krigsinnsatsen, tilbydde One Software i desember 2024 sysselsetjing til alle ortodokse jødar som ville gjere militærtjeneste.⁸⁷

⁸⁵ Balasan Initiative for Human Rights: Rights Based on IDS. Israel's Unilateral Control of Palestinian Population Registry on Both Sides of the Green Line & in the Diaspora (Oktober 2024). Balasan er ei uavhengig menneskerettsgruppe etablert av kristne palestinarar.

⁸⁶ Keren Weitzberg: Biometrics and Counter-Terrorism. Case study of Israel/Palesine (London: Privacy International, Mai 2021).

⁸⁷ Who Profits Research Center: «One Software Technologies» (per 25.2.2025), <https://www.whoprofits.org/companies/company/3649>, henta 19.6.2025

Camtek Ltd

Redigert av Diego Salazar, 30. september 2025

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet er knyttet til til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner, utover at selskapet bidrar til den israelske økonomien og ikke har tatt avstand fra statens grove folkerettsbrudd.

Camtek Ltd er et teknologiselskap som utvikler og produserer avansert inspeksjons- og måleutstyr for halvlederindustrien.⁸⁸ Oljefondet har siden 2022 investert i selskapet og har pr. 30. juni 2025 0,07 % eierskap i selskapet, tilsvarende en verdi på 26,990,348 NOK. Inversteringen ble omtrent halvert siden 2024.⁸⁹

Jeg har ikke funnet aktive saker som kobler selskapet direkte til den israelske okkupasjonen av Palestina eller krigføringen på Gaza. Selskapet er i ett enkelt tilfelle omtalt som en del av universitetets-sektoren i USA, men jeg finner ikke noen informasjon om folkerettsstridig aktivitet av Camtek Ltd.⁹⁰

⁸⁸ Camtek. (n.d.). About us. <https://www.camtek.com/about-us/about-us/>

⁸⁹ Norges Bank Investment Management. (2024, 18. juni). Camtek Ltd, <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2024/investments/equities/2575/Camtek%20Ltd%2FI%20Israel>

⁹⁰ University divestment to severely impact Israeli tech sector (Al Mayadeen, 03.06.2024). <https://english.almayadeen.net/news/politics/university-divestment-to-severely-impact-israeli-tech-sector>

Perion Network Ltd

Redigert av Diego Salazar, 30. september 2025

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet er knyttet til til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar, utover at selskapet bidret til den israelske økonomien og ikke har tatt avstand frå statens grove folkerettsbrot.

Perion Network Ltd. er et globalt teknologiselskap som tilbyr digitale reklameprodukter og tjenester. Hovedkontoret ligger i Tel Aviv.⁹¹ Oljefondet er investert i selskapet og hadde 30.06.2025 1,04 % eierskap i selskapet, tilsvarende en verdi på 47 496 538 NOK.⁹²

Jeg har ikke funnet aktive saker som kobler selskapet direkte til den israelske okkupasjonen av Palestina eller krigføringen på Gaza.

⁹¹Perion Network Ltd. (n.d.). Financial results. Perion. Retrieved June 30, 2025, from <https://perion.com/investors/financial-results/>

⁹² Norges Bank Investment Management. (2024). Perion Network Ltd. <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2024/investments/equities/2611/Perion%20Network%20Ltd>

Sapiens International Corp Ltd.

Redigert av Jonas Fossli Gjersø, 31. august 2025

Ved utgangen av 2024 eide Norges Bank Investment Management 0,08% av selskapets aksjer som samlet var verdsatt til 14,061,112 (14 millioner) kroner.⁹³ Verdien av aksjene var på 30. juni 2025 NOK 13,580,978.

Risikooppsummering

- **Det er høy risiko for at selskapet medvirker til folkerettsbrudd.**
- Sapiens er indirekte involvert med det israelske militæret gjennom sitt samarbeid med IBM og Microsoft.

Om selskapet

Sapiens International Corporation Ltd. er et israelsk selskap som spesialiserer seg på programvareløsninger for forsikringsbransjen. Sapiens har hovedkontor i Holon, Israel, og tilbyr tjenester til over 600 forsikringsselskaper i mer enn 30 land, inkludert Nord-Amerika, Europa, Asia og Israel. Selskapets tilbud omfatter områder som eiendoms- og skadeforsikring, livs- og pensjonsforsikring, gjenforsikring og økonomisk samsvar. Sapiens International Corp Ltd. er et datterselskap av Formula Systems. Selskapet er skattemessig hjemmehørende i Cayman Islands.

Nøkkelpersoner:

Ledelse: President & CEO Roni Al-Dor; CFO Roni Giladi; Ilan Buganim; Yaffa Cohen-Ifrah; Tal Sharon; Sveta Hardak-Nissan; Raj Ghuman; Noa Brummer; Rodrigo Rueda.

Styret: Chairman Guy Shimon Bernstein; Roni Al-Dor; Yaacov Elinav; Uzi Netanel; Naamit Salomon; Eyal Ben-Clouche.

Risikofaktorer

- *Sapiens er en av Microsoft og IBMs teknologipartnere.* Microsoft leverer teknologi, kunstig intelligens og skytjenester til IDF og israelske statlige institusjoner for å opprettholde og administrere et pågående system med apartheid, etnisk rensing og folkemord. Sapiens har blitt valgt ut til Microsofts «Top 100 Partner-program».
- *Administrerende direktørs bakgrunn fra det israelske militæret:* Roni Al-Dor har vært administrerende direktør for Sapiens siden november 2005. Før tiltredelsen

⁹³ Norges Bank Investment Management. (n.d.). *Total holdings sorted by country 2024 Equities*. Retrieved 25 June 2025, from <https://www.nbim.no/en/investments/all-investments/#/>

tjenestegjorde Al-Dor i det israelske luftforsvaret, hvor han jobbet med prosjekter knyttet til databehandling av fly. Han er utdannet ved det israelske luftforsvarets militære datahøyskole og studerte informatikk og ledelse ved Bar-Ilan-universitetet.⁹⁴

⁹⁴ MarketScreener. (n.d.) *Sapiens International Corporation N.V. Notice of 2021 Annual General Meeting of Shareholders – Form 6-K*, Retrieved 25 June 2025, from <https://www.marketscreener.com/quote/stock/SAPIENS-INTERNATIONAL-COR-45437230/news/NOTICE-OF-2021-ANNUAL-GENERAL-MEETING-OF-SHAREHOLDERS-Form-6-K-36955028/>

Formula Systems (1985) Ltd.

Redigert av Jonas Fossli Gjersø, 31. august 2025

Ved utgangen av 2024 eide Norges Bank Investment Management 0,09% av selskapets aksjer som samlet var verdsatt til 13,077,686 (13 millioner) kroner.⁹⁵ 30. juni 2025 hadde verdien av investeringen på 0,09% økt til 17,667,860.

Risikooppsummering

- **Det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til folkerettsbrudd.**
- Datterselskapet Matrix IT har siden 30. juni 2023 vært oppført på FNs “svarteliste” over israelske selskaper som er sentrale aktører i de ulovlige israelske bosetningene i de okkuperte palestinske territoriene.⁹⁶
- Datterselskapene Magic Software Enterprises, Matrix IT Ltd og TGS IT Advanced Systems er langvarige leverandører til det israelske militæret, politiet og fengselsvesenet og altså involvert i aktiviteter som er direkte knyttet til militære- og overvåkingskapasiteter som ligger til grunn for den israelske okkupasjonen.⁹⁷

Om selskapet

Formula Systems (1985) Ltd. er et børsnotert israelsk holdingselskap som spesialiserer seg på IT-tjenester. Selskapet ble grunnlagt i 1985 av Dan og Gad Goldstein, og har hovedkontor i Or Yehuda, Israel. Det er notert på både NASDAQ Global Select Market (ticker: FORTY) og Tel Aviv-børsen. Siden 2010 har Formula Systems vært majoritetseid (50,2 %) av Asseco Poland S.A.

Nøkkelpersoner

Ledelse: CEO Guy Bernstein (since January 2008); Asaf Berenstin (CFO since November 2011); Maya Solomon-Ella (COO since September 2016); Tammy Ohana Koll (CTO).

⁹⁵ Norges Bank Investment Management. (n.d.). *Total holdings sorted by country 2024 Equities*. Retrieved 25 June 2025, from <https://www.nbim.no/en/investments/all-investments/#/>

⁹⁶ United Nations Human Rights Office of the High Commissioner (30 June 2023) *OHCHR update of database of all business enterprises involved in the activities detailed in paragraph 96 of the report of the independent international factfinding mission to investigate the implications of the Israeli settlements on the civil, political, economic, social and cultural rights of the Palestinian people throughout the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, Available from <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session31/databases-hrc3136/23-06-30-Update-israeli-settlement-opt-database-hrc3136.pdf>

⁹⁷ WhoProfits Research Center. (n.d.) Matrix IT. Retrieved 25 June 2025, from <https://www.whoprofits.org/companies/company/4009?matrix-it>

Styret: Chairman Marek Panek; Rafal Kozlowski; Gabriela Zukowicz; Karolina Rzonca-Bajorek; Tomer Jacob; Relly Danon.

- Formulas administrerende direktør Guy Bernstein har også en lederrolle i Magic Software Enterprises.
- Formulas finansdirektør Asaf Bernstein har også stillingen som finansdirektør i Magic Software Enterprises.

Risikofaktorer

Formula Systems (1985) Ltd har datterselskaper som er involvert i aktiviteter knyttet til den israelske okkupasjonen av palestinske territorier. Matrix IT Ltd. og TSG IT Advanced Systems er leverandører av tjenester og teknologi til israelske bosetninger og militære operasjoner på den okkuperte Vestbredden.⁹⁸

- *Matrix IT Ltd.*, et datterselskap av Formula Systems, driver et outsourcingsenter i bosetningen Modiin Illit på den okkuperte Vestbredden. Selskapet har levert IT-tjenester og teknologi til ulovlige israelske bosetninger, det israelske militæret og israelsk politi og fengselsvesen. I tillegg har Matrix vært involvert i biometriske identifikasjonsprosjekter rettet mot palestinere på den okkuperte Vestbredden.⁹⁹
- I 2008 utviklet Matrix et treningssett for den israelske hærens pansrede troppekjøretøy.
- I 2011 vant Matrix en 3-årskontrakt for å drifte et såkalt “Power Builder-system” for det israelske forsvarsdepartementet (IMOD). I tillegg utviklet selskapet et enhetlig system for den israelske hærens nettsider. I 2017 vant John Bryce, et datterselskap av selskapet, en 3-årskontrakt for å gi opplæring til den israelske hæren i cybersikkerhet og informasjonssikkerhet.¹⁰⁰
- I 2016–2017 leverte Matrix IT-tjenester til IMODs koordinator for myndighetsaktiviteter i de okkuperte territoriene (COGAT). I 2017 ble selskapet engasjert av COGAT for å utvikle et system for biometrisk identifikasjon av palestinere på den okkuperte Vestbredden som en del av matrisen av teknologier som kontrollerer all palestinsk bevegelse innenfor det okkuperte området og inn i “Den grønne linjen” (demarkasjonslinjen fra 1948). I 2018 ble selskapet engasjert av COGAT for å assistere i utviklingen av det israelske militærets “Rolling Stone”-system. Et overvåkningssystem som inneholder data om palestinske arbeidere som kommer inn i Israel, og som leverer skjernbilder for Meitar-systemet (hvilket er en del av det samme systemet).¹⁰¹

⁹⁸ Investigate. (n.d.) Formula Systems (1985) Ltd. Retrieved 25 June 2025, from <https://investigate.info/company/formula-sys-1985>; WhoProfits Research Center. (n.d.) Formula Systems. Retrieved 25 June 2025, from <https://www.whoprofits.org/companies/company/3623?formula-systems>

⁹⁹ WhoProfits Research Center. (n.d.) Matrix IT. Retrieved 25 June 2025, from <https://www.whoprofits.org/companies/company/4009?matrix-it>

¹⁰⁰ Ibid.

¹⁰¹ Ibid.

- I 2020 vant Matrix en anbudskonkurranse om å levere og installere vedlikeholds- og støttetjenester for et IT-system for Ariel University i bosetningen Ariel på den okkuperte Vestbredden.¹⁰²
- *TSG IT Advanced Systems*, eid av både Formula Systems og Israel Aerospace Industries, utvikler avanserte kommando- og kontroll-, telekommunikasjons- og “Homeland Security”-applikasjoner for det israelske militæret. Selskapets systemer har blitt installert i israelske bosetninger som Ma'ale Adumim på den okkuperte Vestbredden. TSG har også demonstrert teknologier for militær etterretningsbruk på Vestbredden, inkludert datastyrt visjon og geolokaliseringmuligheter.¹⁰³
- Sammen med et konsortium ledet av Israel Aerospace Industries (IAI) vant selskapet et anbud fra IMOD for å flytte de israelske militære IKT-enhetene til Negev-regionen, samt etablere nye datasentre for militæret, en kontrakt verdsatt til hundrevis av millioner shekel.¹⁰⁴
- TSG utviklet et kommando- og kontrollsystem for den israelske hjemmefrontkommandoen. Systemet er installert i dusinvis av israelske kommuner, inkludert bosetningen Ma'ale Adumim på den okkuperte Vestbredden. Systemet er også installert i Mateh Yehuda regionale råd, hvis kommunale jurisdiksjonsområde inkluderer Latrun-enklaven i ingenmannsland, okkupert i 1967. I tillegg demonstrerte TSG i 2019 selskapets datastyrte deteksjon- og geolokaliseringmuligheter for militær etterretningsbruk på Vestbredden til IDF. Ifølge selskapet tar militæret sikte på å først ta i bruk disse teknologiene i Nablus-området på Vestbredden.¹⁰⁵
- *Magic Software Enterprises Ltd.*, er et israelsk programvareselskap som har hatt dokumenterte forbindelser til det israelske militæret, særlig gjennom prosjekter med IDF.¹⁰⁶
 - IT-oppgradering for IDFs militærpoliti: I 2010 sikret Magic Software, i samarbeid med partneren Minerva Systems, en kontrakt på over en halv million dollar for å oppgradere og vedlikeholde IT-systemene til IDFs militærpoliti. Dette prosjektet innebar bruk av Magics uniPaaS-plattform for å forbedre statusrapportering i sanntid og gi omfattende operativ oversikt til hele organisasjonen.¹⁰⁷

¹⁰² Ibid.

¹⁰³ WhoProfits Research Center. (n.d.) Formula Systems. Retrieved 25 June 2025, from <https://www.whoprofits.org/companies/company/3623?formula-systems>

¹⁰⁴ Ibid.

¹⁰⁵ Ibid.

¹⁰⁶ Securities and Exchange Commission (2010) Form 6-K for Magic Software Enterprises Ltd. <https://mayafiles.tase.co.il/RPdf/546001-547000/P546640-00.pdf>

¹⁰⁷ Globes correspondent (2010, June 9) *Magic wins IDF Military Police deal*. Globes. <https://en.globes.co.il/en/article-1000565586>

Azrieli Group Ltd.

Redigert av Eli Morken Farstad, 30. september 2025

Vi har funne dokumentasjon på at selskapet er knytt til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar. Selskapet utgjer ein høg risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

Selskapet er registrert i NBIM som “Real Estate”.¹⁰⁸ Verdien til Oljefondet si investering var 30.06.2025 NOK 439 788 332 (0,28% av selskapet). Dette er ein nedgang i eigarskap og verdi frå 0,39% i 2024.

Azrieli Group driver eigedom som brukast til kjøpesenter, seniorboligar, kontor og datasenter.¹⁰⁹ I tillegg fungerer det som eit holdingselskap. AG har også andre sideprosjekt, som 50% eigarskap i solcellepanelproduksjon i Negev-ørkenen.¹¹⁰ Dei har ingen eigedommar som er etablert på okkupert land i følgje oversynet på deira heimeside.

Nettverket og historikken til selskapet gir likevel mistanke om uakseptabel risiko for bidrag til folkerettsstridig okkupasjon, apartheid og folkemord. Kravet om skjerpa aktsomheit som krigen og okkupasjonen fører med seg, gjer at Etikkrådet må gjere grundige undersøkingar for å vurdere om Azrieli Group følgjer retningslinjene som er gitt av Finansdepartementet.

Azrieli Group har eigarskap i Bank Leumi (sjå rapport av Sissel Rosland) som er på FN si svarteliste - og framleis på Oljefondets investeringsliste.¹¹¹ Det er grunn til å tru at eigedomsfirma som har eigarskap i bank Leumi har ein delt interesse i okkupasjonen på Vestbreidda, ettersom Leumi er kjend for å låne store summar til bosettarorganisasjonar.¹¹² Bank Leumi blei ekskludert frå SPUs portefølje i august 2025, og viser at det er grunn til å spørje kritisk korleis Azrieli Group er samantfilla i okkupasjons- og folkemordøkonomien.

Azrieli Group hadde inntil 2016 ein stor andel av bensin- og daglegvareselskapet Sonol gjennom 100% eigarskap av Granite HaCarmel.¹¹³ Sonol har vore på “svartelista” til OHCR over lengre tid.

Det er tydeleg at flaggskip-prosjekt for Azrieli Group, som renovasjonen av Mount Zion Hotel i Jerusalem,¹¹⁴ har stor verdi for legitimering av okkupasjonen. Hotellet er etablert 500 meter frå okkupert Aust-Jerusalem og blir promotert med “spektakulær utsikt” til okkuperte

¹⁰⁸ *Azrieli Group Ltd* 2018

¹⁰⁹ Sjå årsrapport 2024, «Financial Reports» u.å.

¹¹⁰ Markosyan 2025

¹¹¹ Sjå årsrapport 2024, AFSC Investigate u.å.; «Financial Reports» u.å.

¹¹² *Opdatering om selskaber forbundet med israelske bosættelser* 2024

¹¹³ Danwatch 2017; Fagforbundet & Norwegian People's Aid 2015

¹¹⁴ «Azrieli Group will Finish Building its Mount Zion Hotel by 2027» 2024

områder og gangavstand til gamlebyen.¹¹⁵ I tillegg skal hotellet vere eit sentralt stopp for ein taubane som koplar settler-landsbyar i aust med Vest-Jerusalem.¹¹⁶ Ei hengebru over til bosettinga i den palestinske byen Silwad (bygd av settlerorganisasjonen Elad) ligg også rett over gata for hotellet.¹¹⁷ Dei har også eit stort kjøpesenter (Azrieli Shopping Mall) i Modi'in Maccabim Re'ut, rett ved den store bosettinga Modi'in Illit med nesten 100 000 innbyggjarar. Kjøpesenteret ligg ca. 2 kilometer meter frå grensa til den såkalla "Latrun Salient", og det er openbart at bosettarar er kundar på senteret. FN anser israelske bosettingar i Latrun Salient for å vere folkerettsstridig okkupasjon.¹¹⁸

Azrieli Group er knytt til ein filantropisk organisasjon (etabl. 1989) som opererer i Israel og Canada, Azrieli Foundation, som har ført til fleire krav om boikott.¹¹⁹ Nøkkelaktørar i Azrieli Foundation har tette band til Azrieli Group, som gjort rede for i kvartalsrapporten til AG publisert i mars 2025. No avdøde eigar av Azrieli Group, David Azrieli,¹²⁰ donerte ein stor andel av overskotet til AG til AF i 2014;¹²¹ hans etterkomarar (Naomi, Sharon og Danna) sit no som hovudeigarar og styremedlemmar i AG og AF.¹²²

Azrieli Foundation opererer i Canada og Israel. Eit eksempel på deira innflytelse er arkitekturprisen David Azrieli Architecture Student Prize, som ser ut til å bidra til å legitimere okkupasjonen gjennom premiering av innsats for å bygge samfunn på okkupert område.¹²³ I følge Miles Howe ved Brock University i Canada har AF mellom anna gitt nesten 9 millioner dollar til Darca, som driv fleire skular på okkupert område (Goan og Aust-Jerusalem) samt 665 000 dollar i støtte til IDF via JDC Israel - i 2023 aleine.¹²⁴ Tidlegare har AF fått kritikk for å ha donert støtte til NGOen Im Tirzu, som i følgje israelsk rettssystem i 2013 kvalifiserte til å bli kalla ein organisasjon med fascistiske tendensar.¹²⁵

Klassekampen har i juli-august 2025 hatt fleire gravesaker om Azrieli Group og Foundation:

- <https://klassekampen.no/artikkel/2025-07-15/reagerer-pa-israel-bindinger>
- <https://klassekampen.no/utgave/2025-07-18/ber-etikkradet-folge-med>
- <https://klassekampen.no/artikkel/2025-07-14/fra-norske-servere-til-okkupert-palestina>

Se også Jærbladet:

- <https://www.jbl.no/datasenter-eigar-stotter-israels-krig-lokalpolitikar-vil-erklara-dei-u-onskte-i-time/s/5-103-1165655>

¹¹⁵ «Azrieli - Mount Zion Hotel» u.å.

¹¹⁶ *Israeli court rejects petitions against «megalomaniacal» Jerusalem cable car plan* 2022

¹¹⁷ Peace Now 2022

¹¹⁸ Sjå til dømes Shilat og Maccabim på lista til OCHA 2019: 49–50

¹¹⁹ Medjool 2024; Morgan 2024

¹²⁰ Engler 2023

¹²¹ «David Azrieli donates 5.7 pct of Azrieli Group to foundation» 2014

¹²² «BOARD OF DIRECTORS» u.å.; *Danna Azrieli* 2025; *Naomi Azrieli* 2025; *Sharon Azrieli* 2025forbes

¹²³ Sjå til dømes dette prosjektet som tar for seg lokalsamfunn på Golan: «MILIEU Development and planning of the socio-cultural landscape in Golan Heights» 2022

¹²⁴ *Darca School locations* u.å.; Howe 2025

¹²⁵ Sheizaf 2013

I 2021 kjøpte Azrieli Group norske Green Mountain for å auke innflytelsen i vestleg datasenter-næringsliv.¹²⁶ Green Mountain avviser at Azrieli Group-oppkjøpet står i fare for å koble Green Mountain til folkerettsstridig okkupasjon.¹²⁷

Det finst ein presentasjon av selskapet på Instagram @historikere_for_palestina:

<https://tinyurl.com/9z8bcsru>

Kjelder til presentasjonen på Instagram finst her: <https://tinyurl.com/bdetp76s>

Litteratur og kjelder:

- AFSC Investigate. (u.å.). *Bank Leumi Le-Israel BM*. Hentet 17. juni 2025, fra <https://investigate.afsc.org/company/bank-leumi-le-israel>
- Azrieli - Mount Zion Hotel. (u.å.). *Azrieli Group*. Hentet 17. juni 2025, fra <https://www.azrieligroup.com/properties/mount-zion-hotel/>
- Azrieli Group, Green Mountains eiere. (u.å.). *Green Mountain*. Hentet 17. juni 2025, fra <https://info.greenmountain.no/faq/azrieli-group-investeringer-vestbredden/>
- Azrieli Group Ltd.* (2018, 25. februar). Norges Bank Investment Management. <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2024/investments/equities/2570/Azrieli%20Group%20Ltd>
- Azrieli Group will Finish Building its Mount Zion Hotel by 2027. (2024). *Israel Travel News*. <https://itn.co.il/news/hotels/azrieli-group-will-finish-building-its-mount-zion-hotel-by-2027/>
- BOARD OF DIRECTORS. (u.å.). *Azrieli Group*. Hentet 17. juni 2025, fra <https://www.azrieligroup.com/board-members/>
- Danna Azrieli*. (2025). Forbes. <https://www.forbes.com/profile/danna-azrieli/>
- Danwatch. (2017). *Companies with activities in or around illegal Israeli settlements*. <https://old.danwatch.dk/en/nyhed/companies-with-activities-in-or-around-illegal-israeli-settlements/>
- Darca School locations*. (u.å.). Darca. Hentet 17. juni 2025, fra <https://darca.org.il/en/locations/>
- David Azrieli donates 5.7 pct of Azrieli Group to foundation. (2014, 16. mars). *Reuters*. <https://www.reuters.com/article/markets/david-azrieli-donates-57-pct-of-azrieli-group-to-foundation-idUSL6N0MD0EX/>
- Engler, Y. (2023, 8. februar). *Devil is in the details of 'Holocaust education'*. <https://yvesengler.com/2023/02/07/devil-is-in-the-details-of-holocaust-education/>
- Fagforbundet & Norwegian People's Aid. (2015). *Dangerous Liaisons II*. <https://www.fagforbundet.no/globalassets/global-filer/dangerous-liaisons-ii.pdf>
- Financial Reports. (u.å.). *Azrieli Group*. Hentet 17. juni 2025, fra <https://www.azrieligroup.com/financial-reports/>
- Howe, M. (2025). Tracking Financial Complicity in Israeli War Crimes and Genocide: Instances of Aiding and Abetting in the Canadian Charitable Sector. *State Crime Journal*, 14, 1–27. <https://doi.org/10.13169/statecrime.14.2.0001>
- Israeli court rejects petitions against «megalomaniacal» Jerusalem cable car plan*. (2022). Middle East Eye. <https://www.middleeasteye.net/news/israel-jerusalem-supreme-court-cable-car-megalomaniacal>
- Markosyan, M. (2025, 27. mai). *Azrieli to invest in, buy power from solar-storage project in Israel*. <https://renewablesnow.com/news/azrieli-to-invest-in-buy-power-from-solar-storage-project-in-israel-1275879/>
- Medjool. (2024, 19. desember). Honest Reporting Canada: Who are the Donors. *Just Peace Advocates*. <https://www.justpeaceadvocates.ca/honest-canada-who-are-the-donors/>
- MILIEU Development and planning of the socio-cultural landscape in Golan Heights. (2022). *The*

¹²⁶ Sverdlik 2021

¹²⁷ «Azrieli Group, Green Mountains eiere» u.å.

- David Azrieli Architecture Student Prize.*
<https://architectureprize.azrielifoundation.org/en/projects/milieu-development-and-planning-of-the-socio-cultural-landscape-in-golan-heights/>
- Morgan, P. D. (2024, 30. november). Any Word but 'Genocide'. *The Grind Magazine*.
<https://www.thegrindmag.ca/any-word-but-genocide/>
- Naomi Azrieli. (2025). Forbes. <https://www.forbes.com/profile/naomi-azrieli/>
- OCHA. (2019, 1. april). *Occupied Palestinian territory: Humanitarian Atlas 2019*.
<https://www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/occupied-palestinian-territory-humanitarian-atlas-2019>
- Opdatering om selskaber forbundet med israelske bosættelser.* (2024, 19. januar). Akademiker Pension.
<https://app-pcloud-publicwebexternalnew-prod.azurewebsites.net/nyheder/opdatering-om-selskaber-forbundet-med-israelske-bosaettelser/>
- Peace Now. (2022, 8. juni). A significant expansion of the tourist settlement project: a tender for the construction of a footbridge over the Ben Hinnom Valley. *Peace Now*.
<https://peacenow.org.il/en/a-significant-expansion-of-the-tourist-settlement-project-a-tender-for-the-construction-of-a-footbridge-over-the-ben-hinnom-valley>
- Sharon Azrieli. (2025). Forbes. <https://www.forbes.com/profile/sharon-azrieli/>
- Sheizaf, N. (2013, 8. september). Jerusalem Court: Okay to call Im Tirtzu a «fascist group». +972 Magazine. <https://www.972mag.com/jerusalem-court-okay-to-call-im-tirtzu-a-fascist-group/>
- Sverdlik, Y. (2021). *Azrieli Makes Bigger Data Center Bet with Green Mountain Acquisition*.
<https://www.datacenterknowledge.com/sustainability/azrieli-makes-bigger-data-center-bet-with-green-mountain-acquisition>

Melisron Ltd.

Redigert av Eli Morken Farstad, 30. september 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettene. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

Melisron Ltd. er registrert som “Real Estate” i NBIMs oversikt. De kjøper og leier ut lokaler til kjøpesentre, kontorbygninger og liknende. Oljefondet har ca. 234 millioner investert i Melisron pr. 30.06.2025.¹²⁸ Dette er en verdiøkning siden 2024.

Melisron har et stort kjøpesenter ved bosetningen Ma’ale Adumim.¹²⁹ Dette har de hatt siden 2014 og tidligere.¹³⁰ WhoProfits har i en rapport sett på kjøpesentervirksomhet ved Ma’ale Adumim og pekt på deres rolle for å normalisere og muliggjøre Israels okkupasjon.¹³¹ Vi mener at investeringene i Melisron, som øker i verdi, må tolkes som et brudd med NBIMs etiske retningslinjer og tredjestaters plikter etter ICJs kjennelser fra juli 2024.

Melisron er kontrollert av Ofer Investments.¹³² Selskapet tilhører familien Ofer, en av verdens rikeste i følge Forbes (2023).¹³³ Ofer har kontroll over FN-svartelista Mizrahi Bank, i tillegg til Israel Corp. som eier ICL Group, som har aktivitet på okkupert område og bidrar til IDF’s krigføring, se rapporter av Pål Nygaard og Håvard Brede Aven.

¹²⁸ *Melisron Ltd.* (2018, 25. februar). Norges Bank Investment Management. <https://www.nbim.no/en/>

¹²⁹ Financial Statements 2024. (2024). *Melisron*.

<https://ir.melisron.co.il/wp-content/uploads/2025/06/%D7%93%D7%95%D7%97-%D7%9B%D7%A1%D7%A4%D7%99-%D7%93%D7%99%D7%A8%D7%A7%D7%98%D7%95%D7%A8%D7%99%D7%95%D7%9F-%D7%A9%D7%A0%D7%AA%D7%99-2024-%D7%9E%D7%AA%D7%95%D7%A8%D7%92%D7%9D-%D7%9C%D7%90%D7%A0%D7%92%D7%9C%D7%99%D7%AA-.pdf>

¹³⁰ Settlement Monitor. (2014). *Journal of Palestine Studies*, XLIII(3), 1.

https://www.palestine-studies.org/sites/default/files/attachments/jps-articles/JPS171_Settlement_Monitor.pdf

¹³¹ <https://www.whoprofits.org/publications/report/155>

¹³² Financial Statements 2024. (2024). *Melisron*.

<https://ir.melisron.co.il/wp-content/uploads/2025/06/%D7%93%D7%95%D7%97-%D7%9B%D7%A1%D7%A4%D7%99-%D7%93%D7%99%D7%A8%D7%A7%D7%98%D7%95%D7%A8%D7%99%D7%95%D7%9F-%D7%A9%D7%A0%D7%AA%D7%99-2024-%D7%9E%D7%AA%D7%95%D7%A8%D7%92%D7%9D-%D7%9C%D7%90%D7%A0%D7%92%D7%9C%D7%99%D7%AA-.pdf>

¹³³ Zehorai, I. (2023, 9. mai). The Empire Strikes Back: Here’s how Eyal and Idan Ofer reached the world’s top billionaires. *Forbes Israel*.

<https://forbes.co.il/e/the-empire-strikes-back-heres-how-eyal-and-idan-ofer-reached-the-worlds-top-billionaires/>

Big Shopping Centers Ltd

Redigert av Pål Nygaard, 13. oktober 2025

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet er tilknyttet grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner, utover at selskapet bidrar til den israelske økonomien og ikke har tatt avstand til statens grove folkerettsbrudd.

NB! I rapporten fra 30. juni 2025 var dette selskapet med i listen over selskap som burde ekskluderes fra Statens pensjonsfond utland. Ved en inkurie ble eierskapsstrukturene den gang blandet sammen slik at vurderingen ble feil.

NBIM har aksjer for en verdi av 264 621 442 NOK i Big Shopping Centers Ltd, det tilsvarer 0,55 % av aksjene.¹³⁴

Big Shopping Centers LTD bygger og driver kjøpesentre i Israel, USA, Serbia, Montenegro og Frankrike.¹³⁵ Ingen av kjøpesentrene er på okkupert palestinsk land i følge kildene vi har tilgang til.

¹³⁴ Norwegian Bank Investment Management (u.å.). *Investeringsoversikt pr. 30.6.2025*. Hentet 13. oktober. <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/>

¹³⁵ BIG Centers (u.å.). *Investor Relations*. Hentet 15. juni 2025. <https://www.bigcenters.co.il/language/en/investors/>

Gav-Yam Lands Corp Ltd

Redigert av Pål Nygaard, 30. september 2025

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet er tilknyttet grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner, utover at selskapet bidrar til den israelske økonomien og ikke har tatt avstand til statens grove folkerettsbrudd.

NBIM har per 30.06.2025 aksjer til en verdi av 6 991 236 NOK, som tilsvarer 0,03 % av aksjene i Gav-Yam Lands Corp Ltd., Ved utgangen av 2024 hadde NBIM akjer i selskapet til en verdi av 32 600 515 NOK.¹³⁶

Gav-Yam Lands Corp Ltd er et eiendomsselskap og har som hovedaktivitet og utvikle og bygge eiendomsprosjekt. Selskapet ble etablert i mellomkrigstiden, og var en av de sentrale aktørene for kolonisering av palestinsk land via oppkjøp og eiendomsutvikling.¹³⁷

¹³⁶ Investeringsoversikt pr.30.06.2025 Hentet 31.10. 2025.

<https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2025/investments/equities>

¹³⁷ Wikipedia (u.å). *Gav-Yam*. Hentet 29. juni 2025. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gav-Yam>

Alony Hetz Properties & Investments Ltd

Redigert av Eli Morken Farstad, 30. september 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar direkte til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

NBIM har kategorisert Alony Hetz som “Real Estate”, og har investert nesten 23 mill. NOK i selskapet pr. 30.06.2025 (0,1%).¹³⁸ Dette er en verdiøkning siden 2024.

Alony Hetz har kontroll over Energix-Renewable Energies Ltd og Amot Investments Ltd,¹³⁹ som begge har aktivitet på okkuperte områder (Golan og Vestbredden), se rapport av Yngvild Storli og Eli Farstad.¹⁴⁰

Selskapet er dermed en del av den israelske okkupasjonsøkonomien både gjennom store investeringer i “grønn energi” på okkupert jord og i form av kjøpesentre i store bosetninger. Det er per i dag nærliggende å tolke denne aktiviteten som en del av Israels veg til å annektere Vestbredden (som rapportert til NRK av Yama Wolasmal 18.6.25).¹⁴¹

¹³⁸ *Alony Hetz Properties & Investments Ltd.* (2018, 25. februar). Norges Bank Investment Management. <https://www.nbim.no/en/>

¹³⁹ *Annual Report 2024*) .2024 אלוני קץ.

<https://www.alony-hetz.com/wp-content/uploads/2025/05/Full-report-for-website-31.12.24.pdf>

¹⁴⁰ *Alony-Hetz Properties & Investments Ltd.* (2019). AFSC Investigate.

<https://investigate.afsc.org/company/alony-hetz>

¹⁴¹ Wolasmal, Y. (2025, 18. juni). *Dagsnytt 18: Iran advarer Israel og USA.*

<https://tv.nrk.no/serie/dagsnytt-atten-tv/sesong/202506/episode/NNFA56061825>

Amot Investments Ltd

Redigert av Eli Morken Farstad, 30. september 2025

Vi har funne dokumentasjon på at selskapet bidreg direkte til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane. Selskapet utgjer derfor ein uakseptabel risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

Amot Investments Ltd er kategorisert av NBIM som “Real Estate”; verdien i aksjene var pr. 30.06.2025 var 20 420 278 NOK (0,06%).¹⁴² Tidlegare var aksjeverdiane til Oljefondet i Amot høgare (ca. 138 millioner NOK i 2019), men særleg sidan 2021 har verdien vore låg.

Amot er eigd av Alony Hetz (AH), som NBIM også har investeringar i (sjå rapport av Farstad). AH har også kontroll over selskapet Energix, som blei ekskludert frå Oljefondets investeringsliste 18. august (sjå rapport av Storli). Energix har tidlegare hatt fornybar energi-prosjekt på Vestbredden, og har no eit stort prosjekt på okkupert Golan i samarbeid med den israelske staten.

Amot driv eit stort senter i Vestbredden-bosettinga Ariel, i følgje deira eiga nettside:

<https://www.amot.co.il/en/assets-list/industry/amot-ariel/>

Dei omtaler bosettinga som at den er i “hjartet av Israel”. Amot Ariel er plassert i ein industripark, “characterized by various factories and a flourishing industry which includes, among others, food, textile, steel, aluminum, metals and more.” Slike parkar er typiske verktøy i okkupasjonen.¹⁴³

Ariel er etablert midt i regionen på Vestbreidden kjend som Salfit. Populasjonen i Ariel har auka kraftig siste åra. I 2010 rapporterte Bt’selem at Ariel og barrierene separerte sju palestinske landsbyar med ca. 25 000 innbyggjarar frå Salfit-distriktets sentrum. Dette hindrar dei i å få effektiv tilgang til grunnleggande tenestar i sin “kommune”.¹⁴⁴

Vatnreinsesystemet i i Ariel førte til hyppig forureining i palestinske områder rundt den ulovlege bosettinga, i følgje Bt’selem (2010). Ariel University fekk i 2020 finansiering via EUs Horizon-prosjekt, men mista denne etter ein ekstra gjennomgang.¹⁴⁵ Dette blir stadig utfordra av israelsk akademia.¹⁴⁶

Ettersom Etikkrådet tilrødde ekskludering av Paz Retail and Energy fordi dei hadde aktivitet på okkupert område og sikra avgjerande bidrag til okkupasjonen, synest det openbert at også Amot Investments må bli ekskludert frå Oljefondet. Kombinert med at morselskapet Alony

¹⁴² NBIM 2018

¹⁴³ Buxbaum 2021; Canadians for Justice and Peace in the Middle East 2005; Farah 2019; «Occupation, Inc.» 2016; Who Profits 2019

¹⁴⁴ B’tselem 2010

¹⁴⁵ Harkov 2021; MACMANUS 2021

¹⁴⁶ Israel Academia Monitor 2025

Hetz også driv annan okkupasjonsøkonomisk verksemd som bidreg til sentral infrastruktur i okkupasjonen, må både Amot, Alony Hetz og Energix bli ekskluderte frå investeringslista til NBIM umiddelbart.

Litteratur:

- B'tselem. (2010). *Ariel settlement fact sheet*. Btselem.Org.
https://www.btselem.org/settlements/20100830_facts_on_the_settlement_of_ariel
- Buxbaum, J. (2021, 11. mars). *How Israeli industrial zones exploit Palestinian land and labour*. <https://www.newarab.com/>; The New Arab.
<https://www.newarab.com/analysis/how-israeli-industrial-zones-exploit-palestinian-land-and-labour>
- Canadians for Justice and Peace in the Middle East. (2005). *Industrial Zones and Israel's Colonial Strategy*. CJPM. https://www.cjpme.org/fs_010
- Farah, M. (2019). The Atarot Exception? Business and Human Rights under Colonization. *Jerusalem Quarterly*, 80, 41–56.
- Harkov, L. (2021, 26. oktober). Israel rejoins EU science program excluding Judea and Samaria. *The Jerusalem Post*.
<https://www.jpost.com/israel-news/israel-rejoins-eu-science-program-excluding-judea-and-samaria-683139>
- Israel Academia Monitor. (2025, 27. februar). *Ariel University Should Join European Scientific Collaborations*.
<https://israel-academia-monitor.com/2025/02/27/ariel-university-should-join-european-scientific-collaborations/>
- MACMANUS, S. P., Tanja FAJON, Martina MICHELS, Maria GRAPINI, Malin BJÖRK, Javier NART, Niyazi KIZILYÜREK, Milan BRGLEZ, Karen MELCHIOR, Giuliano PISAPIA, Andreas SCHIEDER, Ivan Vilibor SINČIĆ, Chris. (2021). *Breaches of EU guidelines – EU funding of Israeli entities in the occupied Palestinian territory: E-001197/2021*.
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2021-001197_EN.html
- NBIM. (2018, 25. februar). *Amot Investments Ltd*. Norges Bank Investment Management.
<https://www.nbim.no/no/>
- Occupation, Inc. (2016). *Human Rights Watch*.
<https://www.hrw.org/report/2016/01/19/occupation-inc/how-settlement-businesses-contribute-israels-violations>
- Who Profits. (2019). *Industrial Zones in the Occupied Palestinian Territory*. Who Profits.
<https://www.whoprofits.org/publications/report/15>

Airport City Ltd

Redigert av Pål Nygaard, 30. september 2025

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet er tilknyttet grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner, utover at selskapet bidrar til den israelske økonomien og ikke har tatt avstand fra statens grove folkerettsbrudd.

NBIM har per 30.06.2025 aksjer til en verdi av 18 520 377 NOK, som tilsvarer 0,09 % av aksjene, i Airport City Ltd.¹⁴⁷

Det var ikke mulig å komme inn på nettsiden til Airport City Ltd.¹⁴⁸ Selskapet driver eiendomsutvikling, og det kan virke som om det skjer hovedsakelig i området rundt Ben Gurion flyplass. Men flere kilder oppgir at selskapet også har aktivitet flere steder i Israel.¹⁴⁹ Selv om vi ikke har funnet informasjon som knytter Airport City Ltd til aktivitet i okkuperte områder, så er dette et selskap som bør observeres nøye i og med at det er sannsynlig at et slikt stort eiendomsutviklings-selskap har noe aktivitet i okkuperte områder.

¹⁴⁷ <https://www.nbim.no/en/investments/all-investments/#/2025/investments/equities/AirportCity> (hentet 31.10.2025)

¹⁴⁸ <http://www.airport-city.co.il/> (hentet 29.30.2025)

¹⁴⁹ <https://www.reuters.com/markets/companies/ARPT.TA> (hentet 29. juni 2025)

Summit Real Estate Holdings Ltd

Redigert av Eli Morken Farstad, 30. september 2025

Vi har funne dokumentasjon på at selskapet er knytt til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane. Selskapet utgjør derfor ein høg risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

Summit Real Estate Holdings Ltd (heretter SREH) er kategorisert av NBIM som “Real Estate”. Aksjeverdien var 10,562,213 NOK den 30.06.2025, ei lita auke frå 2024. Eigarskapet er på 0,08 %.¹⁵⁰ Oljefondet hadde ingen aksjar i SREH mellom 2019 og 2022, men kjøpte seg opp igjen til same verdi som 2018 i 2023/2024.

I 2019 var eigaren av SREH, Zohar Levy, etterforska for innsidehandel. Myndigheitene i Israel uttalte at funna peika i retning av at Levy var involvert.¹⁵¹ I 2022 blei saka avslutta.¹⁵² Dette kan vere grunnen til svingningene i NBIMs investeringar, men det finst ingen dokumentasjon på dette som eg har funne.¹⁵³

Det er vanskeleg å finne informasjon om “Summit Group” i Israel, som den blir referert som av datterselskapet Summit Properties (USA). Dei har ingen open nettside i Noreg,¹⁵⁴ noko som kan skuldast at den er sperra, slik Paz Energy & Retail gjorde med sine nettsider i 2024.¹⁵⁵ Det kan også bety at koplinga ikkje er sikker, og dermed blir sperra i Noreg (sjå vedlegg).

I følge Reuters er selskapet primært involvert i å kjøpe og leige ut kontorbygg og kommersielle lokaler.¹⁵⁶ SREH har sitt hovudkvarter i Israel, men driv også verksemd i Tyskland og USA.¹⁵⁷ Zohar Levy har kontroll over selskapet ifølge årsrapporten (2023) for det amerikanske datterselskapet Summit Properties Ltd.

Andre kjelder melder at Zohar Levy eig SREH ilag med Clal Insurance Company Ltd.¹⁵⁸ WhoProfits har publisert ein rapport kor det blir dokumentert at Clal forsikrer over 500 prosjekt på okkupert palestinsk territorium, mellom anna i Ariel-bosettinga, Kiryat Arba og Efrat.¹⁵⁹ Clal har også bidrege til prosjekt for Israel Defence Forces.¹⁶⁰ Sjå også rapport av Håvard Brede Aven.

¹⁵⁰ *Summit Real Estate Holdings Ltd 2018*

¹⁵¹ «Spate of securities fraud probes hits Israeli listed companies» 2019

¹⁵² <https://www.summit-properties.com/>

¹⁵³ *Observation and exclusion of companies 2019* observa

¹⁵⁴ <https://www.smt.co.il/> ; sjå vedlegg.

¹⁵⁵ «Paz Retail and Energy Ltd» 2025

¹⁵⁶ *SMT.TA* u.å.

¹⁵⁷ https://www.summit-properties.com/downloads/2024-04-15_SPL_FS_2023.pdf

¹⁵⁸ *Summit Real Estate Holdings* u.å.

¹⁵⁹ *The Israeli Occupation Industry - Insuring Dispossession 2022*

¹⁶⁰ *Clal Insurance Enterprises Holdings 2022; Clal Insurance Enterprises Holdings Ltd | AFSC Investigate 2022*

I 2022 kjøpte SREH 7% av aksjene i Paz Energy and Retail, som i 2024 blei ekskludert frå SPU på grunn av folkerettsstridig aktivitet på okkupert palestinsk territorium.¹⁶¹ Den israelske finansnettstaden *Global* foreslo då at dette kunne peike mot at SREH ønskte å oppnå kontroll over selskapet.¹⁶² I 2024 kjøpte Summit ytterlegare 9% av aksjene, og eig 16% av ekskluderte Paz.¹⁶³ I følgje nettsida “Simply Wall Street” var SREH største eigar av Paz i februar 2025.¹⁶⁴

I følgje Global selde Summit sine aksjar i Paz 24. juli 2025, til “Clal Insurance, More Investment House, and Altshuler Shaham, with Menora Mivtachim, Harel, Meitav and Lapidot buying smaller stakes.”¹⁶⁵ Salet var “one of the largest deals on the Tel Aviv Stock Exchange in recent times.”, og førte til at Summits verdi gjekk opp 10% på Tel Aviv-børsen.

På grunnlag av nylege store oppkjøp av Paz Retail & Energy og samarbeid med Clal Insurance som bidreg til okkupasjon og folkerettsstridig krigføring, meiner Historikere for Palestina at det er ein høg risiko for at Summit Real Estate Holdings Ltd bidreg til okkupasjon, grove menneskerettsbrot og krenking av individ sine rettar i krig og konflikt.

Litteraturliste

- Clal Insurance Enterprises Holdings*. (2022). Who Profits - The Israeli Occupation Industry - Clal Insurance Enterprises Holdings.
<https://www.whoprofits.org/companies/company/7344?clal-insurance-enterprises-holdings-limited>
- Clal Insurance Enterprises Holdings Ltd | AFSC Investigate*. (2022).
<https://investigate.afsc.org/company/clal-insurance>
- Mon: Banks strong, Paz surges. (2024, 20. mai). *Globes*.
<https://en.globes.co.il/en/article-mon-banks-strong-paz-oil-surges-1001479217>
- Observation and exclusion of companies*. (2019, 18. mars). Norges Bank Investment Management.
<https://www.nbim.no/en/responsible-investment/ethical-exclusions/exclusion-of-companies/>
- Paz Retail and Energy Ltd. (2025, 11. mai). *Etikkrådet*.
<https://etikkradet.no/paz-retail-and-energy-ltd/>
- Simply Wall St. (2025, 28. februar). *Institutional owners may ignore Paz Retail And Energy Ltd. 's (TLV:PAZ) recent €186m market cap decline as longer-term profits stay in the green*.
<https://simplywall.st/stocks/il/energy/tase-paz/paz-retail-and-energy-shares/news/institutional-owners-may-ignore-paz-retail-and-energy-ltds-t>
- SMT.TA*. (u.å.). Hentet 16. juni 2025, fra
<https://www.reuters.com/markets/companies/SMT.TA/profile>
- Spate of securities fraud probes hits Israeli listed companies. (2019, 21. februar). *Globes*.
<https://en.globes.co.il/en/article-spate-of-securities-fraud-probes-hits-israeli-listed-companies-1001274317>

¹⁶¹ «Paz Retail and Energy Ltd» 2025

¹⁶² «Summit builds 7% stake in Paz» 2022

¹⁶³ «Mon» 2024

¹⁶⁴ Simply Wall St 2025

¹⁶⁵ <https://en.globes.co.il/en/article-zohar-levys-summit-sells-16-paz-stake-1001517015>

Summit builds 7% stake in Paz. (2022, 1. september). *Globes*.

<https://en.globes.co.il/en/article-summit-builds-7-stake-in-paz-1001397882>

Summit Real Estate Holdings. (u.å.). Hentet 16. juni 2025, fra

<https://www.neverbounce.com/company/summit-real-estate-holdings/372148295>

Summit Real Estate Holdings Ltd. (2018, 25. februar). Norges Bank Investment Management.

<https://www.nbim.no/en/investments/all-investments/#/2025/investments/equities/2596/Summit%20Real%20Estate%20Holdings%20Ltd>

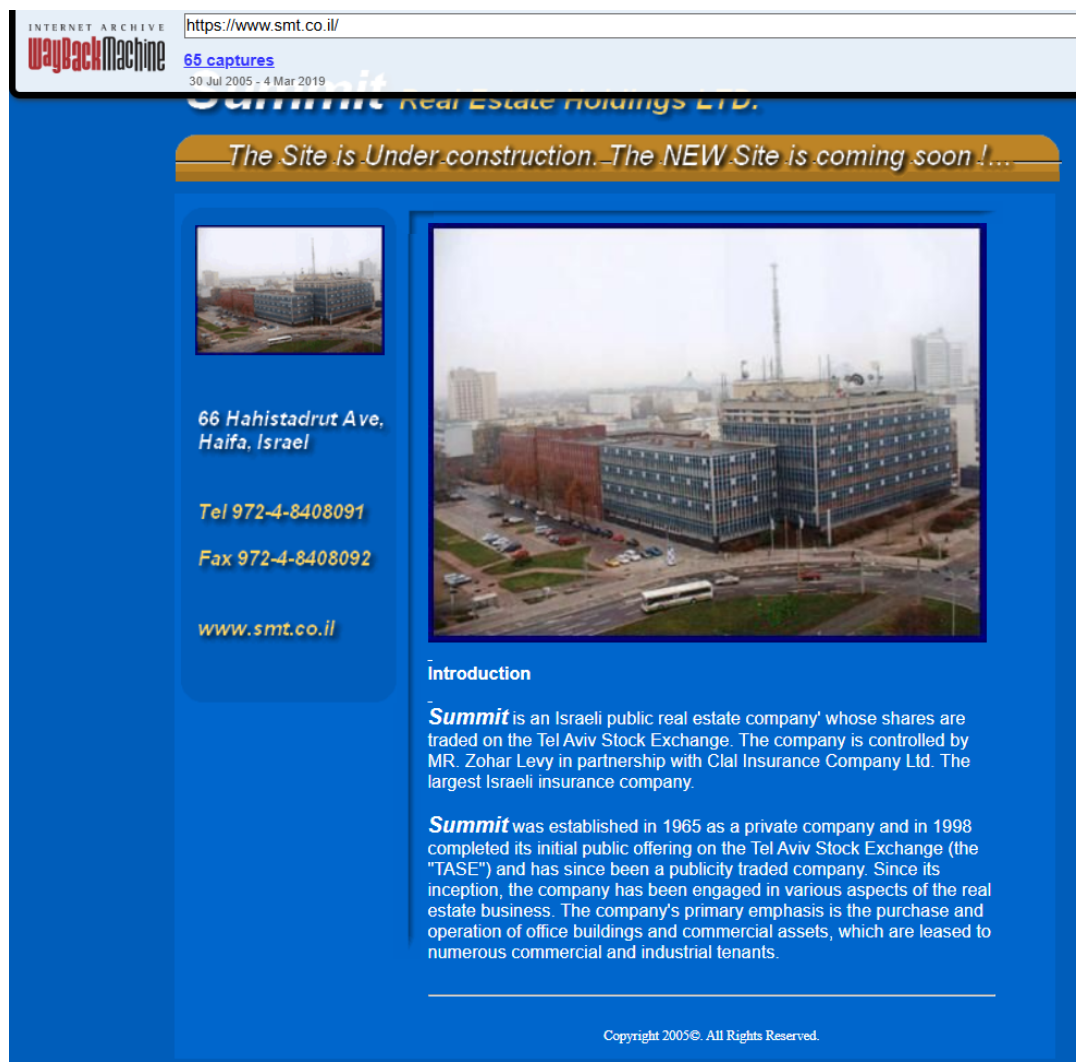
The Israeli Occupation Industry - Insuring Dispossession. (2022). Who Profits - The Israeli

Occupation Industry - Insuring Dispossession.

<https://www.whoprofits.org/publications/report/55?insuring-dispossession>

Vedlegg

Skjermdump av nettsida [smt.co.il](https://www.smt.co.il) fra Wayback Machine (2019).

Israel Canada T. R. Ltd

Redigert av Eli Morken Farstad, 30. september 2025

Vi har ikkje funne dokumentasjon på at selskapet er knytt til til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar, utover at selskapet bidreg til den israelske økonomien og ikkje har tatt avstand frå statens grove folkerettsbrot.

NBIM har registrert Israel Canada T. R. Ltd (heretter IC) som “Real Estate”. Investeringa var den 30.06.2025 3,471,702 NOK; dette er 0,03 % av aksjene i selskapet og en nedgang siden 2024. NBIM kjøpte aksjar i IC for første gong i 2023. Selskapet opererer med kontorbygningar, seniorboligar og andre leilegheitskompleks, m.m.

IC er ikkje på nokon kjende lister over selskaper som bidreg til okkupasjonen. Eit overfladisk googlesøk viser ingen teikn til at det finst kampanjer mot selskapet for deira innblanding i Israel sine folkerettsbrot. Det finst rapportar som viser korleis eigedomsfirma bidreg til okkupasjonen, men det finst ingen klare prov på at IC bidreg til dette.¹⁶⁶

Ingen ulovlege bosettingar er nemnt på nettsida til IC: <https://israel-canada.co.il/> Det finst imidlertid ikkje ein årsrapport på engelsk, berre hebraisk, som gjer det vanskeleg å spore små og store investeringar nøyaktig. IC har også fleire dotterselskap, og heller ikkje desse ser ut til å ha aktivitet på OPT i følge deira egne nettsider.

Dei kontrollerande eigarane av IC er Barak Rosen og Assaf Tuchmeir.¹⁶⁷ Andre store aksjeeigarar av IC er Clal Insurance, Phoenix Holdings og fleire. Desse to selskapa har NBIM også investeringar i, samtstundes som dei er anklaga for å bryte folkeretten, sjå rapportar av Aven og Nygaard. I og med at IC er eit dotterselskap, er det komplisert å stille dei til ansvar for moderselskap sin aktivitet. Men det er likevel grunn til å utvise auka aktsomheit og sette selskapet under observasjon grunna desse eigarforholda.

Barak Rosen eig også eit stort cannabis-produksjonsselskap som har avtale med den israelske staten.¹⁶⁸ Rosens eigarskap av cannabis-selskap kan utløyse NBIMs produktbaserte eksklusjonsreglar, fordi NBIM sidan 2019 arbeidar med ei retningslinje som lyder “«Fondet skal ikke være investert i selskaper som selv eller gjennom enheter de kontrollerer: (...) c. produserer cannabis til rusformål».”¹⁶⁹ Det er usikkert om dette får konsekvenser for investering i Israel Canada, i og med at IC ikkje er direkte knytt til Tikun Olam utanom Rosens kontroll-eigarskap i begge.

¹⁶⁶ «Occupation, Inc.» 2016; Rona 2024

¹⁶⁷ Canada Israel u.å.; Shpruer 2008

¹⁶⁸ Rosen u.å.; «Tikun Olam (cannabis)» 2025

¹⁶⁹ Bjerknes 2019; *Etiske utelukkelses* 2023; NBIM 2022

Litteratur:

- Bjerknes, C. (2019, 24. mai). Oljefondet kaster ut hasjaksjene. *Dagens Næringsliv*.
<https://www.dn.no/marked/oljefondet/nbim/norges-bank-investment-management/oljefondet-kaster-ut-hasjaksjene/2-1-608377>
- Canada Israel. (u.å.). ABOUT. *לְגַדְדָה יִשְׂרָאֵל - Canada Israel*. Hentet 29. juni 2025, fra
<https://israel-canada.co.il/en/about/>
- Etiske utelukkelse*. (2023, 27. april). Norges Bank Investment Management.
<https://www.nbim.no/no/>
- NBIM. (2022, 7. september). *Beslutninger om observasjon og utelukkelse*. Norges Bank Investment Management. <https://www.nbim.no/no/>
- Occupation, Inc. (2016). *Human Rights Watch*.
<https://www.hrw.org/report/2016/01/19/occupation-inc/how-settlement-businesses-contribute-israels-violations>
- Rona, G. (2024). The Illegality of Israeli Settlement Real Estate Sales. *Lawfare*.
<https://www.lawfaremedia.org/article/the-illegality-of-israeli-settlement-real-estate-sales>
- Rosen, B. (u.å.). *Barak Rosen: Owner, Founder, and CEO of Israel Canada Group*. Barakrosen.Com. Hentet 29. juni 2025, fra <https://www.barakrosen.com/en/>
- Shpruer, G. L., Sharon. (2008, 6. februar). To the stars with Assi and Barak. *Haaretz*.
<https://www.haaretz.com/2008-02-06/ty-article/to-the-stars-with-assi-and-barak/0000017f-ef37-da6f-a77f-ff3f93bd0000>
- Tikun Olam (cannabis). (2025). I *Wikipedia*.
[https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Tikun_Olam_\(cannabis\)&oldid=1289051207](https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Tikun_Olam_(cannabis)&oldid=1289051207)

Reit 1 Ltd

Redigert av Eli Morken Farstad, 30. september 2025

Selskapet blei fjerna frå porteføljen etter 18. august fordi det ikkje var inkludert i FTSEs referanseindeks.

Vi har ikkje funne dokumentasjon på at selskapet er knytt til til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar, utover at selskapet bidreg til den israelske økonomien og ikkje har tatt avstand frå statens grove folkerettsbrot.

NBIM har kategorisert Reit 1 Ltd som “Real Estate”; aksjeverdien er pr. 30.06.2025 6,228,223 NOK, som tilsvarer 0,05% eigarskap.¹⁷⁰ Dette var ei verdiauke siden 2024. NBIM hadde inntil desember 2019 nesten 200 millioner NOK i aksjeverdi, men aksjeverdien gjekk kraftig ned etter 2019.

Reit 1 er eit “investment trust” som hjelper eigedomsfirma å spre risiko.¹⁷¹ I følge deira komprimerte årsrapport for 2024 har dei ingen aktivitet i OPT. Det har ikkje vore mogleg å grave meir i Reit 1 Ltd grunna få kjelder og ingen tidlegare kartlegging.

¹⁷⁰ NBIM. (2018, 25. februar). *Reit 1 Ltd*. Norges Bank Investment Management. <https://www.nbim.no/en/>

¹⁷¹ *Reit 1 Financial report 2024*. (2025). Reit1.Co.II. <https://www.reit1.co.il/images/1656595-compressed.pdf>; Reuters, reuters. com. (2025). *RIT1.TA*. <https://www.reuters.com/markets/companies/RIT1.TA/>

Sella Capital Real Estate Ltd

Redigert av Pål Nygaard, 30. september 2025

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet er tilknyttet grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner, utover at selskapet bidrar til den israelske økonomien og ikke har tatt avstand til statens grove folkerettsbrudd.

NBIM hadde per 30.06.2025 aksjer for en verdi av 2 506 313 NOK, som tilsvarer 0,03 % av aksjene i Sella Capital Real Estate Ltd.¹⁷²

Sella Capital Real Estate er et eiendomsutviklingselskap. Selskapet bør observeres nøye i og med at det er sannsynlig at et slikt stort eiendomsutviklings-selskap har noe aktivitet i okkuperte områder.

Per 11. august 2025 hadde NBIM solgt seg ut av Sella Capital Real Estate Ltd., ettersom selskapet var utenfor fondets referanseindex.

¹⁷² Norwegian Bank Investment Management (u.å.). Investeringsoversikt pr. 30.06.2025. Hentet 31.10.2025. <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2025/investments/equities>

AFI Properties Ltd

Redigert av Pål Nygaard, 13. oktober 2025

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet er tilknyttet grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner, utover at selskapet bidrar til den israelske økonomien og ikke har tatt avstand til statens grove folkerettsbrudd.

NB! I rapporten fra 30. juni 2025 var dette selskapet med i listen over selskap som burde ekskluderes fra Statens pensjonsfond utland. Ved en inkurie ble eierskapsstrukturene den gang blandet sammen slik at vurderingen ble feil.

NBIM hadde per 31.12.2024 aksjer for en verdi av 4 443 660 NOK, 0,02 % av aksjene, i AFI Properties Ltd.¹⁷³ Per 30.6.2025 har NBIM ingen aksjer i AFI Properties.¹⁷⁴

AFI Properties er nå eid av BIG Shopping Centers Ltd, som har 89 % av aksjene.¹⁷⁵

Hovedaktiviteten til AFI Properties er å bygge, utvikle, eie og drifte alle slags typer eiendom.¹⁷⁶ I tillegg til å drive aktivitet i Israel, har selskapet aktivitet flere steder i Europa.

AFI Properties har ikke direkte aktivitet i okkuperte områder, ifølge kildene vi har tilgang til.

¹⁷³ Norwegian Bank Investment Management (u.å.). *Investeringsoversikt pr. 31.12.2024*. Hentet 30. juni 2025. <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/>

¹⁷⁴ Norwegian Bank Investment Management (u.å.). *Investeringsoversikt pr. 30.6.2025*. Hentet 13. oktober. <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/>

¹⁷⁵ BIG Shopping centers (u.å.). *About us*. Hentet 6. november 2025. <https://www.bigcenters.co.il/language/en/about-us/>

¹⁷⁶ AFI Properties. (u.å.). *About us*. [afi-properties.com](https://afi-properties.com/about/about-us/). Hentet 30. juni 2025, fra <https://afi-properties.com/about/about-us/>

Next Vision Stabilized Systems Ltd

Redigert av Toufoul Abou-Hodeib, 30. september 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar direkte til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og alvorlige krenkelser av individets rettigheter i krig og konfliktsituasjoner. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

Oljefondet eide pr. 30. juni 2025 0,8% av aksjene i selskapet, tilsvarende en verdi på 244 millioner NOK. Dette var en verdiøkning fra 2024.¹⁷⁷

Next Vision utvikler stabiliserte kameraer for bruk i ubemannede bakke- og luftfartøyer. Next Vision ble grunnlagt i 2009 av Chen Golan, en tidligere pilot i det israelske luftforsvaret som senere jobbet i selskapets våpenutviklingsavdeling, og Boris Kipnis, en veteran fra Unit 8200, en signaletterretningsenhet i Israels forsvar.¹⁷⁸ Kundene i Israel i dag inkluderer Elbit Systems, Israel Aerospace Industries, Aeronautics, som er eid av Rafael, og det israelske forsvarsdepartementet.

Som et resultat av disse tilknytningene til den israelske våpenindustrien har selskapet tjent på Israels krigføring i Gaza. Selskapet rapporterte en økning på 220 prosent i salget i første kvartal av 2024 og en 3,5-dobling i nettoresultatet, fra omtrent 4 millioner dollar til 14,5 millioner dollar sammenlignet med samme kvartal året før. Omsetningen i første kvartal av 2024 utgjorde 27,2 millioner dollar. Dette er en vekst på 220 prosent sammenlignet med samme kvartal i 2023. Selskapet sa at siden begynnelsen av krigen har det vært en økning i bestillinger av selskapets kameraer og andre produkter fra sine israelske kunder.¹⁷⁹

I mai 2025 rapporterte *The Marker*, en israelsk dagsavis for næringslivet, at Next Visions driftsresultat hadde vokst med 40 prosent, og at ordrereserven hadde vokst med 22 prosent. Selskapet rapporterte en økning i omsetningen på 33 prosent, etter at omsetningen i Europa nesten doblet seg, og etter at inngangen inn i det amerikanske markedet ga en vekst på 50 prosent.¹⁸⁰

¹⁷⁷ NBIM-databasen, www.nbim.no; Tel Aviv Stock Exchange. (u.å.). Next Vision Stabilized Systems. Hentet 20. mai 2025, fra https://market.tase.co.il/en/market_data/company/1916/about

¹⁷⁸ Bahur-Nir, D. & Azoulay, Y. (2023, 7. desember). Dronenes øyne [העיניים של הרוחניים]. Calcalist. Hentet 20. mai 2025, fra <https://newmedia.calcalist.co.il/magazine-07-12-23/m03.html>

¹⁷⁹ Next Vision øker årlig salgsprognose til 110 millioner dollar [תחזית המכירות השנתית]. נקסט ויז'ן מקפיצה את תחזית המכירות השנתית [לכ-110 מיליון דולר]. (mai). TechTime: Electronics & Technology News. Hentet 20. mai 2025, fra <https://techtime.co.il/2024/05/16/next-vision-15>

¹⁸⁰ Gavison, Y. (2025, 19. mai). Next Visions driftsresultat øker med 40 %, ordrereserven øker med 22% [הרווח התפעולי של נקסט ויז'ן צמח ב-40%, צבר ההזמנות גדל ב-22%]. The Marker. Hentet 20. mai 2025, fra <https://www.themarker.com/markets/2025-05-19/ty-article/.premium/00000196-e970-d86e-abb7-fd7a6f0c0000>

I tillegg til kameraer til overvåkningsdroner, som E400 eVTOL ISR-dronen,¹⁸¹ produserer selskapet også kameraer, som Raven 2.5¹⁸² og Condor,¹⁸³ som er spesifikt rettet mot “target acquisition” (målobservasjon). Det er flere dokumenterte tilfeller hvor denne typen ubemannede luftfartøy er blitt brukt til å angripe sivile mål i Gaza. En *National Public Radio*-sak fra november 2024 som er basert på flere øyenvitner dokumenterer hvordan “sniksytterdroner” angrep og drepte sivile i Gaza.¹⁸⁴ Det er også tilfeller hvor liknende droner er blitt brukt i sivile områder i både Gaza og på Vestbredden til å angripe ubevæpnede menn, som Israel hevder var militante.¹⁸⁵ Bruk av droner utstyrt med kameraer for nøyaktig målobservasjon i angrep hvor sivile blir drept i Gaza er ikke noe nytt, og har blitt tatt opp av Human Rights Watch allerede i 2009.¹⁸⁶

¹⁸¹ Simpson, S. (2024, 10. april). 360° EO/IR Gimbal Integrated with ISR Drone. Unmanned Systems Technology. Hentet 19. juni, 2025, fra

<https://www.unmannedsystemstechnology.com/2024/04/360-eo-ir-gimbal-integrated-with-isr-drone>

¹⁸² Next Vision. (u.å. a). Raven 2.5. Hentet 19. juni, 2025, fra <https://www.nextvision-sys.com/raven-2-5>

¹⁸³ Next Vision. (u.å. b). Condor. Hentet 19. juni, 2025, fra <https://www.nextvision-sys.com/condor>

¹⁸⁴ Lonsdorf, K. (2024, 19. november). Witnesses say Israel is using sniper drones in Gaza and they're shooting civilians. NPR. Hentet 19. juni, 2025, fra <https://www.npr.org/2024/11/19/nx-s1-5195171/witnesses-say-israel-is-using-sniper-drones-in-gaza-and-theyre-shooting-civilians>

¹⁸⁵ Six ‘unarmed’ Palestinians killed by Israeli drone strike. (2023, 27. desember). Aljazeera. Hentet 19. juni 2025, fra <https://www.aljazeera.com/program/newsfeed/2023/12/27/six-unarmed-palestinians-killed-by-israeli-drone-strike>; How Israeli quadcopters are killing Palestinians in Gaza. (2024, 16. desember). Aljazeera Hentet 19. juni 2025, fra <https://www.aljazeera.com/program/newsfeed/2024/12/16/how-israeli-quadcopters-are-killing-palestinians-in-gaza>

¹⁸⁶ Human Rights Watch. (2009, 30. juni). Precisely Wrong: Gaza Civilians Killed by Israeli Drone-Launched Missiles. Hentet 19. juni 2025, <https://www.hrw.org/report/2009/06/30/precisely-wrong/gaza-civilians-killed-israeli-drone-launched-missiles>

Bet Shemesh Engines Ltd

Redigert av Toufoul Abou-Hodeib, 30. september 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar direkte til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og/eller alvorlige krenkelser av individets rettigheter i krig og konfliktsituasjoner. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

Selskapet ble ekskludert fra Oljefondet innen 18. august 2025. Selskapet var utenfor referanseindeksen til fondet.

Bet Shemesh Engines er et israelsk selskap som har spesialisert seg på utvikling, produksjon, vedlikehold og reparasjon av jetmotorer. Hovedkundene er, ifølge selskapets nettside, Go Beyond, United Technologies, Forsvarsdepartementet (Israel), Safran, GE Aviation, MTU Aero Engines, PW Power Systems, ITP, Oerlikon, Royal Thai Air Force, Siemens.¹⁸⁷ 65 prosent av selskapets inntekter kommer fra produksjon av deler til jetmotorer.¹⁸⁸

Bet Shemesh har tjent penger på Israels krigføring. Selskapet er leverandør for det israelske Forsvarsdepartementet, og økte salget i tredje kvartal 2024 med 27 prosent sammenlignet med samme kvartal året før, til 67,7 millioner dollar. Aksjene på Tel Aviv Stock Exchange steg med 212 prosent det året krigføringen startet i Gaza, og nådde en markedsverdi på 3,2 milliarder NIS – en økning på omtrent 1 milliard NIS siden august 2023.¹⁸⁹

Bet Shemesh har også tilknytning til våpenindustrien internasjonalt. Selskapet er involvert i motorprogrammer for Boeing 737 Max-fly og andre Boeing-produserte fly; for ulike Airbus-flymotorer; for militærtransporthelikoptrene CH-53k til det amerikanske selskapet Sikorsky og for F-35-flyene til våpengiganten Lockheed Martin. Inntektene fra selskapets motorproduksjon økte med 65 prosent i tredje kvartal 2024 sammenlignet med samme kvartal året før, og utgjorde mer enn 27 millioner dollar. Selskapet selger motorene til blant annet det israelske luftforsvaret, i tillegg til andre internasjonale luftstyrker. Selskapet er ansvarlig for utvikling, produksjon og markedsføring av små jetmotorer, som ifølge selskapets egen presentasjon også driver cruissmissiler.¹⁹⁰

¹⁸⁷ Bet Shemesh Engines Ltd. (u.å.). Our Major Customers. Hentet 20. mai 2025, fra <https://bsel.co.il/our-major-customers>

¹⁸⁸ Azoulay, Y. (2024, 25. november). Administrerende direktør i Beit Shemesh: Det er en intensjon om å kjøpe mer i Israel for å redusere avhengigheten av utlandet [ייש הכוונה ליותר רכש בארץ כדי "להפחית תלות בחו"ל"]. Calcalist. Hentet 20. mai 2025, fra <https://www.calcalist.co.il/market/article/qqwhl7x00>; Tel Aviv Stock Exchange. (u.å.). Bet Shemesh Engines Holdings (1997) Ltd. Hentet 20. mai 2025, fra https://market.tase.co.il/en/market_data/company/1054

¹⁸⁹ Azoulay 2024

¹⁹⁰ Azoulay 2024

Scope Metals Group Ltd

Redigert av Toufoul Abou-Hodeib, 30. september 2025

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet er knyttet til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene eller alvorlige krenkelser av individets rettigheter i krig og konfliktsituasjoner, utover at selskapet bidrar til den israelske økonomien og ikke har tatt avstand fra statens grove folkerettsbrudd.

Selskapet ble ekskludert fra Oljefondet innen 18. august 2025. Selskapet var utenfor referanseindeksen til fondet.

Scope leverer aluminium, rustfritt stål, stål og legeringer, magnesium, tekniske plaster, nikkellegeringer, messing, bronse, kobber, bly og titan. Selskapet tilbyr disse legeringene i både kommersiell- og flykvalitet. Ifølge selskapets nettside inkluderer kundene i Israel bransjer som luftfart, maskinering, kjemikalier og gjødsel, legemidler, infrastruktur, klimaanlegg, energi og vann, mat, drikkevarer og meieriprodukter, militær og sikkerhet, bygg og heiser, mikroelektronikk, høyteknologi, skilting og mer.¹⁹¹

Til tross for at militær og sikkerhet står blant selskapets kunder på nettsiden, ser det ikke ut som om de bidrar direkte til krigføringen. Dette er et selskap med virksomhet hovedsakelig innen konstruksjon, og i en sak fra juli 2024 påstår Ynet at selskapet har mye å tjene på at krigen tar slutt, og at gjenoppbyggingen i Israel starter.¹⁹²

¹⁹¹ Scope Metals. (u.å.). Customers & Suppliers. Hentet 29. mai 2025, fra https://www.scope-metal.com/about-scope/customers_and_suppliers; Tel Aviv Stock Exchange. (u.å.). Scope Metals Group Ltd. Hentet 29. mai 2025, fra https://market.tase.co.il/en/market_data/company/288

¹⁹² Madar, N. (2024, 16. juli). De tre selskapene som ville tjene på krigens slutt [שלוש החברות שייהנו מסיום]. Ynet. Hentet 29. mai 2025, fra <https://www.ynet.co.il/capital/article/b1rretxoa>

Meshulam Levinstein Constructing & Engineering Ltd.

Redigert av Toufoul Abou-Hodeib, 30. september 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet er knyttet til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene. Selskapet utgjør derfor en høy risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

Selskapet ble ekskludert fra Oljefondet innen 18. august 2025. Selskapet var utenfor referanseindeksen til fondet.

Levinstein Engineering er en del av Meshulam Levinstein Group, et offentlig aksjeselskap som består av ingeniør-, bygg- og eiendomsselskaper. Selskapet bygde et prosjekt bestående av 46 boenheter og et kommersielt senter med 19 butikker i Har Homa (offisielt kalt Homa Shmuel) i Øst-Jerusalem.¹⁹³ Prosjektet, som sto ferdig i 2008, var en del av utvidelsen av bosetningen Har Homa med totalt 307 nye boliger som ble annonsert i 2007 og som USA var kritisk til.¹⁹⁴

I 2013 prøvde Levinstein å vinne anbud på et annet prosjekt på ulovlig okkupert land, denne gangen bosetningen Ariel, også utenfor Jerusalem. Anbudet ble vunnet av Malibu Investments Inc. (TASE: MLBU.B1). Gindi Holdings Ltd. og Meshulam Levinstein Contracting and Engineering Ltd. (TASE: LEVI) la også inn et anbud, noe som tyder på en endring i den nasjonale konsensus, hvor boligprosjekter på ulovlig okkupert land har fått bredere aksept i Israel.¹⁹⁵

Bortsett fra prosjektet i Har Homa fra 2008, finnes det ingen tegn på at Levinstein bidro til prosjekter på okkupert land. Samtidig, gitt bredere aksept i Israel for investeringer i boligprosjekter på ulovlig okkupert land, og at Meshulam Levinsteins la et anbud på et sånt prosjekt i 2013, mener vi at selskapet utgjør en høy risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

¹⁹³ Meshulam Levinstein. (2008). Periodisk rapport for 2008 [דוח תקופתי לשנת 2008]. Hentet 29. mai 2025, fra <https://mayafiles.tase.co.il/RPdf/435001-436000/P435583-00.pdf>; . Se også prosjektet på selskapets nettsted, Meshulam Levinstein. (u.å.). Har Homa - Jerusalem. Hentet 29. mai 2025, fra <https://www.levinstein.co.il/פרוייקטים/har-homa-jerusalem/?lang=en#prj-about>

¹⁹⁴ Guttormsen, A. (2007, 7. desember). USA kritisk til israelske byggeplaner. Vårt Land. Hentet 29. mai 2025, fra <https://www.vl.no/nyheter/usa-kritisk-til-israelske-byggeplaner/664348>

¹⁹⁵ Tsur, S. (2013, 2. desember). Crossing the Green Line. Globes. Hentet 29. mai 2025, fra <https://en.globes.co.il/en/article-1000898360>; Tel Aviv Stock Exchange. (u.å.). Meshulam Levinstein Constructing & Engineering Ltd. Hentet 29. mai 2025, fra https://market.tase.co.il/en/market_data/company/573

Danel Adir Yeoshua

Redigert av Toufoul Abou-Hodeib, 30. september 2025

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet er knyttet til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene eller alvorlige krenkelser av individets rettigheter i krig og konfliktsituasjoner, utover at selskapet bidrar til den israelske økonomien og ikke har tatt avstand fra statens grove folkerettsbrudd.

Oljefondet eier 1,47% av aksjene i selskapet til en verdi av 124,995,875 NOK, som er en verdiøkning fra 2024 (ca. 73,6 millioner NOK).¹⁹⁶

Danel Adir Yeoshua Ltd (Danel) er et Israel-basert selskap som driver med personalsektoren. Selskapet tilbyr hovedsakelig sykepleiepersonell gjennom 31 filialer i Israel, samt profesjonelle sykepleietjenester. Det er også involvert i levering av personaltjenester gjennom 18 filialer. Selskapets nettsted annonserer tilbud innenfor, blant annet, kundeservice, kontorjobber og administrasjon, salg og markedsføring, logistikk, bank og finans, strøm og elektronikk, industri og produksjon. I tillegg er Danel engasjert i drift og forvaltning av botilbud for psykisk utviklingshemmede, dagrehabiliteringssenter og sykehjem for autisme.¹⁹⁷

¹⁹⁶ NBIMs database.

¹⁹⁷ Financial Times. (u.å.). Danel Adir Yeoshua Ltd. Hentet 30. mai 2025, fra <https://markets.ft.com/data/equities/tearsheet/profile?s=DANE:TLV>; Tel Aviv Stock Exchange. (u.å.). Danel (Adir Yeoshua) Ltd. Hentet 30. mai 2025, fra https://market.tase.co.il/en/market_data/company/314/about?securityId=314013

Amos Luzon Development and Energy Group Ltd

Redigert av Eli Morken Farstad, 30. september 2025

Selskapet ble fjernet fra porteføljen etter 18. august fordi det ikke var inkludert i FTSEs referanseindeks.

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar direkte til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner, utover å bidra til den israelske økonomien og ikke har tatt avstand fra statens grove folkerettsbrudd.

Amos Luzon er kategorisert som “Industrials” av NBIM; pr. 31.12.2024 var investeringen verdt over 55 millioner NOK.¹⁹⁸ Amos Luzon driver i følge Reuters med eiendomsutvikling, byggearbeid og energiindustri.¹⁹⁹ Årsrapporten til selskapet er skrevet på hebraisk, og det har ikke vært mulig å oversette denne innenfor rammen av undersøkelsen.²⁰⁰

Amot Luzon het tidligere U. Dori Construction Group. Dori har vært innbladet i flere juridiske problemer, uten at disse ser ut til å handle om aktivitet på OPT.²⁰¹

¹⁹⁸ NBIM. (2018, 25. februar). *Amos Luzon Development and Energy Group Ltd*. Norges Bank Investment Management. <https://www.nbim.no/en/>

¹⁹⁹ Reuters. (2025). *LUZN.TA - | Stock Price & Latest News | Reuters*. <https://www.reuters.com/markets/companies/LUZN.TA>

²⁰⁰ TASE. (2023). *לוחון קבוצה- דוח תקופתי ושנתי לשנת 2022 מאיה - אתר הבורסה*. <https://maya.tase.co.il/he/reports/1514584>

²⁰¹ Globes correspondent. (2020, 13. juli). *Edeltech threatens Amos Luzon with liquidation proceedings*. *Globes*. <https://en.globes.co.il/en/article-edeltech-threatens-amos-luzon-with-liquidation-proceedings-1001335643>

Isracard

Redigert av Vera Fiveland, 30. september 2025

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet er tilknyttet grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner, utover at selskapet bidrar til den israelske økonomien og ikke har tatt avstand til statens grove folkerettsbrudd.

Oljefondet har vært investert i Isracard LTD siden 2019, og har per 30. juni 2025 aksjer til en verdi av 6 720 477 NOK, som utgjør 0,07% av selskapets aksjer. Selskapet tilbyr tjenester innen finans, inkludert kredittkort og lån.²⁰²

Selskapet består av fire underselskaper: Isracard LTD, Europay LTD, Aminit LTD and American Express.²⁰³ Isracard ble opprettet av Bank Hapoalim i 1975²⁰⁴, men ble frakoblet banken i 2019.²⁰⁵ Selskapet er idag selvstendig, men koblingen til Bank Hapoalim er verdt å merke seg: Banken er med på AFSC Investigates liste over selskaper som er involvert i bosetningsindustrien, samt FNs liste over selskaper som er involvert i ulovlige israelske bosetninger.²⁰⁶ Dette selskapet er Oljefondet også investert i.²⁰⁷

Isracard eller underselskapene er ikke knyttet opp til listene til AFSC Investigate, Who profits eller lignende databaser med oversikt over bedrifter med tilknytning til ulovlig okkupasjon eller krigføring.²⁰⁸ Jeg har heller ikke funnet noe overlapp mellom styremedlemmer i Isracard og Bank Hapoalim.

²⁰² <https://en.wikipedia.org/wiki/Isracard>, 26.06.2025, 13:47

²⁰³ <https://en.wikipedia.org/wiki/Isracard>, 25.06.2025, 14:29

²⁰⁴ <https://en.wikipedia.org/wiki/Isracard>, 25.06.2025, kl. 14:28

²⁰⁵ <https://en.globes.co.il/en/article-boi-blocks-nawi-brothers-takeover-of-isracard-1001474852> og [The banking competition reform moves one step further as Isracard becomes a public company with 65 percent of its shares held by the public in Israel |](https://www.whoaprofits.org/en/2025/05/25/the-banking-competition-reform-moves-one-step-further-as-isracard-becomes-a-public-company-with-65-percent-of-its-shares-held-by-the-public-in-israel/), 25.05.2025, בנק ישראל - הבנק המרכזי של ישראל, 14:29, 25.06.2025

²⁰⁶ <https://investigate.afsc.org/company/bank-hapoalim>, og <https://investigate.afsc.org/updates/un-list>, 26.06.2025, 13:30

²⁰⁷ Les mer om Bank Hapoalim i denne rapporten.

²⁰⁸ <https://www.whoaprofits.org/>, <https://investigate.afsc.org/company/bank-hapoalim>, og <https://investigate.afsc.org/updates/un-list>, 26.06.2025, 13.42

Mega Or Holdings Ltd.

Redigert av Vera Fiveland, 30. september 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet er knyttet til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

Selskapet driver med eiendomsutvikling, som bygger, leier ut og administrerer eiendommer i Israel, blant annet kjøpesentre.²⁰⁹ Oljefondet har eid aksjer i selskapet siden 2020, med 0.95% eierskap, 1,12% i 2021, 0,09% i 2022 og 0,04% fra 2023 til idag.²¹⁰ Dette utgjør 4 838 556 NOK i 2024.²¹¹

Selskapet er med på listen til AFSC Investigate, under "Settlement Industry", som innebærer selskaper som AFSC Investigate har vurdert som delaktige i menneskerettighetsbrudd.²¹² Selskapet er også med på listen til United Methodist Kairos Response (UMKR), under overskriften "Public Companies Producing Goods or Services in Israel's Illegal Settlements on Palestinian Land".²¹³

Mega Or Holdings Ltd. har flere kjøpesentre på Vestbredden, og samarbeider tett med Rami Levy, som eier Israels tredje største kjøpesenterkjede, Rami Levy Hashikma Marketing.²¹⁴

På følgende side finnes en oversikt over kjøpesenteret og kart: [Mega Or Rami Levi Ariel Mall, Ariel :: IsraelMalls - Malls | Shopping Centers in Israel](#)²¹⁵

Kjøpesenteret er plassert på okkupert Vestbredden, i byen Ariel, som er en israelsk bosetting, mellom Ramallah og Nablus.²¹⁶

²⁰⁹ <https://markets.ft.com/data/equities/tearsheet/profile?s=MGOR:TLV>, 17.06.2025, 14:54

²¹⁰ <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2024/investments/equities/2597/Mega%20Or%20Holdings%20Ltd> 17.06.2025, 14:54

²¹¹ [Oljefondets investeringer | Norges Bank Investment Management](#), 27.06.2025, 11:00

²¹² <https://investigate.afsc.org/tags/settlement-industry> 17.06.2025, 14:54

²¹³ https://www.kairosresponse.org/companies_in_isr_settlements.html 17.06.2025, 16:51,

²¹⁴ les mer om Rami Levy Hashikma Marketing i denne rapporten, og her: <https://www.whoprofits.org/companies/company/4028?rami-levy-chain-stores-hashikma-marketing-2006>, 17.06.2025, 16:29 og <https://www.middleeasteye.net/news/new-israeli-mall-jerusalem-sparks-controversy-among-palestinians>, 17.06.2025, 16:55

²¹⁵ Per november 2025 er det ikke lenger mulig å få tilgang til oversikten via den opprinnelige lenken i dokumentet med oversikt over kjøpesentrene: <http://www.israelmalls.net/mall.asp?mid=122> Selskapet har egen oversikt over sentrene på sin egen hjemmeside. Denne er kun tilgjengelig på hebraisk, og jeg har benyttet oversettelsesfunksjon i nettleseren for å se informasjonen: <https://megaor.co.il/commercial/> 09:44, 10.11.2025,

²¹⁶ [https://en.wikipedia.org/wiki/Ariel_\(Israeli_settlement\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Ariel_(Israeli_settlement)) 17.06.2025, 15:02

I tillegg er det tre Mega Or Holdings Ltd sentre i Shilat²¹⁷, som ligger på “den grønne linjen” eller Latrun Salient som markerer grensen fra 1967.²¹⁸

Oljefondet ble kontaktet av journalisten Adri Nieuwhof for The Electronic Intifada i 2013 om deres investeringer i Rami Levy Hashikma Marketing, i forkant av samarbeidet mellom Mega or Holdings Ltd og Rami Levy, i forbindelse med utbyggingen av kjøpesenteret i Ariel.

I contacted the Norwegian Council of Ethics, which advises the fund, to ask how it could justify the investment when it issued a policy statement in 2013 acknowledging that Israel’s settlements violate international law. Aslak Skancke, a staff member with the council, replied that its policy on the illegality of Israel’s settlements in the West Bank is “about construction.” “It does not exclude other activities,” he said.²¹⁹

Brudd på følgende av oljefondets egne retningslinjer:²²⁰

- grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene
- alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner

Dette er basert på Oljefondets egne retningslinjer.²²¹ Bosetningene på Vestbredden bidrar til å true “lokalbefolkningen [...] i sin eksistens fordi de blir fratatt land og ressurser til fordel for israelske bosettinger, i strid med internasjonal rett.”, ifølge Amnesty International.²²²

²¹⁷ Per november 2025 er det ikke lenger mulig å få tilgang til oversikten via den opprinnelige lenken i dokumentet med oversikt over kjøpesentrene: <http://www.israelmalls.net/mall.asp?mid=122> Selskapet har egen oversikt over sentrene på sin egen hjemmeside. Denne er kun tilgjengelig på hebraisk, og jeg har benyttet oversettelsesfunksjon i nettleseren for å se informasjonen:

<https://megaor.co.il/%d7%91%d7%99%d7%aa-%d7%92%d7%9c%d7%99-%d7%90-%d7%aa-%d7%a9%d7%99%d7%9c%d7%aa/>,

<https://megaor.co.il/%d7%91%d7%99%d7%aa-%d7%99%d7%a8%d7%93%d7%9f-%d7%90-%d7%aa-%d7%a9%d7%99%d7%9c%d7%aa/>,

<https://megaor.co.il/%d7%91%d7%99%d7%aa-%d7%9e%d7%92%d7%94-%d7%90%d7%95%d7%a8-%d7%90-%d7%aa-%d7%a9%d7%99%d7%9c%d7%aa/> 10.11.2025, 09:48

²¹⁸ [https://en.wikipedia.org/wiki/Green_Line_\(Israel\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Green_Line_(Israel)) 17.06.2025, 15:14

²¹⁹ [Oslo authorities offer flimsy excuse for investing in occupation profiteer | The Electronic Intifada](#), 17:11, 17.06.2025, Skancke er fagsjef i etikkrådet. [Depkatalog: Kontaktinformasjon om ansatte i Finansdepartementet](#)

²²⁰ <https://www.nbim.no/no/ansvarlig-forvaltning/etiske-utelukkelse/>, 17.06.2025, kl. 17:50

²²¹ [Etiske utelukkelse | Norges Bank Investment Management](#), 17.06.2025, 15:18

²²² [Israel/Palestina | Amnesty International Norge](#) 17.06.2025, 15:18

Teva Pharmaceutical Industries Ltd

Redigert av Eli Morken Farstad og Anne Kveim Lie, 30. september 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet er knyttet til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettene og alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner. Selskapet utgjør derfor en høy risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

NBIM kategoriserer Teva Pharmaceutical Industries som “Health Care”, og har investert i aksjer siden 2005.²²³ Aksjene i Teva har Oljefondets største verdi blant israelske selskaper. Aksjeandelen ser også ut til å være forholdsvis stor for å være i et globalt indeksfond. Den 30.06.2025 var aksjeverdien om lag 6,7 milliarder NOK med en eierandel på 3,44%. Dette er en kraftig økning fra 2021, hvor verdien var snaue 223 millioner NOK, men en nedgang fra 2024 hvor verdien var 9,3 milliarder NOK. Tilbake i 2015 var verdien også forholdsvis høy, 8,2 milliarder NOK.

Kontroll over markedet i okkupert palestinsk område

Teva er et av verdens største biomedisinske selskaper, og blant de største distributørene av generiske legemidler i verden. De spiller unektelig en viktig rolle i Israels økonomi.²²⁴ I følge den israelske avisen Haaretz, var Teva vurdert til å stå på FNs såkalte svarteliste over selskaper som bidrar til okkupasjonen i 2023.²²⁵ De står nå ikke på den listen. FN presiserer imidlertid selv at deres liste er ikke uttømmende på grunn av mangel på finansiering for arbeidet. Dermed kan det ikke utelukkes at Teva bidrar til brudd på internasjonal lov selv om de ikke er inkludert på FNs svarteliste.²²⁶

²²³ NBIM. (2018, 25. februar). *Teva Pharmaceutical Industries Ltd*. Norges Bank Investment Management. <https://www.nbim.no/en/>

²²⁴ *Israel's Teva back in top pharmaceutical rankings*

<https://www.jpost.com/business-and-innovation/article-797417> ; *Teva Pharmaceutical's branded drugs boost first quarter profit*
<https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/teva-pharm-first-quarter-profit-rise-tops-estimates-2025-05-07/> ; *Teva Pharma: Why This Generic Drug Giant Is a Smart Buy Now*
<https://www.theglobeandmail.com/investing/markets/stocks/WBA/pressreleases/30760452/teva-pharma-why-this-generic-drug-giant-is-a-smart-buy-now/>

²²⁵ KPMG. (2024). *Teva Pharmaceutical Industries Ltd: Targeted Research*. KPMG og sykehusinnkjøp.

<https://www.sykehusinnkjop.no/4b01f0/siteassets/bilder/nyheter/2024/gransking-teva/kpmg-targeted-research-teva-december-2024.pdf>

²²⁶ *Database of Business Enterprises Pursuant to Human Rights Council Resolutions 31/36 and 53/25*. (u.å.). OHCHR. Hentet 25. juni 2025, fra <https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/hrc/regular-sessions/session31/database-hrc3136>

Flere organisasjoner har rapportert om høy risiko for at Teva tjener på den israelske okkupasjonen av Palestina og den folkerettstridige krigføringen.²²⁷ Palestinakomiteen mener at israelske medisiner har “tilnærmet monopol” i okkuperte områder, grunnet israelsk kontroll over både råvareimort og import av andre medisiner på okkupert område, samt kontroll av eksport fra okkupert palestinsk område (OPT) som gjør at en eventuell palestinsk medisinindustri har svekkede muligheter for vekst.²²⁸ Kontrollen henger sammen med Israels rettigheter etter Oslo-avtalen, hvor de fikk kontroll over store deler av det palestinske medisinmarkedet med toll- og godkjenningssystemer av sikkerhetshensyn.²²⁹ Farmasøyt Omar Hamid i Gaza rapporterte i juni at allerede før 7. oktober 2023 samarbeidet Israel og Teva med å etablere en monopollignende kontroll over medisinmarkedet, samtidig som de skapte akutt mangel på livsnødvendige medisiner.²³⁰ Dette rammet for eksempel kreftpasienter, som sto uten behandling når tamoxifen (Tevas legemiddel) manglet - siden det ikke lenger fantes alternativer.

En rapport produsert for Sykehusinnkjøp av KPMG fant ikke bevis for at Teva har totalt monopol på det palestinske medisinmarkedet på Vestbredden, ei heller at de produserer varer der.²³¹ KPMG konkluderte med at det var vanskelig å slå fast at Teva ikke bidro til diskriminering, grunnet mangel på kilder.

Etisk tvilsomme operasjoner

Teva fikk i 2024 en bot på 503 millioner USD av de europeiske legemiddelmyndighetene for å misbruke sin markedsposisjon og spre misinformasjon. I USA har de blitt idømt 6 milliarder USD i straff og forlik siden 2020 for ulike etiske og lovmessige overtramp, som for eksempel priskalking og ulovlig reklame for medisinske produkter. Det mest alvorlige er dommen for medvirkning til den såkalte opioid-krisen i USA.²³² Teva anket dommen og saken endte med et forlik.²³³ I juni 2025 kom det meldinger fra flere sivile i Gaza til helsemyndighetene der, om at opioider var gjemt i poser med mel fra Israels

²²⁷ AFSC Investigate. (u.å.). *Teva Pharmaceutical Industries Ltd*. Hentet 29. juni 2025, fra <https://investigate.afsc.org/company/teva-pharmaceutical-indus> ; Who Profits. (2012). *Captive Economy* (Nr. 61). Who Profits. <https://www.whoprofits.org/publications/report/61>

²²⁸ <https://palestinakomiteen.no/boikottliste/102-teva>

²²⁹ Medical Aid for Palestinians (MAP). (2021). *Equal access to Covid-19 vaccines: Who is responsible in the Occupied Palestinian Territory?*

<https://www.map.org.uk/downloads/map-position-paper---equal-access-to-covid-19-vaccines-.pdf>

²³⁰ Se Instagram-innlegg fra @omar.hamad7 28.06.2025, “Israel has been implementing its vile policies for many years, not just since the genocide”. https://www.instagram.com/p/DLZ2dhZNFZC/?img_index=1

²³¹ En viktig kilde var amerikanske myndigheters kontrollorgan for internasjonal handel. I lys av et tett forhold mellom Israel og USA, er dette en svak kilde å bruke som bærebjelke i en undersøkelse om tilgang til et mangfold av produkter i OPT.

²³² *Teva fueled opioid addiction in New York state, jury finds*. (2021, 30. desember). Al Jazeera.

<https://www.aljazeera.com/news/2021/12/30/teva-fueled-opioid-addiction-in-new-york-state-jury-find>

S

²³³ *Attorney General James Secures \$523 Million from Top Opioid Manufacturer Teva, Bringing Total Funds for New Yorkers to More Than \$2 Billion*

<https://ag.ny.gov/press-release/2022/attorney-general-james-secures-523-million-top-opioid-manufacturer-teva-bringing>

nødhjelpsleveranser,²³⁴ distribuert av amerikanske og israelsk-kontrollerte Gaza Humanitarian Foundation.²³⁵ Flere helsepersonell rapporterte om dette på sosiale medier.²³⁶

Vi mener at Tevas markedsrett i Israel, samarbeid med den israelske staten, samt deres historie med produksjon og salg av generiske opioidprodukter, gir grunnlag for å kreve dokumentasjon på at Teva ikke bidrar til krenkingen av palestineres rettigheter etter folkemordkonvensjonen (ICJ), okkupasjon og apartheid på okkuperte territorier.

Tidligere kontroverser rundt selskapet i Norge

Høsten 2024 leverte ansatte ved OUS et opprop for at Sykehusinnkjøp skulle avslutte innkjøpsavtalen med Teva. Helseminister Jan Christian Vestre ba Sykehusinnkjøp om å gjøre skjerpa aktsomhetsvurderinger,²³⁷ og en granskingsrapport ble levert til Sykehusinnkjøp i desember 2024.²³⁸ Til tross for at rapporten viste til risikopunkter, valgte Sykehusinnkjøp å fortsette innkjøpsavtalen med Teva vinteren 2025.²³⁹ Rapporten skal ha kosta over 200 000 kr å få gjennomført,²⁴⁰ men helseminister Vestres svar i Stortinget på spørsmål om den ble delt med Finansdepartementet og Etikkrådet kan tyde på at det ikke var tilfelle.²⁴¹

²³⁴ Opioid pills discovered in US-backed food aid, Gaza authorities say. *Middle East Eye*. Hentet 29. juni 2025, fra

<https://www.middleeasteye.net/news/opioid-pills-discovered-us-backed-food-aid-gaza-authorities-say>

²³⁵ Livni, E. (2025, 27. juni). U.S. Approves \$30 Million for Contentious New Gaza Aid Group. *The New York Times*.

<https://www.nytimes.com/2025/06/26/world/middleeast/us-30-million-gaza-humanitarian-foundation.html>

²³⁶ Facebook-innlegg 26. juni 2025,

https://www.facebook.com/khalil.mazen.75/posts/2091416161266434?ref=embed_post

²³⁷ Eriksen, K. F. (2024, 21. november). Helseminister Vestre svarte om israelske Teva i Stortingets spørretime. Dagens Medisin.

<https://www.dagensmedisin.no/helseminister-jan-christian-vestre-teva-pharmaceuticals/helseminister-vestre-svarte-om-israelske-teva-i-stortingets-sporretime/662659>

²³⁸ Granskingsrapport om leverandør er ferdig. (2024). Sykehusinnkjøp.

<https://www.sykehusinnkjop.no/nyheter/nyheter-2024/gransking-teva/>; KPMG. (2024). *Teva Pharmaceutical Industries Ltd: Targeted Research*. KPMG og sykehusinnkjøp.

<https://www.sykehusinnkjop.no/4b01f0/siteassets/bilder/nyheter/2024/gransking-teva/kpmg-targeted-research-teva-december-2024.pdf>

²³⁹ Anbefaler ikke å avslutte kontrakter med Teva. (2025). Sykehusinnkjøp.

<https://www.sykehusinnkjop.no/nyheter/nyheter-2025/anbefaler-ikke-a-avslutte-kontrakter-med-teva/>

²⁴⁰ Eriksen, K. F. (2025, 20. mars). Sykehusinnkjøp betalte 200.000 for Teva-rapport. Dagens Medisin. <https://www.dagensmedisin.no/legemidler-sykehusinnkjop-hf-teva-pharmaceuticals/sykehusinnkjop-betalte-200000-for-teva-rapport/679687>

²⁴¹ Fiskaa, I. (2025, 26. juni). Skriftlig spørsmål fra Ingrid Fiskaa (SV) til helse- og omsorgsministeren [DOK15]. Stortinget.

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qnid=105177>

Støtte til militær virksomhet

Etter 7. oktober 2023 har Teva gitt aktiv støtte til Israel Defence Forces i form av donasjoner og samarbeidsprogrammer, særlig etter 7. oktober 2023.²⁴² Ansatte i Teva har blitt fristilt til å tjene i IDF's reservestyrker, og det er rapporter som indikerer at til og med en person i Tevas ledelse har vært i aktiv tjeneste.²⁴³ Tevas CEO omtalte Teva som “part of the war” i en uttalelse fra sent 2023.²⁴⁴

Selskapet har donert betydelige beløp til Pitchon Lev som direkte understøtter krigen,²⁴⁵ og samarbeidet med denne organisasjonen om innsamling av militært utstyr på sine fem kontorer i Israel. Det er blitt samlet inn viktige gjenstander for soldater, som skuddsikre vester, hjelmer, hodelykter, drikkesystemer, værbestandige drakter, gassmasker, feltsenger, telt, hygieneartikler og sesongklær.²⁴⁶

I et tilsvarende i Dagens Medisin hevder Teva at Pitchon Lev er en apolitisk aktør.²⁴⁷ Det stemmer ikke. Tidlig etter 7. oktober samlet parlamentsmedlemmer seg i organet “Knesset War Room” og utnevnte Pitchon-Lev til offisiell innsamler av nasjonale og internasjonale bidrag direkte til krigsinnsatsen, inkludert utstyr, legemidler og sanitærmidler til soldater.²⁴⁸ Organisasjonen ble utnevnt til krigsinnsats av parlamentsmedlemmer fra Religious Zionist Party (RZP), Shas, Yisrael Beytenu, National Unity, United Torah Judaism (UTJ), Likud. Dette inkluderer partier som (RZP) med sin sterke nasjonalistiske holdning, støtte til utvidelse av bosetninger på Vestbredden; Yisrael Beiteinu et høyreorientert med hardlinjet sikkerhetspolitiske og nasjonalistiske standpunkter, UTJ og Shas: Begge er ultraortodokse (harediske) som fokuserer på religiøse og sosiale spørsmål.²⁴⁹

²⁴² KPMG. (2024). *Teva Pharmaceutical Industries Ltd: Targeted Research*. KPMG og sykehusinnkjøp.

<https://www.sykehusinnkjop.no/4b01f0/siteassets/bilder/nyheter/2024/gransking-teva/kpmg-targeted-research-teva-december-2024.pdf>

²⁴³ KPMG. (2024). *Teva Pharmaceutical Industries Ltd: Targeted Research*. KPMG og sykehusinnkjøp.

<https://www.sykehusinnkjop.no/4b01f0/siteassets/bilder/nyheter/2024/gransking-teva/kpmg-targeted-research-teva-december-2024.pdf>

²⁴⁴ <https://www.declassifieduk.org/the-israeli-firm-aiding-the-nhs-and-idf/>

²⁴⁵ Teva 2023 Healthy Future Report

<https://www.tevapharm.com/globalassets/tevapharm-vision-files/teva-esg-progress-report-2023.pdf> (2023, s. 25-26)

²⁴⁶ *International solidarity: World joins hands to aid Israel's post Hamas attack*

<https://www.ynetnews.com/article/sjyjufl111a>; *Classified doc reveals extent of demand for military equipment at start of war* <https://www.jpost.com/israel-news/article-824160>

²⁴⁷ Eriksen (2024). *Helsepersonell vil ha slutt på legemiddelhandel med israelsk firma*

<https://www.dagensmedisin.no/helse-sor-ost-rhf-legemidler-oslo-universitetssykehus-ous/helsepersonell-vil-ha-slutt-pa-legemiddelhandel-med-israelsk-firma/659015>

²⁴⁸ *Pitchon-Lev has been chosen as a partner by the Knesset. Here is why.*

<https://www.jpost.com/israel-news/article-777492> Takk for informasjon fra Ingrid Egner ved OUS.

²⁴⁹ *Pitchon-Lev has been chosen as a partner by the Knesset. Here is why.*

<https://www.jpost.com/israel-news/article-777492>.

Teva har ifølge årsrapporten for 2023 donert medisiner og penger til Friends for Health (Havarim Le'Refuah), som støtter IDF direkte.²⁵⁰ Teva leier også lokale av Amot Investments, som har virksomhet på okkupert område (Ariel bosetning, se rapport om Amot av Farstad). Teva har også åpnet for å operere i Modi'in Maccabim Re'ut, som ligger delvis på okkupert land (Latrun Salient).²⁵¹ Per 1. oktober 2025 er det ingen stillingsutlysninger i Modi'in, se vedlegg 1.

I "Healthy Future Report" for 2024 refererer ikke Teva eksplisitt til krigen i et eget avsnitt, eller til Picheon Lev eller Friends for Health/Havarim Le'Refuah.²⁵² Sammenlignet med 2023-rapporten er formuleringene mer vage når det gjelder samarbeid med den israelske staten og israelske NGOer. Mangelen på omtale av etiske dilemmaer knyttet til OPT i denne årsrapporten er påfallende gitt situasjonen på Gaza.²⁵³ Videre undersøkelser trengs for å finne ut om Teva har avsluttet disse, eller om det er et strategisk valg å ikke trekke dem fram i en oppsummering.

Konklusjon

Rapporten viser at Tevas aktivitet i Israel i nær fortid har innebefattet operasjoner med høy risiko for bidrag til Israels okkupasjon, apartheidregime og folkemord. I likhet med rapporten fra KPMG peker vi på at Teva framstår som en aktiv støtte til Israel Defence Forces, og at Teva har minimalt eller ingen produksjons- eller kontorlokaler på okkupert område. Vi har ikke kunnet avkrefte at Teva bidrar til uetisk distribusjon av medisiner til okkuperte områder, gitt selskapets rolle i Israels økonomi og rettssaker hvor selskapet har blitt dømt for etisk tvilsomme operasjoner.

Teva har ikke tatt aktivt avstand fra Israels grove folkerettsbrudd i pressemeldinger eller årsrapporter. I takt med statens opptrapping av massedrap og fordrivelse av sivile²⁵⁴ bør etikkrådet kreve at Teva gir dokumentasjon på hvilke grep de gjør for å unngå å bidra til grove brudd på menneskerettighetene og bidrag til krenking av individers rettigheter i krig og konflikt. Ettersom etikkrådet har uttalt at israelske selskaper er lite villige til samarbeid, bør en ekskludering av Teva være nærliggende.²⁵⁵

²⁵⁰ Teva 2023 Healthy Future Report

<https://www.tevapharm.com/globalassets/tevapharm-vision-files/teva-esg-progress-report-2023.pdf>;

Medications money medical equipment Friends of Medicine evacuees IDF

<https://www.jpost.com/israel-news/article-767932> ; NGO redistributing unused drugs looks to ramp up activities during war.

<https://www.timesofisrael.com/ngo-redistributing-unused-drugs-looks-to-ramp-up-activities-during-war/>

²⁵¹ European Union: Parts of Modi'in Do Not Belong to Israel.

<https://www.haaretz.com/2012-08-14/ty-article/eu-part-of-modiin-isnt-israel/0000017f-ed65-ddba-a37f-ef6faf060000>

²⁵² Teva Healthy Future Report 2024.

<https://www.tevapharm.com/globalassets/tevapharm-vision-files/teva-esg-progress-report-2024.pdf>

²⁵³ Teva Pharmaceutical Industries. (2024). Teva Pharmaceutical Industries Ltd. - Investors.

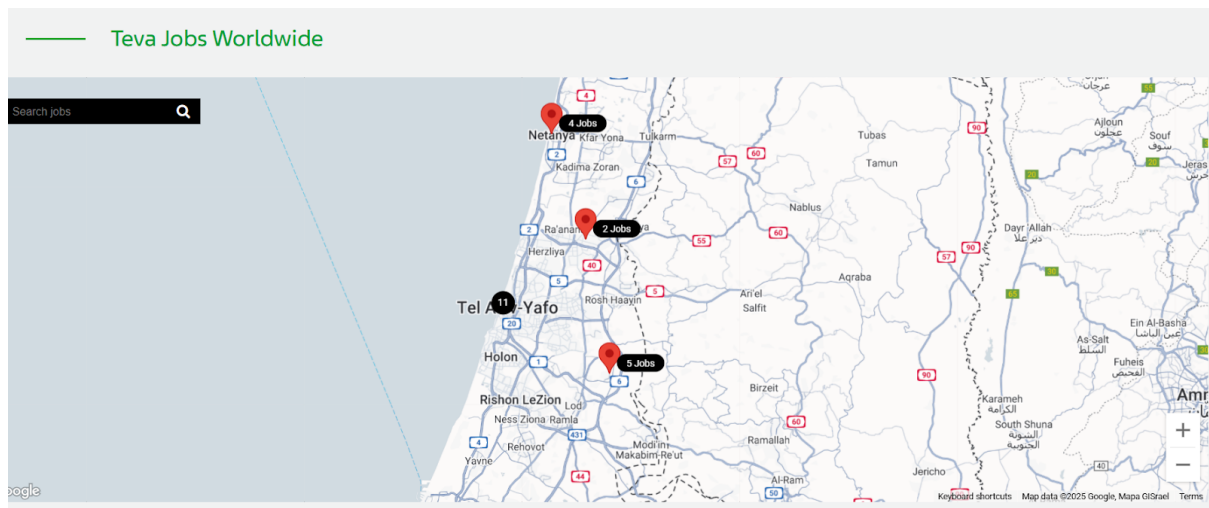
<https://ir.tevapharm.com/investors/default.aspx>

²⁵⁴ Se uttalelse fra Cecilie Hellestveit om vurderinger og eskalering av folkerettsbruddene mot palestinerne: *Raymond Johansen retter sterk kritikk mot Oljefondet: – Det går ikke an å være bare litt gravid.*

<https://klassekampen.no/artikkel/2025-06-25/leverer-krudd-til-israel>

²⁵⁵ Yttredal (2025). *Ber Etikkrådet følge med.*

Vedlegg 1: Skjermdump fra <https://careers.teva/> 1.10.2025.

<https://klassekampen.no/utgave/2025-07-18/ber-etikkradet-folge-med>

Bank Hapoalim BM

Redigert av Sissel Rosland, 30. september 2025

Vi har funne dokumentasjon på at selskapet bidreg direkte til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar. Selskapet utgjer derfor ein uakseptabel risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

Beslutting om utelukking august 2025

Norges Bank Investment Management meldte 25. august 2025 at Bank Hapoalim var blant bankane Noregs Bank hadde beslutta å utelukke grunna «uakseptabel risiko for at selskapene medvirker til alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, jf. det atferdsbaserte kriteriet i Retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland § 4 bokstav b).»²⁵⁶

Om selskapet

Banken er ein av dei største bankane i Israel. Bank Hapoalim B.M. blei etablert i 1921 av organisasjonane Zionist Histadrut og Histadrut General Federation of Hebrew Workers.

Per 30.06.2025 hadde Oljefondet ein eigarskap på 1,43% verdsett til 3,647,436,292 kroner (opp frå 1.39%, verdsett til 2 525 595 279 kroner per 31.12.2024).²⁵⁷ Ei rekkje institusjonar og organisasjonar har peika på at banken er involvert i okkuperte område, og fleire fond har trekt ut sine investeringar.

Vurderingar frå FN, samt ulike selskap og investeringsfond

I ein rapport frå FNs høgkommissær for menneskerettar frå 30. juni 2023 er Bank Hapoalim inkludert i kategorien «Business enterprises involved in listed activities» fordi dei er involvert i okkuperte område på følgande måte: 1) levering av tenester og verktøy som støttar vedlikehald og eksistens av busetnader (inkl. transport); 2) bank- og finansverksemd som bidrar til å utvikle, utvide eller oppretthalde busetnader (inkl. lån); 3) bruk av naturressursar til forretningsformål.²⁵⁸

²⁵⁶ NBIM. (25.8.2025). Beslutninger om utelukkelse.

<https://www.nbim.no/no/nyheter-og-innsikt/presserom/pressemeldinger/2025/beslutninger-om-utelukkelse/>

²⁵⁷ Norges Bank Investment Management. (30.06.2025). Bank Hapoalim.

<https://www.nbim.no/en/investments/all-investments/#/2025/investments/equities/2546/Bank%20Hapoalim%20BM>

²⁵⁸ FNs høgkommissær for menneskerettar. (30.6.2023). OHCHR update of database of all business enterprises involved in the activities detailed in paragraph 96 of the report of the independent International fact-finding mission to investigate the implications of the Israeli settlements on the civil, political, economic, social and cultural rights of the Palestinian people throughout the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem. <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session31/database-hrc3136/23-06-30-Update-israeli-settlement-opt-database-hrc3136.pdf>

Fleire selskap og investeringsfond har trekt ut sin investeringar av banken eller vurdert banken som utelukka frå investeringar. Rapporten frå «Don't buy into occupation» (2024) skriv bl.a. at det franske bank- og forsikringsselskapet AXA har trekt ut sine investeringar.²⁵⁹ Bank Hapoalim inngår også som ein av seks bankar som det statlege «Ireland Strategic Investment Fund» i april 2024 annonserte at dei trekker seg ut av pga. aktivitetar i okkuperte palestinske område.²⁶⁰ I juni 2021 inkluderte KLP Bank Hapoalim på lista over selskap ein utelukkar frå investeringar²⁶¹, og banken står også på ei tilsvarande liste hjå Storebrand.²⁶² Andre selskap som tidlegare har ekskludert banken frå sine porteføljar er bl.a. det nederlandske pensjonsfondet ABP, det danske pensjonsfondet Sampension og den svenske banken SEB.

Døme på konkret involvering i okkuperte område

Nettstaden «whoprofits.org»²⁶³ trekker fram fleire konkrete døme på at Hapoalim Bank finansierer ulike prosjekt i okkuperte område:

- I mars og august 2024 ga Hasid Brothers Building Contracting Co. to lån for bygging av 54 bustadeiningar i eit område på omlag 5333 kvadratmeter i busetnadsområdet Gilo i det okkuperte Aust-Jerusalem.
- I desember 2023 ga banken Boneich Construction Development & Investment Ltd. eit lån for bygging av eit bustadprosjekt i busetnaden Efrat på landområde som høyrer til den palestinske landsbyen Artas.
- I november 2023 ga Bank Hapoalim fem lån til tre byggefirma for eit utviklingsprosjekt på 14 tomter i industrisonen Ariel West på landområde som høyrer til den palestinske byen Salafit.
- I mai 2023 ga banken Shriki Group Enterprises & Construction Ltd. eit lån på 800 millioner NIS for bygging av to tomter med ein total storleik på 15 978 kvadratmeter i busetnaden Zufim, på landområde som høyrer til den palestinske landsbyen Jayyus. Prosjektet er ein del av plan 149/11/2 for bygging av bustad- og næringsområde og offentlege busetnader på jordbrukslanda til Jayyus og den palestinske byen Azzun.
- Nettstaden skriv også at banken har gjeve lån til andre byggeselskap som er aktive i okkuperte område.

²⁵⁹ Don't Buy Into Occupation. (november 2024). Don't Buy into Occupation IV report.

https://dontbuyintooccupation.org/wp-content/uploads/2024/11/2024_DBIO-IV-report.pdf

²⁶⁰ Finansdepartementet, Den irske regjeringa (5.4.2024). Minister McGrath notes NTMA confirmation of divestment from certain investments in the Occupied Palestinian Territory. Pressemelding.

<https://www.gov.ie/en/department-of-finance/press-releases/minister-mcgrath-notes-ntma-confirmation-of-divestment-from-certain-investments-in-the-occupied-palestinian-territory/>

²⁶¹ KLP. (juni 2021). Beslutning om å utelukke selskaper med tilknytning til bosetningene på Vestbredden.

<https://www.klp.no/om-klp/samfunnsansvar/artikler/derfor-ekskluderer-klp-16-selskaper-etter-fn-rapport/Beslutning%20om%20%C3%A5%20utelukke%20selskaper%20med%20tilknytning%20til%20bosetningene%20p%C3%A5%20Vestbredden.pdf>

²⁶² Storebrand. (2024). Storebrand Exclusion List.

https://www.storebrand.com/sam/nl/asset-management/sustainability/our-method/exclusions/_/attachment/inline/db66803d-c51c-435f-b04a-f67a2bcd9796:7249f9e1d2c8e7490ae0736d47902e3c7c70ecc8/Exclusions-Q3-2024.pdf

²⁶³ Who Profits. (oppdatert 1.8. 2024). Hapoalim Bank. <https://www.whoprofits.org/companies/company/3825>

Av tidlegare konkrete aktivitetar nemner kartleggingsprosjektet «Investigate» til kveker-organisasjonen «The American Friends Service Committee», dessutan at banken bl.a. leia eit konsortium av finansinstitusjonar som finansierte ekspansjonen av «Jerusalem Light Rail» som går gjennom okkuperte område og koplar ulovlege busetnader i Aust-Jerusalem til den vesteleg delen av byen.²⁶⁴ Det finansierte også i følge «Investigate» selskapet «Superbus» sine bussruter til okkuperte område på Vestbreidda, samt ein vindmølle-park på Golan-høgda. Bank Hapoalim driv dessutan filialar i ulovlege busetnader på Vestbreidda og Golan-høgda.

Bankens aktivitetar i relasjon til retningslinene for Oljefondet

Den mest relevante paragrafen i Oljefondets retningsliner er her § 4a og § 4b:

Observasjon eller utelukkelse kan besluttes for selskaper der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for:

- a. grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene
- b. alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner

Etikkrådet skriv om sine fortolkingar av paragrafane i ulike dokument, bl.a. i brev til Noregs Bank av 19.12.2024, der dei rår banken til å trekke ut investeringane i selskapet «Paz Retail and Energy Ltd».²⁶⁵ I brevet visast det til tidlegare tilfelle der rådet har anbefalt de-investering i israelske selskap:

I tidligere saker har Etikkrådet blant annet lagt vekt på om selskapenes aktivitet har betydning for at normbruddet skal kunne finne sted, og sannsynligheten for at selskapenes aktivitet eller tilknytning som kan danne grunnlag for utelukkelse, vil vedvare. Rådet har lagt vekt på om selskapenes bidrag er sporadiske eller om de har en permanent tilstedeværelse i det okkuperte området, samt om selskapene produserer og selger rent generiske produkter, eller om det er produkter eller tjenester som er spesielt tilpasset bruk i området.

I vurderinga av Paz skriv rådet vidare at:

I tråd med praksis i tidligere saker legger Etikkrådet bl.a. vekt på om Paz' virksomhet har betydning for opprettholdelsen av bosettingene utover å dekke grunnleggende behov, og at selskapet har en permanent tilstedeværelse i området.

Paz eig og driv bensinstasjonar i ni israelske busetnader på Vestbreidda og forsyner busetnadene med drivstoff. Rådet konkluderer med at:

Ved å drive infrastruktur for leveranse av drivstoff til israelske bosettinger, medvirker Paz til at bosettingene opprettholdes. Bosettingene er etablert i strid med folkeretten, og deres opprettholdelse utgjør et pågående folkerettsbrudd. Etikkrådet anser derfor at

²⁶⁴ Investigate. (U.å). Bank Hapoalim. <https://investigate.afsc.org/company/bank-hapoalim>

²⁶⁵ Etikkrådet, Statens pensjonsfond utland. (19.12.2024). Tilrådning om å utelukke Paz Retail and Energy Ltd fra Statens pensjonsfond utland. Brev til Norges Bank. <https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/sites/275/2025/05/Paz-Retail-and-Energy-NO.pdf>

Paz medvirker til folkerettsbrudd på en måte som gir grunnlag for å anbefale at selskapet utelukkes fra SPU. Det er videre ingen indikasjoner på at Paz' virksomhet vil opphøre. Etikkrådet anser derfor at den framtidige risikoen for at selskapet medvirker til grove normbrudd, er uakseptabel. På bakgrunn av det overstående anser Etikkrådet at Paz bør utelukkes fra SPUs investeringer.

Når det gjeld Bank Hapoalim BM, så finansierer banken altså som vist over, byggjeprojekt og utvikling av infrastruktur i okkuperte område. Banken bidrar dermed på ein svært direkte måte til at dei ulovlege busetnadene ikkje bare blir oppretthalde, men også utvida. Informasjonen som ligg føre, gjev også grunn til å konkludere med at verksemda er permanent. Det er derfor vanskeleg å sjå at bankens verksemd, skal kunne oppfattast som meir akseptabel enn det å drive infrastruktur for leveranse av drivstoff til israelske busetnader (jfr grunngjevinga for de-investeringa i Paz).

Det er i denne sammenhengen også verdt å merke seg FNs høgkommissærs rapport "Israeli settlements in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and in the occupied Syrian Golan" (A/HRC/58/73)²⁶⁶ frå mars 2025 (altså gjett ut etter Etikkrådets vurdering over). Rapporten viser til at dei illegale busetnadene har blitt utvida og at overgrep mot palestinarane i dei okkuperte områda har blitt ytterlegare forsterka i perioden kartlegginga er utført (1. november 2023 til 31. oktober 2024). Rapporten peikar på at den auka overføringa av makt over det okkuperte palestinske territoriet til den sivile regjeringa i Israel legg til rette for konsolidering og utviding av israelske busetnader og tvangsflytting av den palestinske folkesetnaden. Dette har dessutan mogleggjort ei auka integrering av den okkuperte Vestbreidda i staten Israel, og institusjonaliserer i følgje rapporten langvarige mønster av systematisk diskriminering, segregering, undertrykking, dominans, vald og andre umenneskelege handlingar mot det palestinske folket, samt kontroll over dei okkuperte territoria. Rapporten viser også konkret til korleis dei israelske busetnadene stadig er blitt utvida og viser talmateriale over brot på palestinaranes rettar bl.a. gjennom restriksjonar palestinarars rørslefridom og gjennom vald frå busetjarar. Når det gjeld forpliktingane til tredjestatar i denne situasjonen, understrekar rapporten tydeleg den internasjonale domstolen (ICJ) sin rådgevande uttale av 19. juli 2024 om at "(...) States are under an obligation not to render aid or assistance in maintaining the situation created by the continued presence of Israel in the Occupied Palestinian Territory."²⁶⁷

²⁶⁶ FNs høgkommissær for menneskerettar. (18.3.2025). Israeli settlements in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and in the occupied Syrian Golan - Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights.

<https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session58/a-hrc-58-73-infographic-march2025.pdf>

²⁶⁷ FNs høgkommissær for menneskerettar. (18.3.2025). Israeli settlements in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and in the occupied Syrian Golan - Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights.

<https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session58/a-hrc-58-73-infographic-march2025.pdf>

Bank Leumi Le-Israel BM

Redigert av Sissel Rosland, 30. september 2025

Vi har funne dokumentasjon på at selskapet bidreg direkte til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar. Selskapet utgjer derfor ein uakseptabel risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

Beslutting om utelukking august 2025

Norges Bank Investment Management meldte 25. august 2025 at Bank Leumi var blant bankane Noregs Bank hadde beslutta å utelukke grunna «uakseptabel risiko for at selskapene medvirker til alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, jf. det atferdsbaserte kriteriet i Retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland § 4 bokstav b).»²⁶⁸

Om selskapet

Bank Leumi er ein av dei største bankane i Israel. Banken blei grunnlagt i London i 1902 knytt til Theodor Herzl sine visjonar om å etablere ei finansiell støtte for drifta av den sionistiske rørsla i Israel.²⁶⁹ Bankens fyrste filial opna i Jaffa i 1903. Ved etableringa av staten Israel i 1948 fungerte Bank Leumi som sentralbank for den nye staten og utstedte bl.a. landets fyrste setlar.

Per 30.06.2025 hadde Oljefondet ein eigarskap på 0.36%, verd 1 018 147 030 NOK²⁷⁰ (ned frå 0.52%, verdsett til 1 053 642 567 kr per 31.12.2024). Ei rekkje institusjonar og organisasjonar har peika på at banken er involvert i okkuperte område, og fleire fond har trekt ut sine investeringar.

Vurderingar frå FN, samt ulike selskap og investeringsfond

I ein rapport frå FNs høgkommissær for menneskerettar frå 30. juni 2023 er Bank Leumi inkludert i kategorien «Business enterprises involved in listed activities» fordi dei er involvert i okkuperte område på følgande måte: 1) levering av tenester og verktøy som støttar vedlikehald og eksistens av busetnader (inkl. transport); 2) bank- og finansverksemd som

²⁶⁸ NBIM. (25.8.2025). Beslutninger om utelukkelse.

<https://www.nbim.no/no/nyheter-og-innsikt/presserom/pressemeldinger/2025/beslutninger-om-utelukkelse/>

²⁶⁹ Bank Leumi. Uå. About Leumi. <https://www.leumi.co.il/en/About-Leumi>

²⁷⁰ Norges Bank Investment Management. (30.06.2025).

<https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2025/investments/equities/2547/Bank%20Leumi%20Le-Israel%20BM>

bidrar til å utvikle, utvide eller oppretthalde busetnader (inkl. lån); 3) bruk av naturressursar til forretningsformål.²⁷¹

Fleire selskap og investeringsfond har trekt ut sin investeringar av banken eller vurdert banken som utelukka frå investeringar. Rapporten frå «Don't buy into occupation» (2024) skriv bl.a. at det franske bank- og forsikringsselskapet AXA har trekt ut sine investeringar.²⁷² Bank Leumi inngår også som ein av seks bankar som det statlege «Ireland Strategic Investment Fund» i april 2024 annonserte at dei trekk seg ut av pga. aktivitetar i okkuperte palestinske område.²⁷³ I juni 2021 inkluderte KLP Bank Leumi på lista over selskap ein utelukkar frå investeringar²⁷⁴, og banken står også på ei tilsvarande liste hjå Storebrand.²⁷⁵ Andre selskap som tidlegare har ekskludert banken frå sine porteføljar er bl.a. det nederlandske pensjonsfondet ABP, det danske pensjonsfondet Sampension og den svenske banken SEB.

Døme på konkret involvering i okkuperte område

Nettstaden «whoprofits.org»²⁷⁶ rapporterer at Bank Leumi står bak ei rekke lån til prosjekt i okkuperte område:

- I april 2024 blei Bank Leumi vald til å leie finansieringa av bygginga av «Blue Line» til Jerusalem Light Rail (JLR), til et anslått beløp på 1 milliard NIS. JLR-nettverket bind israelske busetnader i det okkuperte Aust-Jerusalem saman med sentrum av byen og den vestlege sida, noko som skaper territoriell kontinuitet og lettar busettaranes kommunikasjon, samstundes som det eksproprierer palestinsk land og fragmenterer palestinske samfunn.
- I mars og april 2024 ga Bank Leumi to lån til Leo Properties A.B.D.-selskapet, med sikkerheit i to tomter på ca. 37 497 m² i Ariel West industrisone på landområde som høyrer til den palestinske byen Hares.

²⁷¹ FNs høgkommissær for menneskerettar. (30.6.2023). OHCHR update of database of all business enterprises involved in the activities detailed in paragraph 96 of the report of the independent International fact-finding mission to investigate the implications of the Israeli settlements on the civil, political, economic, social and cultural rights of the Palestinian people throughout the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem. <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session31/database-hrc3136/23-06-30-Update-israeli-settlement-opt-database-hrc3136.pdf>

²⁷² Don't Buy Into Occupation. (november 2024). Don't Buy into Occupation IV report. https://dontbuyintooccupation.org/wp-content/uploads/2024/11/2024_DBIO-IV-report.pdf

²⁷³ Finansdepartementet, Den irske regjeringa (5.4.2024). Minister McGrath notes NTMA confirmation of divestment from certain investments in the Occupied Palestinian Territory. Pressemelding. <https://www.gov.ie/en/department-of-finance/press-releases/minister-mcgrath-notes-ntma-confirmation-of-divestment-from-certain-investments-in-the-occupied-palestinian-territory/>

²⁷⁴ KLP. (juni 2021). Beslutning om å utelukke selskaper med tilknytning til bosetningene på Vestbredden.

<https://www.klp.no/om-klp/samfunnsansvar/artikler/derfor-ekskluderer-klp-16-selskaper-etter-fn-rapport/Beslutning%20om%20%C3%A5%20utelukke%20selskaper%20med%20tilknytning%20til%20bosetningene%20p%C3%A5%20Vestbredden.pdf>

²⁷⁵ Storebrand. (2024). Storebrand Exclusion List.

https://www.storebrand.com/sam/nl/asset-management/sustainability/our-method/exclusions/_/attachment/inline/db66803d-c51c-435f-b04a-f67a2bcd9796:7249f9e1d2c8e7490ae0736d47902e3c7c70ecc8/Exclusions-Q3-2024.pdf

²⁷⁶ Who Profits. (oppdatert 13.8. 2024). Bank Leumi. <https://www.whoprofits.org/companies/company/3790>

- I mars og april 2024 ga Bank Leumi Boneich Construction Development & Investments company to lån for bygging av 21 bueiningar i eit område på 3 415 m² i busetnaden Efrat på landområde som høyrer til den palestinske byen al-Khader.
- I juni 2023 ga Bank Leumi Hasid Brothers Building Contracting Co. eit lån til ei utviklingskontrakt i eit område på ca. 3 222 m² nær Armon HaNatziv-promenaden i busetnadsområdet Talpiot East i det okkuperte Aust-Jerusalem knytt til utvikling av eit område for hotell og turisme.
- I mars 2023 ga Bank Leumi to lån til Hasid Brothers Building Contracting Co., med sikkerheit i tre tomter i eit utviklingsprosjekt med eit bustadkompleks og offentlege bygningar i Ramot-busetnadsområdet i det okkuperte Aust-Jerusalem.
- Banken har også gjett lån til andre byggeselskap og bidratt til å finansiere etableringa av kjøpesenteret «Design City», som opna i juli 2021. Design City ligg i industrisonen Mishor Adumim i busetnaden Ma'ale Adumim på den okkuperte Vestbreidda.
- Nettstaden skriv også at banken har gjeve lån til andre byggeselskap som er aktive i okkuperte område.

Kartleggingsprosjektet «Investigate» til kveker-organisasjonen «The American Friends Service Committee», skriv også at banken har gjett lån til ei rekkje byggjeselskap sine prosjekt på okkuperte område på Vestbreidda.²⁷⁷ Nettsida trekker på same måte som «Who profits» fram etableringa av kjøpesenteret «Design City» i okkuperte område og finansiering av ekspansjonen av «Jerusalem Light Rail». Nettstaden peikar dessutan på at Bank Leumi driv filialar i ulovlege busetnader på Vestbreidda og Golan-høgda og eig 20% av transportselskapet Taavura Holdings, som er tungt involvert i okkupasjonen (oppdatert 12.8. 2022).

Bankens aktivitetar i relasjon til retningslinene for Oljefondet

Den mest relevante paragrafen i Oljefondets retningslinjer er her § 4a og særleg § 4b:

- Observasjon eller utelukkelse kan besluttast for selskaper der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for:
- a. grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene
 - b. alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner

Etikkrådet skriv om sine fortolkingar av paragrafane i ulike dokument, bl.a. i brev til Noregs Bank av 19.12.2024, der dei rår banken til å trekke ut Oljefondets investeringar i selskapet «Paz Retail and Energy Ltd».²⁷⁸ I brevet visast det til tidlegare tilfelle der rådet har anbefalt de-investering i israelske selskap:

I tidligere saker har Etikkrådet blant annet lagt vekt på om selskapenes aktivitet har betydning for at normbruddet skal kunne finne sted, og sannsynligheten for at selskapenes aktivitet eller tilknytning som kan danne grunnlag for utelukkelse, vil

²⁷⁷ Investigate. (U.å). Bank Leumi Le-Israel BM. <https://investigate.afsc.org/company/bank-leumi-le-israel>

²⁷⁸ Etikkrådet, Statens pensjonsfond utland. (19.12.2024). Tilrådning om å utelukke Paz Retail and Energy Ltd fra Statens pensjonsfond utland. Brev til Norges Bank. <https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/sites/275/2025/05/Paz-Retail-and-Energy-NO.pdf>

vedvare. Rådet har lagt vekt på om selskapenes bidrag er sporadiske eller om de har en permanent tilstedeværelse i det okkuperte området, samt om selskapene produserer og selger rent generiske produkter, eller om det er produkter eller tjenester som er spesielt tilpasset bruk i området.

I vurderinga av Paz skriv rådet vidare at:

I tråd med praksis i tidligere saker legger Etikkrådet bl.a. vekt på om Paz' virksomhet har betydning for opprettholdelsen av bosettingene utover å dekke grunnleggende behov, og at selskapet har en permanent tilstedeværelse i området.

Paz eig og driv bensinstasjonar i ni israelske busetnader på Vestbreidda og forsyner busetnadene med drivstoff. Rådet konkluderer med at:

Ved å drive infrastruktur for leveranse av drivstoff til israelske bosettinger, medvirker Paz til at bosettingene opprettholdes. Bosettingene er etablert i strid med folkeretten, og deres opprettholdelse utgjør et pågående folkerettsbrudd. Etikkrådet anser derfor at Paz medvirker til folkerettsbrudd på en måte som gir grunnlag for å anbefale at selskapet utelukkes fra SPU. Det er vidare ingen indikasjoner på at Paz' virksomhet vil opphøre. Etikkrådet anser derfor at den framtidige risikoen for at selskapet medvirker til grove normbrudd, er uakseptabel. På bakgrunn av det overstående anser Etikkrådet at Paz bør utelukkes fra SPUs investeringer.

Når det gjeld Bank Leumi, så finansierer banken altså, som vist over, byggjeprojekt og utvikling av infrastruktur i okkuperte område. Banken bidrar dermed på ein svært direkte måte til at dei ulovlege busetnadene ikkje bare blir oppretthalde, men også utvida. Informasjonen som ligg føre, gjev også grunn til å konkludere med at verksemda er permanent. Det er derfor vanskeleg å sjå korleis bankens verksemd skal kunne oppfattast som meir akseptabel i høve til retningslinene enn det å drive infrastruktur for leveranse av drivstoff til israelske busetnader (jfr grunngjevinga for de-investeringa i Paz).

Det er i denne samanhengen også verdt å merke seg FNs høgkommissærs rapport "Israeli settlements in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and in the occupied Syrian Golan" (A/HRC/58/73)²⁷⁹ frå mars 2025 (altså gjett ut etter Etikkrådets vurdering over). Rapporten viser til at dei illegale busetnadene har blitt utvida og at overgrep mot palestinarane i dei okkuperte områda har blitt ytterlegare forsterka i perioden kartlegginga er utført (1. november 2023 til 31. oktober 2024). Rapporten peikar på at den auka overføringa av makt over det okkuperte palestinske territoriet til den sivile regjeringa i Israel legg til rette for konsolidering og utviding av israelske busetnader og tvangsflytting av den palestinske folkesetnaden. Dette har dessutan mogleggjort ei auka integrering av den okkuperte Vestbreidda i staten Israel, og institusjonaliserer i følgje rapporten langvarige

²⁷⁹ FNs høgkommissær for menneskerettar. (18.3.2025). Israeli settlements in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and in the occupied Syrian Golan - Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights.
<https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session58/a-hrc-58-73-infographic-march2025.pdf>

mønster av systematisk diskriminering, segregering, undertrykking, dominans, vald og andre umenneskelege handlingar mot det palestinske folket, samt kontroll over dei okkuperte territoria. Rapporten viser også konkret til korleis dei israelske busetnadene stadig er blitt utvida og viser talmateriale over brot på palestinaranes rettar bl.a. gjennom restriksjonar på palestinarars rørslefridom og gjennom vald frå busetjarar. Når det gjeld forpliktingane til tredjestatar i denne situasjonen, understrekar rapporten tydeleg den internasjonale domstolen (ICJ) sin rådgjevande uttale av 19. juli 2024 om at “(...) States are under an obligation not to render aid or assistance in maintaining the situation created by the continued presence of Israel in the Occupied Palestinian Territory.”²⁸⁰

²⁸⁰ FNs høgkommissær for menneskerettar. (18.3.2025). Israeli settlements in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and in the occupied Syrian Golan - Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights.
<https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session58/a-hrc-58-73-infographic-march2025.pdf>

Mizrahi Tefahot Bank Ltd

Redigert av Håvard Brede Aven 29. september 2025.

Vi har funne dokumentasjon på at selskapet bidreg direkte til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar. Selskapet utgjer derfor ein uakseptabel risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

Mizrahi Tefahot Bank er ein av dei største bankane i Israel.

Det irske strategiske investeringsfondet (Ireland Strategic Investment Fund, ISIF) trekte seg ut våren 2024, og grunngav avgjerda med at selskapet hadde aktivitet på okkupert palestinsk territorium.²⁸¹ Banken står også på Storebrand si eksklusjonsliste per første kvartal 2025, i kategorien «Conduct-based exclusion - Human Rights and International Law».²⁸² KLP ekskluderte banken i 2021, ettersom fordi den var oppført i FNs høgkommissær for menneskerettar si oversikt over selskap med aktivitet i israelske busetnader på okkupert palestinsk territorium.²⁸³

Ifølge FNs høgkommissær for menneskerettar sin database har banken vore involvert i «The provision of services and utilities supporting the maintenance and existence of settlements, including transport», «Banking and financial operations helping to develop, expand or maintain settlements and their activities, including loans for housing and the development of businesses» og «The use of natural resources, in particular water and land, for business purposes».²⁸⁴

Who Profits Research Center gir fleire konkrete døme på at Mizrahi Tefahot Bank Ltd skal ha sørga for finansiering til utbygging av nye busetnader på okkupert territorium, særleg frå 2023 og tidlegare (seinast Ramat Shlomo i Aust-Jerusalem). I tillegg skal banken gi lån til dei

²⁸¹ Department of Finance (Irland). (2024, 5. april.) *Minister McGrath notes NTMA confirmation of divestment from certain investments in the Occupied Palestinian Territory* [Pressemelding]. <https://www.gov.ie/en/department-of-finance/press-releases/minister-mcgrath-notes-ntma-confirmation-of-divestment-from-certain-investments-in-the-occupied-palestinian-territory/>

²⁸² Storebrand. *Storebrand exclusion list Q1 2025*. https://www.storebrand.com/sam/no/asset-management/sustainability/our-method/exclusions/_attachment/inlin e/d89be039-605a-486a-b7f6-4881dfeeeabf:5acaaa243fd1f99be00c2ddaad1dc0e9c5bfb58a/Exclusions-Q1-2025.pdf

²⁸³ KLP (2021, 5. juli). *Why KLP is excluding 16 companies following UN report*.

<https://www.klp.no/en/press-room/why-klp-is-excluding-16-companies-following-un-report>

²⁸⁴ FNs høgkommissær for menneskerettar. (2023, 30. juni). *OHCHR update of database of all business enterprises involved in the activities detailed in paragraph 96 of the report of the independent international factfinding mission to investigate the implications of the Israeli settlements on the civil, political, economic, social and cultural rights of the Palestinian people throughout the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*. Henta frå <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session31/database-hrc3136/23-06-30-Update-israeli-settlement-opt-database-hrc3136.pdf>

styrande organa i fleire busetnader på Vestbredden (og Golan).²⁸⁵ Nettsidene til Who Profits Research Center viser ikkje til konkrete kjelder for desse opplysingane, men dei meir utførlege (men eldre) rapportane viser mellom anna til israelske eigedomsregister og arealplaner.²⁸⁶ Vi har ikkje funne oversikter som er oppdaterte etter 2024, men heller ikkje noko som tyder på at dei ikkje lenger gir slike lån.

Oljefondet eigde 0.63 prosent av aksjane i Mizrahi ved utgangen av 2024. Eigarskapen har veksla mellom 0.63 og 1.19 prosent dei siste åra.²⁸⁷ Selskapet var ikkje ekskludert frå Oljefondet per mai 2025, og syntest heller ikkje å vere under såkalla observasjon.²⁸⁸

Oppsummering av risiko og eigarskap per september 2025:

Oljefondet selde seg ut av selskapet innan 26. august 2025, og oppgjer at det skjedde etter tilrådingar frå Etikkrådet 2. juli 2025. I ei pressemelding er nedsalet i dette og fem andre grunngjeve med «uakseptabel risiko for at selskapene medvirker til alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner».²⁸⁹ Etikkrådets tilråding viser til at Mizrahi tilbyr «finansielle tjenester som er en nødvendig forutsetning for byggeaktivitet i israelske bosettinger på Vestbredden (...)».²⁹⁰

²⁸⁵ Who Profits Research Center. (u.å.) *Mizrahi Tefahot Bank*. Lest 19. mai 2025 på

<https://www.whoprofits.org/companies/company/3753?mizrahi-tefahot-bank>

²⁸⁶ Who Profits Research Center. (2017). *Financing Land Grab. The Direct Involvement of Israeli Banks in the Israeli Settlement Enterprise*.

https://www.whoprofits.org/writable/uploads/publications/1668630886_81fd6b82b80761f6a853.pdf.

²⁸⁷ Norges Bank Investment Management. (u.å). *Investeringsoversikt*. Henta 20. mai 2025 frå

<https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt#/>

²⁸⁸ Norges Bank Investment Management. (2025, oppdatert 11. mai). *Observation and exclusion of companies*.

<https://www.nbim.no/en/responsible-investment/ethical-exclusions/exclusion-of-companies/>

²⁸⁹ Norges Bank Investment Management. (2025, 25. august). *Beslutninger om utelukkelse*. [Pressemelding]. Henta frå

<https://www.nbim.no/no/nyheter-og-innsikt/presserom/pressemeldinger/2025/beslutninger-om-utelukkelse/>

²⁹⁰ Etikkrådet. (2025, 25. august). *Mizrahi Tefahot Bank Ltd*. <https://etikkradet.no/mizrahi-tefahot-bank-ltd/>. Sjø også Etikkrådet. (2025, 2. juli). *Tilråding om å utelukke Mizrahi Tefahot Bank Ltd fra Statens pensjonsfond utland*. Henta frå <https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/sites/275/2025/08/Mizrahi-NO.pdf>

First International Bank Of Israel Ltd

Redigert av Håvard Brede Aven 29. september 2025.

Vi har funne dokumentasjon på at selskapet bidreg direkte til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar. Selskapet utgjer derfor ein uakseptabel risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

Oljefondet selde seg ut av selskapa FIBI og First International Bank of Israel innan 26. august 2025, og oppgjer at det skjedde etter tilrådingar frå Etikkrådet 25. juni. I ei pressemelding er nedsalet i desse og fire andre grunngjeve med «uakseptabel risiko for at selskapene medvirker til alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner».²⁹¹ Etikkrådets tilråding viser til at First International Bank of Israel og FIBI tilbyr «finansielle tjenester som er en nødvendig forutsetning for byggeaktivitet i israelske bosettinger på Vestbredden (...)».²⁹²

First International Bank of Israel er ein av dei største bankane i Israel. Banken er deleigd og langt på veg kontrollert av FIBI Holdings Ltd.

Det irske strategiske investeringsfondet (Ireland Strategic Investment Fund, ISIF) trekte seg ut våren 2024, og grunngav avgjerda med at banken hadde aktivitet på okkupert palestinsk territorium.²⁹³ Banken står også på Storebrand si eksklusjonsliste per første kvartal 2025, under «Conduct-based exclusion - Human Rights and International Law».²⁹⁴ KLP trekte seg ut i 2021, grunngjeve med at banken var oppført i FNs høgkommissær for menneskerettar si oversikt over selskap med aktivitet i israelske busetnader på okkupert palestinsk territorium.²⁹⁵

²⁹¹ Norges Bank Investment Management. (2025, 25. august). *Beslutninger om utelukkelse*. [Pressemelding]. Henta frå

<https://www.nbim.no/no/nyheter-og-innsikt/presserom/pressemeldinger/2025/beslutninger-om-utelukkelse/>

²⁹² Etikkrådet. (2025, 25. august). *First International Bank Of Israel/ FIBI Holdnings Ltd*. Henta frå <https://etikkradet.no/first-international-bank-of-israel-fibi-holdnings-ltd/>. Sjå også Etikkrådet. (2025, 25. juni). *Tilråding om å utelukke First International Bank Of Israel Ltd/The og FIBI Holdings Ltd fra Statens pensjonsfond utland*. Henta frå

<https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/sites/275/2025/08/First-International-Bank-Of-Israel-Ltd-FI-BI-NO.pdf>

²⁹³ Department of Finance (Irland). (2024, 5. april.) *Minister McGrath notes NTMA confirmation of divestment from certain investments in the Occupied Palestinian Territory* [Pressemelding].

<https://www.gov.ie/en/department-of-finance/press-releases/minister-mcgrath-notes-ntma-confirmation-of-divestment-from-certain-investments-in-the-occupied-palestinian-territory/>

²⁹⁴ Storebrand. *Storebrand exclusion list Q1 2025*.

https://www.storebrand.com/sam/no/asset-management/sustainability/our-method/exclusions/_/attachment/inline/d89be039-605a-486a-b7f6-4881dfeeeabf:5acaaa243fd1f99be00c2ddaad1dc0e9c5bfb58a/Exclusions-Q1-2025.pdf

²⁹⁵ KLP (2021, 5. juli). *Why KLP is excluding 16 companies following UN report*.

<https://www.klp.no/en/press-room/why-klp-is-excluding-16-companies-following-un-report>

Ifølge FNs høgkommissær for menneskerettar sin database (oppdatert 2023), var banken involvert i «The provision of services and utilities supporting the maintenance and existence of settlements, including transport», «Banking and financial operations helping to develop, expand or maintain settlements and their activities, including loans for housing and the development of businesses» og «The use of natural resources, in particular water and land, for business purposes».²⁹⁶

Who Profits Research Center gir fleire konkrete døme på bankens medverknad til busetnader i Aust-Jerusalem og på Vestbredden, men oppgir ikkje kjelder for dette. Blant anna skal banken ha gitt lån til selskapet Ram Aderet i fleire omgangar for utbygging i den nye busetnaden Givat HaMatos i Aust-Jerusalem (seinast i 2024), med sikkerheit i selskapets kontraktar og rettar i busetnaden. Per 2024 sørga banken for lån til lokalstyret i fleire busetnader i Aust-Jerusalem og Vestbredden, mellom andre Beitar Ilit og Ariel - der banken også har filialar - og Karnei Shomron. Banken skal også ha filialar i israelske militærbasar og yter banktenester til det israelske forsvarsdepartementet.²⁹⁷ Dersom mykje av dette stemmer, synest det å vere ein klar risiko for at banken bidrar til å oppretthalde ulovlege busetnader og til menneskerettsbrot.

Oljefondets eigarskap var på 0.99 prosent ved utgangen av 2024. Eigarskapen var på 1.59 prosent i 2020, auka til 2.12 prosent i 2022, før den blei gradvis redusert.²⁹⁸ Selskapet var ikkje ekskludert frå Oljefondet per mai 2025, og syntest heller ikkje å vere under såkalla observasjon.²⁹⁹

²⁹⁶ FNs høgkommissær for menneskerettar. (2023, 30. juni). *OHCHR update of database of all business enterprises involved in the activities detailed in paragraph 96 of the report of the independent international factfinding mission to investigate the implications of the Israeli settlements on the civil, political, economic, social and cultural rights of the Palestinian people throughout the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*. Henta frå <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session31/database-hrc3136/23-06-30-Update-israeli-settlement-opt-database-hrc3136.pdf>

²⁹⁷ Who Profits Research Center. (u.å.). *First International Bank Of Israel Ltd*. Lest 19. mai 2025 på <https://www.whoprofits.org/companies/company/3818>

²⁹⁸ Norges Bank Investment Management. (u.å.). *Investeringsoversikt*. Henta 20. mai 2025 frå <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt#/>

²⁹⁹ Norges Bank Investment Management. (2025, 11. mai). *Observation and exclusion of companies*. <https://www.nbim.no/en/responsible-investment/ethical-exclusions/exclusion-of-companies/>

Phoenix Financial Ltd

Redigert av Sissel Rosland, 4.11.2025.

Rapporten bygger på Pål Nygaards dokument fra 30. juni 2025.

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar direkte til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

NBIM har pr. 30.06.2025 aksjer i selskapet for 730 216 427 NOK, som tilsvarer 0,99 % av aksjene.³⁰⁰

Phoenix er en av Israels største finans-bedrifter, og driver med forsikring, kreditt og utlån. Forskningscenteret Who profits har dokumentert at Phoenix har bidratt med finansiering og forsikring av både privat- og forretnings-eiendom i flere bosetninger i okkuperte palestinske områder.³⁰¹ Blant annet eier Phoenix 70% av Ramot kjøpesenter, som er strategisk plassert i den ulovlige bosetningen Ramot i Øst-Jerusalem og er Jerusalems andre største kjøpesenter.³⁰²

I tillegg til å ha bidratt til finansiering og forsikring av mange eiendommer på ulovlig okkupert palestinsk territorie, så har Phoenix selv, eller gjennom sine datterselskap, deleierskap i:

- a. Sammen med Clal, Harel og Menoah finansierer Phoenix en rekke militære baser og politistasjoner i Naqab-ørkenen som brukes i Israels store "Move south" prosjekt, som handler om å tvangsflytte palestinere fra Israel.³⁰³
- b. Sammen med Bank Hapoalim og Harel Insurance er Phoenix del av et konsortium som stod for 80% av finansieringen av Emek Habacha Wind Project (omlag 150 millioner USD) på de ulovlig okkuperte Golan-høydene.
- c. 6,87 % av aksjene i Afcon Holdings, som skal bygge ut Arand Wind Project, som også er en vindmøllepark på de ulovlig okkuperte Golan-høydene. Disse vindmøllene blir bygget på jord eid av syriske bønder.
- d. 8.45% av aksjene i Enlight Renewable Energy, et selskap som driver flere energiprojekt på de ulovlig okkuperte Golan-høydene

³⁰⁰ Norwegian Bank Investment Management (u.å.). *Investeringsoversikt pr. 30.06.2025*. Hentet 4.11.2025. <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2025/investments/equities/2586/Phoenix%20Financial%20Ltd>

³⁰¹ Who Profits Research Center (u.å.). *Phoenix financial*. Hentet 15. juni 2025. <https://www.whoprofits.org/companies/company/7348?the-phoenix-holdings>

³⁰² Ynet news (2009, 17. oktober). "Jerusalem's 2nd biggest mall to open in 2011". Ynet news. Hentet 25. juni 2025. <https://www.ynetnews.com/articles/0.7340.L-3954217.00.html>

³⁰³ Who Profits Research Center (2022). *Insuring dispossession: The Complicity Of Five Israeli Insurance And Pension Fund Companies In Israeli Violations Of Palestinian Rights*. Hentet 25. juni 2025. <https://www.whoprofits.org/writable/uploads/old/uploads/2022/11/Insuring-Dispossession-Flash-Report-1.pdf>, s. 10.

- e. Phoenix ga lån og kreditt til Energix Renewable Energies for å bygge ut Neot Hovav solar field i Naqab-ørken (Negev). Prosjektet innebærer riving av mer enn tusen hjem eid av palestinske beduiner, som skal tvangsflyttes.
- f. deleierskap i en rekke bedrifter som eier, finansierer eller bygger eiendom i ulovlig okkuperte områder.

FIBI Holdings Ltd

Redigert av Pål Nygaard, 30. september 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar direkte til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

NBIM eide per 30.06.2025 aksjer til en verdi av 426 984 253 NOK, som tilsvarer 1,6% av bedriftens aksjer, en verdiøkning på i overkant av 80 000 000 NOK siden utgangen av 2024.³⁰⁴

FIBI Holdings er morselskapet til [First International Bank Of Israel](#). Se Håvard Brede Avens beskrivelse av denne banken. På samme måte bidrar derfor FIBI Holdings aktivt til ulovlig israelsk okkupasjon.

³⁰⁴ Norwegian Bank Investment Management (u.å.). Investeringsoversikt pr.30.06.2025 Hentet 31.10. 2025. <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2025/investments/equities>

Harel Insurance Investments & Financial Services Ltd

Redigert av Sissel Rosland, 3.11.2025.

Rapporten bygger på Pål Nygaards dokument fra 30. juni 2025.

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet med stor sannsynlighet bidrar til grove eller systematiske krenkninger av menneskerettighetene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner. Selskapet utgjør derfor en risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

NBIM hadde per 30.6.2025 aksjer til en verdi av 517912992 NOK i selskapet, som utgjør 0.89% av aksjene.³⁰⁵

Harel er ifølge seg selv Israels største forsikrings-selskap. De driver forsikring av alle typer, inkludert eiendom, og relevant for bidrag til ulovlig okkupasjon så oppgir de at de også gir kreditt og lån til eiendomsutviklere og privatpersoner.³⁰⁶

Harel er organisert som et holdingsselskap med en rekke datterselskaper basert på markedssegmentene kapitalforvaltning, forsikring, kreditt og lån. Ingen av disse datterselskapene har det vært mulig å komme inn på nettsidene til. Allikevel kan vi si med overveiende sannsynlighet at Harel og datterselskapene gir lån til eiendomsutviklingsprosjekt i okkuperte områder, forsikring til eiendom og næringsdrift i okkuperte områder, finansiering av internett-forbindelse til de okkuperte områdene, andre infrastrukturprosjekt, samt finansiering av teknologiprosjekt i samarbeid mellom IDF og private aktører.

I en egen forskningsrapport om forsikringsbransjen, viser Who Profits at Harel selv og via sine datterselskaper har bidratt med finansiering og forsikring til eiendom og næringsdrift i okkuperte områder på Vestbredden.³⁰⁷ Det gjelder bosetningene Ariel og Givat Hamatos.

Harel er en av tre eiere av Israel Infrastructure Fund.³⁰⁸ Who Profits forklarer at dette infrastrukturfondet finansierer byggingen av fibernett til de okkuperte områdene og ellers i Israel. Israel Infrastructure Fund bekrefter på sin nettside at de har et slikt prosjekt, men nettsiden til prosjektorganisasjonen som gjennomfører utbyggingen får vi ikke åpnet.³⁰⁹

³⁰⁵ Norwegian Bank Investment Management (u.å.). *Investeringsoversikt pr. 30.06.2025*. Hentet 3.11.2025. <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2025/investments/equities/2564/Harel%20Insurance%20Investments%20%26%20Financial%20Services%20Ltd>

³⁰⁶ Harel Insurance and Finance (u.å.). *Our story*. Hentet 23. juni 2025. <https://pr.harel-group.co.il/ourstory>

³⁰⁷ Who Profits Research Center (2022). *Insuring Dispossession: The Complicity Of Five Israeli Insurance And Pension Fund Companies In Israeli Violations Of Palestinian Rights*. Hentet 25. juni 2025. <https://www.whoprofits.org/writable/uploads/old/uploads/2022/11/Insuring-Dispossession-Flash-Report-1.pdf>, s. 2.

³⁰⁸ Who Profits Research Center (u.å.). *Harel Insurance Investments and Financial Services*. Hentet 23. juni 2025.

<https://www.whoprofits.org/companies/company/7345?harel-insurance-investments-and-financial-services>

³⁰⁹ Israel Infrastructure Fund (u.å.). *Unlimited*. Hentet 30. juni 2025. <https://www.iif.co.il/assets/unlimited/>

Israel Infrastructure Fund bygde opp og eide selskapet Connect som var eneste operatør på Jerusalem Light Rail, som forbinder Jerusalem med de ulovlige bosetningene.³¹⁰

³¹⁰ Israel Infrastructure Fund (u.å.). *Connect Jerusalem (Light Rail)*. Hentet 30. juni 2025.
<https://www.iif.co.il/assets/connect-jerusalem-light-rail/>

IDI Insurance Co Ltd.

Redigert av Sissel Rosland, 30. september 2025.

Vi har ikkje funne dokumentasjon på at selskapet er knytt til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar, utover at selskapet bidreg til den israelske økonomien og ikkje har tatt avstand frå statens grove folkerettsbrot.

Oljefondet eig per 30.06.2025 2,71% av selskapet som utgjer 264 044 547 kr, ei verdistigning på 76% sia 31.12.2024.

I dei kjelder eg har gått gjennom har eg ikkje funne noko tilknyting til palestinske område eller andre bidrag til den israelske krigsinnsatsen.

Tel Aviv Stock Exchange Ltd

Redigert av Sissel Rosland, 30. september 2025

Vi har ikkje funne dokumentasjon på at selskapet er knytt til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar, utover at selskapet bidreg til den israelske økonomien og ikkje har tatt avstand frå statens grove folkerettsbrot.

Tel Aviv-børsen blei oppretta i 1953. Per 30.06.2025 hadde Oljefondet ein eigarskap på 1,78%, verdsett til 317 787 011 NOK ³¹¹ (opp frå 1,07%, verdsett til 129 819 873 kr per 31.12.2024)

Mange av selskapa og bankane som er aktive i okkuperte område er børsnotert på denne børsen, så slik sett er den indirekte involvert i okkupasjonen. Men utover dette, er det ikkje funne kjelder som trekker fram Tel Aviv-børsen si rolle meir spesifikt.

³¹¹ Norges Bank Investment Management. (30.06.2025). Tel Aviv Stock Exchange Ltd. <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2025/investments/equities/2597/Tel%20Aviv%20Stock%20Exchange%20Ltd>

Israel Discount Bank Ltd

Redigert av Sissel Rosland, 30. september 2025

Vi har funne dokumentasjon på at selskapet bidreg direkte til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar. Selskapet utgjer derfor ein uakseptabel risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

Om selskapet

Banken blei oppretta i 1935 i det palestinske mandatområdet.

Per 30.06.2025 hadde Oljefondet ein eigarskap på 0.09% verd 110 113 405 NOK³¹² (ned frå 0.13%, verdsett til 123 708 946 kr per 31.12.2024). Ei rekkje institusjonar og organisasjonar har peika på at banken er involvert i okkuperte område, og fleire fond har trekt ut sine investeringar.

Vurderingar frå FN, samt ulike selskap og investeringsfond

I ein rapport frå FNs høgkommissær for menneskerettar frå 30. juni 2023 er Israel Discount Bank Ltd inkludert i kategorien «Business enterprises involved in listed activities» fordi dei er involvert i okkuperte område på følgande måte: 1) levering av tenester og verktøy som støttar vedlikehald og eksistens av busetnader (inkl. transport); 2) bank- og finansverksemd som bidrar til å utvikle, utvide eller oppretthalde busetnader (inkl. lån); 3) bruk av naturressursar til forretningsformål.³¹³

Fleire selskap og investeringsfond har trekt ut sin investeringar av banken eller vurdert banken som utelukka frå investeringar. Rapporten frå «Don't buy into occupation» (2024) skriv bl.a. at det franske bank- og forsikringsselskapet AXA trekte ut sine investeringar.³¹⁴ Israel Discount Bank Ltd. inngår også som ein av seks bankar som det statlege «Ireland Strategic Investment Fund» i april 2024 annonserte at dei trekk seg ut av pga. aktivitetar i

³¹² Norges Bank Investment Management. (30.06.2025). Israel Discount Bank Ltd. <https://www.nbim.no/en/investments/all-investments/#/2025/investments/equities/2571/Israel%20Discount%20Bank%20Ltd>

³¹³ FNs høgkommissær for menneskerettar. (30.6.2023). OHCHR update of database of all business enterprises involved in the activities detailed in paragraph 96 of the report of the independent International fact-finding mission to investigate the implications of the Israeli settlements on the civil, political, economic, social and cultural rights of the Palestinian people throughout the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem. <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session31/database-hrc3136/23-06-30-Update-israeli-settlement-opt-database-hrc3136.pdf>

³¹⁴ Don't Buy Into Occupation. (november 2024). Don't Buy into Occupation IV report. https://dontbuyintooccupation.org/wp-content/uploads/2024/11/2024_DBIO-IV-report.pdf

okkuperte palestinske område.³¹⁵ I juni 2021 inkluderte KLP Israel Discount Bank Ltd. på lista over selskap ein utelukkar frå investeringar³¹⁶, og banken står også på ei tilsvarande liste hjå Storebrand.³¹⁷ Andre selskap som tidlegare har ekskludert banken frå sine porteføljar er bl.a. det luxembourgske nasjonale pensjonsfond og det nederlandske pensjonsfondet PFZW.³¹⁸

Døme på konkret involvering i okkuperte område

Nettstaden «whoprofits.org»³¹⁹ trekker fram fleire konkrete døme på at Israel Discount Bank Ltd. finansierer ulike prosjekt i okkuperte område:

- I april 2022 ga banken Bar-Amana Buildings Construction & Development Co. eit lån for bygging av 45 bueiningar på omlag 10 684 m² land i busetnaden Geva Binyamin (Adam) på den okkuperte Vestbreidda, på landområde som høyrer til den palestinske landsbyen Jaba.
- I februar 2022 og i 2020 ga Discount Bank Shoham Engineering and Development-selskapet lån til eit prosjekt knytt til “The Society for the Reconstruction and Development of the Jewish Quarter” i gamlebyen i Jerusalem.
- I 2021 ga Discount Bank Shitrit Ayalon-selskapet eit lån for eit byggeprosjekt på 4500 m² i busetnaden Beitar Ilit på den okkuperte Vestbreidda.
- Nettstaden skriv også at banken tidlegare har støtta byggeprosjekt i busetnadene Alfei Menashe, Ariel og Mishor Adumim på den okkuperte Vestbreidda, og i busetnadsområda Gilo og Neve Ya'akov i det okkuperte Aust-Jerusalem.

Kartleggingsprosjektet «Investigate» til kveker-organisasjonen «The American Friends Service Committee», skriv også at Israel Discount Bank Ltd. gjennom dotterselskapet Discount Mortgage Bank har finansiert byggeprosjekt på ulovlege busetnader på Vestbreidda og i Aust-Jerusalem.³²⁰ Eit anna dotterselskap, Mercantile Discount Bank, har dessutan filialar både på Vestbreidda og i Aust-Jerusalem. Eit tredje dotterselskap, Jerusalem Capital Books Management, er delvis eigd av den ulovlege busetnaden Efrat på Vestbreidda.

³¹⁵ Finansdepartementet, Den irske regjeringa (5.4.2024). Minister McGrath notes NTMA confirmation of divestment from certain investments in the Occupied Palestinian Territory. Pressemelding. <https://www.gov.ie/en/department-of-finance/press-releases/minister-mcgrath-notes-ntma-confirmation-of-divestment-from-certain-investments-in-the-occupied-palestinian-territory/>

³¹⁶ KLP. (juni 2021). Beslutning om å utelukke selskaper med tilknytning til bosetningene på Vestbredden. <https://www.klp.no/om-klp/samfunnsansvar/artikler/derfor-ekskluderer-klp-16-selskaper-etter-fn-rapport/Beslutning%20om%20%C3%A5%20utelukke%20selskaper%20med%20tilknytning%20til%20bosetningene%20p%C3%A5%20Vestbredden.pdf>

³¹⁷ Storebrand. (2024). Storebrand Exclusion List. https://www.storebrand.com/sam/nl/asset-management/sustainability/our-method/exclusions/_/attachment/inline/db66803d-c51c-435f-b04a-f67a2bcd9796:7249f9e1d2c8e7490ae0736d47902e3c7c70ecc8/Exclusions-Q3-2024.pdf

³¹⁸ Investigate. (U.å). Israel Discount Bank. <https://investigate.afsc.org/company/israel-discount-bank>. PFZW trekte ut investeringane sine allereie i 2014, men snudde og opna for investeringar i 2019. I 2024 snudde derimot selskapet igjen og trekte ut sine investeringar. IPE. (17.10.2024). PFZW divests from Israel. <https://www.ipe.com/news/pfzw-divests-from-israel/10076283.article>

³¹⁹ Who Profits. (oppdatert 8.8. 2024). Israel Discount Bank. <https://www.whoprofits.org/companies/company/3822>

³²⁰ Investigate. (U.å). Israel Discount Bank. <https://investigate.afsc.org/company/israel-discount-bank>

Bankens aktiviteter i relasjon til retningslinene for Oljefondet

Den mest relevante paragrafen i Oljefondets retningslinjer er her § 4a og særleg § 4b:

Observasjon eller utelukkelse kan besluttas for selskaper der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for:

- a. grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene
- b. alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner

Etikkrådet skriv om sine fortolkningar av paragrafane i ulike dokument, bl.a. i brev til Noregs Bank av 19.12.2024, der dei rår banken til å trekke ut investeringane i selskapet «Paz Retail and Energy Ltd».³²¹ I brevet visast det til tidlegare tilfelle der rådet har anbefalt de-investering i israelske selskap:

I tidligere saker har Etikkrådet blant annet lagt vekt på om selskapenes aktivitet har betydning for at normbruddet skal kunne finne sted, og sannsynligheten for at selskapenes aktivitet eller tilknytning som kan danne grunnlag for utelukkelse, vil vedvare. Rådet har lagt vekt på om selskapenes bidrag er sporadiske eller om de har en permanent tilstedeværelse i det okkuperte området, samt om selskapene produserer og selger rent generiske produkter, eller om det er produkter eller tjenester som er spesielt tilpasset bruk i området.

I vurderinga av Paz skriv rådet vidare at:

I tråd med praksis i tidligere saker legger Etikkrådet bl.a. vekt på om Paz' virksomhet har betydning for opprettholdelsen av bosettingene utover å dekke grunnleggende behov, og at selskapet har en permanent tilstedeværelse i området.

Paz eig og driv bensinstasjonar i ni israelske busetnader på Vestbreidda og forsyner busetnadene med drivstoff. Rådet konkluderer med at:

Ved å drive infrastruktur for leveranse av drivstoff til israelske bosettinger, medvirker Paz til at bosettingene opprettholdes. Bosettingene er etablert i strid med folkeretten, og deres opprettholdelse utgjør et pågående folkerettsbrudd. Etikkrådet anser derfor at Paz medvirker til folkerettsbrudd på en måte som gir grunnlag for å anbefale at selskapet utelukkes fra SPU. Det er vidare ingen indikasjoner på at Paz' virksomhet vil opphøre. Etikkrådet anser derfor at den framtidige risikoen for at selskapet medvirker til grove normbrudd, er uakseptabel. På bakgrunn av det overstående anser Etikkrådet at Paz bør utelukkes fra SPUs investeringer.

Når det gjeld Israel Discount Bank Ltd, så finansierer banken altså som vist over, byggjeprojekt i okkuperte område. Banken bidrar dermed på ein svært direkte måte til at dei ulovlege busetnadene ikkje bare blir oppretthalde, men også utvida. Informasjonen som ligg

³²¹ Etikkrådet, Statens pensjonsfond utland. (19.12.2024). Tilrådning om å utelukke Paz Retail and Energy Ltd fra Statens pensjonsfond utland. Brev til Norges Bank.
<https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/sites/275/2025/05/Paz-Retail-and-Energy-NO.pdf>

føre, gjev også grunn til å konkludere med at verksemda er permanent. Det er derfor vanskeleg å sjå på kva grunnlag bankens verksemd, skal kunne oppfattast som meir akseptabel enn det å drive infrastruktur for leveranse av drivstoff til israelske busetnader (jfr grunnngjevinga for de-investeringa i Paz).

Det er i denne samanhengen også verdt å merke seg FNs høgkommissærs rapport “Israeli settlements in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and in the occupied Syrian Golan” (A/HRC/58/73)³²² frå mars 2025 (altså gjett ut etter Etikkrådets vurdering over). Rapporten viser til at dei illegale busetnadene har blitt utvida og at overgrep mot palestinarane i dei okkuperte områda har blitt ytterlegare forsterka i perioden kartlegginga er utført (1. november 2023 til 31. oktober 2024). Rapporten peikar på at den auka overføringa av makt over det okkuperte palestinske territoriet til den sivile regjeringa i Israel legg til rette for konsolidering og utviding av israelske busetnader og tvangsflytting av den palestinske folkesetnaden. Dette har dessutan mogleggjort ei auka integrering av den okkuperte Vestbreidda i staten Israel, og institusjonaliserer i følgje rapporten langvarige mønster av systematisk diskriminering, segregering, undertrykking, dominans, vald og andre umenneskelege handlingar mot det palestinske folket, samt kontroll over dei okkuperte territoria. Rapporten viser også konkret til korleis dei israelske busetnadene stadig er blitt utvida og viser talmateriale over brot på palestinaranes rettar bl.a. gjennom restriksjonar på palestinarars rørslefridom og gjennom vald frå busetjarar. Når det gjeld forpliktingane til tredjestatar i denne situasjonen, understrekar rapporten tydeleg den internasjonale domstolen (ICJ) sin rådgevande uttale av 19. juli 2024 om at “(...) States are under an obligation not to render aid or assistance in maintaining the situation created by the continued presence of Israel in the Occupied Palestinian Territory.”³²³

³²² FNs høgkommissær for menneskerettar. (18.3.2025). Israeli settlements in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and in the occupied Syrian Golan - Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights.

<https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session58/a-hrc-58-73-infographic-march2025.pdf>

³²³ FNs høgkommissær for menneskerettar. (18.3.2025). Israeli settlements in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and in the occupied Syrian Golan - Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights.

<https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session58/a-hrc-58-73-infographic-march2025.pdf>

Menora Mivtachim Holdings Ltd.

Redigert av Håvard Brede Aven 29. september 2025.

Vi har funne dokumentasjon på at selskapet bidreg direkte til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar. Selskapet utgjer derfor ein uakseptabel risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

Selskapet er eit av dei største forsikrings- og finansselskapa i Israel.

Selskapet er ikkje oppført i databasen til FNs høgkommissær for menneskerettar og heller ikkje i Storebrand si eksklusjonsliste.

Who Profits Research Center gir derimot fleire døme som tyder på at selskapet – iblant omtala som Menorah Mivtahim Holdings – har bidratt til å finansiere israelsk energiproduksjon og busetnader på Vestbreidda. Selskapet skal også ha bidratt til å finansiere militærbasar i Negev.³²⁴ Selskapet har dessutan eigarskap i andre selskap som skal ha aktivitet på Vestbreidda, mellom anna solenergiselskapet Teralight Ltd.³²⁵ Gitt at dette stemmer, synest det å vere ein betydeleg risiko for at selskapet bidrar til ulovleg okkupasjon. Sommaren 2025 kjøpte Menora seg dessutan opp i selskapet Paz, som tidlegare er utelukka av Oljefondet på grunn av verksemda på Vestbreidda.³²⁶

NBIM hadde aksjar til ein verdi av 307 527 586 kr per 30.06.2025, ein verdiauke på nærare 200 000 000 NOK sidan utgangen av 2024. Dette utgjorde 0.62 prosent av eigarskapen. Oljefondet kjøpte seg betydeleg opp frå 1.571.732 kr og 0.01 prosent ved utgangen av 2022.

Oppsummering av risiko og eigarskap per september 2025.

Oljefondet har per 30. september ikkje offentleg annonsert nedsal i selskapet.

³²⁴ Who Profits Research Center (2022). *Insuring Dispossession. The Complicity of Five Israeli Insurance and Pension Fund Companies in Israeli Violations of Palestinian Rights.*

<https://www.whoprofits.org/publications/report/55?insuring-dispossession>

³²⁵ Financial Times (u.å.) Tera Light Ltd. <https://markets.ft.com/data/equities/tearsheet/profile?s=TRLT:TLV> (sist henta 16. juni 2025); Who Profits Research Center (u.å.). *Teralight*

<https://www.whoprofits.org/companies/company/7362?teralight>; Kahana, Lior. (2025, 27. januar) Teralight switches on Israel's largest solar plant. *pv magazine*.

<https://www.pv-magazine.com/2025/01/27/teralight-switches-on-israels-largest-solar-plant/>

³²⁶ Gerstenfeld, Eitan. (2025, 24. juli). Zohar Levy's Summit sells 16% Paz stake. *GLOBES*. <https://en.globes.co.il/en/article-zohar-levys-summit-sells-16-paz-stake-1001517015>

Clal Insurance Enterprises Holdings Ltd.

Redigert av Håvard Brede Aven 29. september 2025.

Vi har funne dokumentasjon på at selskapet bidreg direkte til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar. Selskapet utgjer derfor ein uakseptabel risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

Selskapet har verksemd innan forsikring, pensjonssparing og andre finansielle tenester.

Selskapet er ikkje oppført i databasen til FNs høgkommissær for menneskerettar, og heller ikkje i Storebrands eksklusjonsliste per andre kvartal 2025.

Ifølge Who Profits Research Center var selskapet per 2022 med på å finansiere ulovlege busetnader på Vestbreidda, mellom anna Ariel og Kiryat Arba, samt utvinning av naturressursar på okkupert område. Det er ein av dei største eigarane i tech- og cybersikkerheitselskapet Cellebrite.³²⁷ Cellebrite blir etter alt å dømme brukt av den israelske hæren på Gaza. Mellom anna derfor har fleire irske politikarar nyleg tatt til orde for å boikotte selskapet.³²⁸ Sommaren 2025 kjøpte Clal seg opp i selskapet Paz, som tidlegare er utelukka av Oljefondet på grunn av verksemda på Vestbreidda.³²⁹

NBIM hadde aksjar for ein verdi av 32,563,087 kr per 30.06.2025, og eigde 0.09 prosent av aksjane i selskapet. Dette er betydeleg ned frå ein verdi av 201.238.972 og 1.64 prosent per 31.12.2022. Det kan altså sjå ut til at oljefondet gradvis har selt seg ned i selskapet.

Oppsummering av risiko og eigarskap per september 2025.

Oljefondet har per 30. september ikkje offentleg annonsert nedsal i selskapet.

³²⁷ Who Profits Research Center. (2022). *Insuring Dispossession. The Complicity of Five Israeli Insurance and Pension Fund Companies in Israeli Violations of Palestinian Rights*.

<https://www.whoprofits.org/publications/report/55?insuring-dispossession>; Who Profits Research Center. (u.å.). *Clal Insurance Enterprises Holdings*. Henta frå

<https://www.whoprofits.org/index.php?/companies/company/7344>

³²⁸ The Irish Times. (2025, 4. mars). *Opposition calls for gardai to stop buying Israeli-made decryption technology*.

<https://www.irishtimes.com/crime-law/2025/03/04/opposition-calls-for-gardai-to-stop-buying-israeli-made-decryption-technology/>

³²⁹ Gerstenfeld, Eitan. (2025, 24. juli). *Zohar Levy's Summit sells 16% Paz stake*. GLOBES.

<https://en.globes.co.il/en/article-zohar-levys-summit-sells-16-paz-stake-1001517015>

Migdal Insurance & Financial Holdings

Redigert av Håvard Brede Aven 29. september 2025.

Vi har funne dokumentasjon på at selskapet har vore knytt til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar. Selskapet utgjer derfor ein risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

Selskapet er eit av dei største forsikrings- og finansselskapa i Israel.

Selskapet er ikkje oppført i databasen til FNs høgkommissær for menneskerettar eller i til dømes Storebrands eksklusjonsliste.

Ifølge Who Profits Research Center skal selskapet ha bidratt til å finansiere mellom anna energiproduksjon, transportsystem og busetnader på Vestbredden og Golan, også gjennom datterselskap eller aksjeeigarskap, i alle fall inntil 2022.³³⁰ Migdal ser dessutan ut til å eige aksjar i våpenprodusenten Elbit.³³¹

Verdien av oljefondets aksjar var på 4 627 047 kr per 30.06.2025, og oljefondets del utgjorde 0,02 prosent av eigarskapen. Eigarskapen er betydeleg lågare enn ved utgangen av 2020, då aksjane var verdsett til 82.330.479 kr og utgjorde 0,79 prosent av eigarskapen, men noko høgare enn ved utgangen av 2022 (1.297.532, 0,01 prosent).

Oppsummering av risiko og eigarskap per september 2025

Oljefondet har ikkje lenger store verdier i Migdal og eig heller ikkje ein stor del av aksjane, men har per 29. september ikkje offentleg annonsert nedsal i selskapet.

³³⁰ Who Profits Research Center (2022). *Insuring Dispossession. The Complicity of Five Israeli Insurance and Pension Fund Companies in Israeli Violations of Palestinian Rights*.

<https://www.whoprofits.org/publications/report/55?insuring-dispossession>

³³¹ Who Profits Research Center. (u.å.) *Migdal Insurance*

<https://www.whoprofits.org/companies/company/7346?migdal-insurance-and-financial-holdings>

Shufersal Ltd

Redigert av Diego Salazar, 30. september 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar direkte til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

Shufersal LTD er et av de største detaljhandelskjedene i Israel og driver en rekke supermarkeder og apoteker, samt en nettbasert handelsplattform.³³² Shufersals virksomhet bidrar til å støtte og opprettholde den ulovlige okkupasjonen av Palestina og Golanhøydene.³³³ Samtidig yter selskapet støtte til israelske statsinstitusjoner og militære som bidrar til menneskerettighetsbrudd mot palestinere. Disse tjenestene inkluderer matdonasjoner til Israeli Defence Forces (IDF) og salg av matvarer til Israeli Prison Service (IPS). Oljefondet har siden 2008 investert i selskapet og har i dag 0,96% eierskap i selskapet, tilsvarende en verdi på 302 133 496 NOK.³³⁴

Shufersal LTD er på De forente nasjoners (FN) liste over selskaper involvert i ulovlige israelske bosetninger på den okkuperte Vestbredden og Golanhøyden.³³⁵ Selskapets supermarked- og apotekbutikker opererer under merkenavnene «Shufersal», «Shufersal Deal», «Yesh Chesed» og «Be». De har filialer i tre av de største bosettingene på den okkuperte Vestbredden: Ariel, Ma'ale og Beitar Illit, samt filialer i det okkuperte Øst-Jerusalem og på de okkuperte syriske Golanhøydene.³³⁶

³³² Who Profits. (u.å.). Shufersal Ltd. <https://www.whoprofits.org/companies/company/3993?shufersal>; Fagforbundet. (u.å.). Oljefondet. <https://wtools.fagforbundet.no/oljefondet/>

³³³ FNs høykommissær for menneskerettigheter. (2023, 30. juni). Oppdatering av databasen over selskaper som er involvert i visse aktiviteter relatert til bosetninger i okkuperte Palestina (A/HRC/31/36). (min oversettelse) <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session31/database-hrc3136/23-06-30-Update-israeli-settlement-opt-database-hrc3136.pdf>

³³⁴ Norges Bank Investment Management. (2024, 18. juni). Shufersal Ltd., <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2024/investments/equities/2620/Shufersal%20Ltd>

³³⁵ Selskapet er både i den originale listen publisert i 2022 og den oppdaterte versjonen fra 2023: FNs høykommissær for menneskerettigheter. (2023, 30. juni). Oppdatering av databasen over selskaper som er involvert i visse aktiviteter relatert til bosetninger i okkuperte Palestina (A/HRC/31/36). (min oversettelse) <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session31/database-hrc3136/23-06-30-Update-israeli-settlement-opt-database-hrc3136.pdf>

³³⁶ Fagforbundet. (u.å.). Oljefondet. <https://wtools.fagforbundet.no/oljefondet/>; Who Profits. (u.å.). Shufersal Ltd. <https://www.whoprofits.org/companies/company/3993?shufersal>

Selskapet selger også flere produkter produsert på okkupert jord.³³⁷ Ifølge forskningssenteret Who Profits Research selger selskapet produkter som er laget i de okkuperte syriske Golanhøydene, inkludert meieriprodukter fra Ramat Hagolan Dairies og vin fra Golan Heights Winery og Carmel Wineries.³³⁸ Selskapet selger også produkter fra selskapet Achdut-Ava produsert i de illegale israelske bosetningene Ariel på Vestbredden. Achdut-Avas produksjonsanlegg i Ariel, med et totalt areal på minst 32 000 m², er bygget på landområder som tilhører den palestinske landsbyen Salfit.³³⁹

Shufersal LTDs tilknytning til israelske statsinstitusjoner og militære aktører

I tillegg til å bidra til å opprettholde den ulovlige israelske okkupasjonen av Palestina gjennom sin forretningsvirksomhet i de okkuperte palestinske territoriene, har Shufersal også ytt direkte støtte til det israelske statsapparatet.

Ifølge organisasjonen Who Profits fungerte selskapet som matleverandør for Israeli Prison Services (IPS) i perioden 2015–2018. IPS har over lengre tid vært gjenstand for omfattende kritikk fra menneskerettighetsorganisasjoner for brudd på palestinske fangers grunnleggende rettigheter.³⁴⁰ Senest i 2023 krevde FNs spesialrapportør for tortur, Alice Jill Edwards, at israelske myndigheter etterforsket anklager om tortur og annen «grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff» av palestinske fanger. Disse anklagene omfattet også forhold knyttet til Israeli Prison Services.³⁴¹

I tillegg har Shufersal de siste årene vært involvert i matdonasjonskampanjer til Israels forsvar (Israel Defence Forces, IDF).³⁴² Slike aktiviteter knytter selskapet direkte til det israelske militærapparatet, som jevnlig har blitt kritisert for brudd på folkeretten og menneskerettighetene i forbindelse med sin virksomhet i de okkuperte områdene.

³³⁷ Selskapets egne nettsider er utilgjengelig: <https://www.shufersal.co.il>

³³⁸ Who Profits. (u.å.). Shufersal Ltd. <https://www.whoprofits.org/companies/company/3993?shufersal>

³³⁹ For mer informasjon om Achdut-Ava se Who Profits. (u.å.). Achdut Factory for Tahini Halva and Sweets (Achdut-Achva). <https://www.whoprofits.org/companies/company/4088>

³⁴⁰ Amnesty International. (2023, 10. november). *Israel / okkuperte palestinske områder: Grufulle tilfeller av tortur og nedverdiggende behandling av palestinske fanger amid økning i vilkårlige arrestasjoner*. <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2023/11/israel-opt-horrifying-cases-of-torture-and-degrading-treatment-of-palestinian-detainees-amid-spike-in-arbitrary-arrests/>

³⁴¹ FNs høykommissær for menneskerettigheter. (2024, 23. mai). Israel: FN-ekspert oppfordrer til undersøkelse av påstander om tortur og mishandling av palestinske fanger. <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2024/05/israel-un-expert-calls-probe-allegations-torture-and-mistreatment-against>

³⁴² Gradstein, L. (2023, 18. oktober). Feeding the soldiers: A national mission. The Jerusalem Post. <https://www.jpost.com/j-spot/article-768987>

Ifølge det danske mediet DanWatch har Shufersal ikke kommet med noen offentlige uttalelser om hvordan deres virksomhet i de okkuperte palestinske områdene kan påvirke menneskerettighetene negativt.³⁴³

Oljefondets investeringer i disse detaljhandelselskapene bryter med Oljefondets retningslinjer:

Dokumentasjonen av Shufersals aktiviteter på okkupert palestinsk territorium, samt støtte til IDF og deres tidligere tilknytting til ISF, bryter med oljefondets etiske retningslinjer:

Den mest relevante paragrafen i Oljefondets retningslinjer er her § 4a og § 4b³⁴⁴

Observasjon eller utelukkelse kan besluttes for selskaper der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for:

- a. grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene
- b. alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner

³⁴³ Danwatch. (u.å.). *Selskaper med aktiviteter i eller rundt ulovlige israelske bosetninger*. <https://old.danwatch.dk/en/nyhed/companies-with-activities-in-or-around-illegal-israeli-settlements/>

³⁴⁴ Council on Ethics (2023), Norwegian Government Pension Fund Global, https://www.regjeringen.no/contentassets/0736b269ff7d417ba819fdc94c9735c6/en-gb/pdfs/etikkradet_annual-report_2023.pdf 19-21

Rami Levy Chain Stores Hashikma Marketing 2006 Ltd

Redigert av Diego Salazar, 30. september 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar direkte til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

Per 11. august 2025 hadde NBIM solgt seg ut av Rami Levy Chain Stores, ettersom selskapet var utenfor fondets referanseindex.

Rami Levy Chain Stores er den tredje største matvareforhandleren i Israel. Selskapets virksomhet bidrar til å støtte og opprettholde den ulovlige okkupasjonen av Palestina. Oljefondet har siden 2014 vært investert i selskapet og har i dag 0,4% eierskap i selskapet, tilsvarende en verdi på 42 345 946 NOK.³⁴⁵

Rami Levy Chain Stores er på De forente nasjoners (FN) liste over selskaper involvert i ulovlige israelske bosetninger i okkuperte palestinske territorier.³⁴⁶ Selskapet driver supermarkeder i de ulovlige israelske bosetningene Modi'in Illit, Ariel, Beitar Illit, Mishor Adumim, Sha'ar Binyamin og Gush Etzion på den okkuperte Vestbredden, samt filialer i bosetningsnabolaget Ramot og i bosetningens industriområde Atarot i det okkuperte Øst-Jerusalem.³⁴⁷

Denne virksomheten er helt essensiell for å utvikle og opprettholde disse ulovlige bosetningene på palestinsk territoriet. Bosetningene er avhengig av infrastrukturen, tjenestenæringen og sysselsettingene, dette og andre selskaper tilbyr, for å utvikle og opprettholde den ulovlige okkupasjonen.

Selskapet bidrar også til å utvide okkupasjonen av palestinske områder med stadige nye byggeprosjekter. Rami Levy Chain Stores har de siste årene vært involvert i byggingen av nye kjøpesentre på okkupert palestinsk jord. I 2018 åpnet selskapet et kjøpesenter i Atarot-bosetningen med et areal på 25 000 kvadratmeter.³⁴⁸

³⁴⁵ Norges Bank Investment Management. (2024). Rami Levy Chain Stores Hashikma Marketing 2006 Ltd. Investeringsene – Investeringsoversikt. Retrieved June 30, 2025, from <https://www.nbim.no/no/investeringsene/investeringsoversikt/#/2024/investments/equities/2614/Rami%20Levy%20Chain%20Stores%20Hashikma%20Marketing%202006%20Ltd>

³⁴⁶ FNs høykommissær for menneskerettigheter. (2023, 30. juni). Oppdatering av databasen over selskaper som er involvert i visse aktiviteter relatert til bosetninger i okkuperte Palestina (A/HRC/31/36). (min oversettelse) <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session31/database-hrc3136/23-06-30-Update-israeli-settlement-opt-database-hrc3136.pdf>

³⁴⁷ Who Profits. (u.å.). Rami Levi Hashikma Marketing Ltd. Hentet 19. juni 2025 fra <https://www.whoprofits.org/companies/company/4028>

³⁴⁸ Middle East Eye. (2019, 19. juni). New Israeli mall in Jerusalem sparks controversy among Palestinians. <https://www.middleeasteye.net/news/new-israeli-mall-jerusalem-sparks-controversy-among-palestinians> ; Who Profits. (u.å.). Rami Levi Hashikma Marketing Ltd. Hentet 19. juni 2025 fra <https://www.whoprofits.org/companies/company/4028> ; AFSC Investigate. (u. å.). Rami Levi Chain Stores

Palestinere har selv ledet flere kampanjer for å boikotte Rami Levy Chain Stores. Gjennom årene har flere palestinske aktivister oppfordret til boikott av selskapet.³⁴⁹

Hashikma Marketing 2006 Ltd. Hentet 19. juni 2025 fra
<https://investigate.afsc.org/company/rami-levi-chain-stores>

³⁴⁹ Middle East Eye. (2019, 19. juni). New Israeli mall in Jerusalem sparks controversy among Palestinians.
<https://www.middleeasteye.net/news/new-israeli-mall-jerusalem-sparks-controversy-among-palestinians>

Strauss Group Ltd (tidligere: 'Strauss-Elite')

Redigert av Jonas Fossli Gjersø, 31. august 2025

Ved utgangen av 2024 eide Norges Bank Investment Management 0,15% av selskapets aksjer som samlet var verdsatt til 37,345,212 (37 millioner) kroner.³⁵⁰ Andelen var økt til 0,22% per 30. juni 2025, verdsatt til 71,615,583 NOK.

Oppsummering av risiko

- **Det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til folkerettsbrudd.**
- Selskapet har sterke koblinger til det israelske militæret, inkludert som matleverandør til over 500 enheter og baser.
- Siden 1980-tallet har Strauss sendt omsorgspakker til 'Golani-brigaden' som blant annet i mars 2025 drepte 15 palestinske ambulansepersonell.

Om selskapet

Strauss Group Ltd er en multinasjonal mat- og drikkeprodusent hjemmehørende i Israel. I sin kategori er selskapet landets nest største.

Kjent som Strauss-Elite mellom 2004-2007 etter fusjonen mellom Elite (1933-2004) og Strauss (1936-2004) i 2004 (som i 2005 kjøpte kontroll over Sabra i et joint venture med PepsiCo-datterselskapet Frito-Lay).

Strauss Group består av enhetene: Strauss Israel, Strauss Coffee og Strauss Water (som opererer i Israel, Storbritannia og Kina). Totalt driver Strauss 30 produksjonssteder i over 20 land rundt om i verden, inkludert Brasil – hvor de er den største kaffeaktøren. Globalt sysselsetter gruppen mer enn 17 000 mennesker.

Strauss har strategiske og finansielle partnerskap med ledende globale aktører som Danone, PepsiCo, Haier og Virgin. Gruppen er handlet på Tel Aviv-børsen (ticker: STRS) og er inkludert på TA35-indeksen (TASEs største børsnoterte selskaper). Strauss er vurdert til iIAA+ av S&P Maalot og iIAa2 av Moodys Midrug (tilsvarer henholdsvis A-/BBB+ og A3/Baa1 på internasjonal skala).

Nøkkelpersoner

- Ofra Strauss (styreleder)
- Gadi Lesin (tidligere administrerende direktør)

³⁵⁰ Norges Bank Investment Management. (n.d.). *Total holdings sorted by country 2024 Equities*. Retrieved 25 June 2025, from <https://www.nbim.no/en/investments/all-investments/#/>

Risikofaktorer

- *Militære leverandørkontrakter:* Strauss er leverandør av blant annet meieriprodukter til det israelske forsvaret (IDF). Ifølge deres egen hjemmeside leverer Strauss mat til mer enn 500 militære enheter og baser i Israel.³⁵¹
 - Selskapet er en mangeårig støttespiller for det israelske militæret («IDF»). På slutten av 1970-tallet «adopterte» de Golani rekognoseringspeloton (blant annet ansvarlig for drapet på 15 palestinske ambulansepersonell i Rafah 23. mars 2025), og ga dem omsorgspakker, sports- og fritidsutstyr og personlige brev.³⁵²
 - Selv i lys av IDFs relativt lave menneskerettighetsstandarder er Golani-brigaden spesielt brutal: siden oppstarten i 1948 har brigaden utført utallige menneskerettighetsbrudd mot palestinere – spesielt i Hebron og under beleiringen av Gaza (Operasjon 'Cast Lead') fra 2008–2009 – inkludert vilkårlige drap, overfall, arrestasjoner, innbrudd i hjemmet og arrestasjoner av barn. Dessuten bryter brigadens rolle som okkupasjonsmakt med folkeretten.³⁵³
- *Styreleder Ofra Strauss* beskrev seg selv i 2011 som en «stolt støttespiller av de israelske styrkene». Frem til 2024 var Strauss Group Ltd medeier (sammen med PepsiCo) av hummusmerket «Sabra», som stod oppført på BDS-bevegelsens boikottliste.

³⁵¹ Strauss Group. (n.d.) *We continue to do good, strengthen and embrace the home front and the front.*

Retrieved 25 June 2025, from

<https://www.strauss-group.co.il/%d7%9e%d7%9e%d7%a9%d7%99%d7%9b%d7%99%d7%9d-%d7%9c%d7%a2%d7%a9%d7%95%d7%aa-%d7%98%d7%95%d7%91-%d7%9c%d7%97%d7%96%d7%a7-%d7%95%d7%9c%d7%97%d7%91%d7%a7-%d7%90%d7%aa-%d7%94%d7%a2%d7%95%d7%a8%d7%a3-%d7%95/>

³⁵² McKernan, Bethan (12 April 2025). "IDF unit involved in Gaza paramedics' killing was under command of brigade led by notorious Israeli general". *The Guardian*. Retrieved 20 April 2025; Kawn.org (no date) *Unveiling the Unsettling Realities: Why the Strauss Group Warrants a Boycott.*

<https://kawn.org/boycott-the-strauss-group/>;

<https://www.ipost.com/defense/strauss-reposts-idf-support-commitment-on-website>

³⁵³ Aru Shiney-Ajay and Killian McGinnis (2018) More than hummus: renewing the call to boycott Sabra, *Swarthmore Phoenix*, 29 March 2018.

<https://swarthmorephoenix.com/2018/03/29/more-than-hummus-renewing-the-call-to-boycott-sabra/>

Turpaz Industries Ltd

Redigert av Jonas Fossli Gjersø, 31. august 2025

Ved utgangen av 2024 eide Norges Bank Investment Management 0,49% av selskapets aksjer som samlet var verdsatt til 30,102,642 (30 millioner) kroner.³⁵⁴ NBIM solgte seg ut av Turpaz Industries mellom 30. juni og 12. august 2025.³⁵⁵

Oppsummering av risiko

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar direkte til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

- Hovedrisikoen handler om innkjøpene fra, og aktivitetene til datterselskapet Chemada Industries som driver produksjon av brombaserte kjemikalier som stammer fra bromutvinningen fra Dødehavet.
- Transparens – det er uklart om materialene som brukes i produksjonsprosessen stammer fra de okkuperte palestinske områdene

Om selskapet

«Turpaz ble etablert i 1970 og er et multinasjonalt smaks- og dufthus og 'finingrediensselskap'. Turpaz' aktiviteter omfatter utvikling, produksjon og markedsføring av et bredt utvalg av smaker, dufter og naturlige og syntetiske ingredienser av høy kvalitet for kunder innen næringsmiddel-, drikkevare-, funksjonell mat-, smaks-, duft-, farmasøytisk og kosmetikkindustrien.»

Nøkkelpersoner

Administrerende direktør: Keren Cohen Khazon eller Karen Cohen Khazon (kontrollerende aksjonær siden 17. mars 2025).³⁵⁶

³⁵⁴ Norges Bank Investment Management. (n.d.). *Total holdings sorted by country 2024 Equities*. Retrieved 25 June 2025, from <https://www.nbim.no/en/investments/all-investments/#/>

³⁵⁵ E24. (25. august 2025) *Oljefondet utelukker seks selskaper*.

<https://e24.no/boers-og-finans/i/Oov6xb/oljefondet-utelukker-seks-selskaper>

³⁵⁶ I årsrapporten for 2024 publisert i April 2025 uttalte administrerende direktør Khazon at: 'I will conclude with a prayer for the safe return of all the hostages, for the recovery of all those injured in body and mind, and support for the families of the fallen.' De palestinske ofrene ble ikke nevnt.

https://www.turpaz.co.il/Files/Turpaz_2024_report_isa.pdf

Andre: Ari Rosenthal Guy; Gill Shir Kesselman; Shauli Eger; Tamar Wolf; Ariel Lavi; Yoni Adini³⁵⁷; Idan Shabtay

Datterselskap:

Chemada Industries, etablert i 1973 og er nå en del av Turpaz-gruppen. Det spesialiserer seg på produksjon av finkjemikalier, spesielt brombaserte forbindelser som brukes i legemidler, landbruk og spesialkjemikalier.

Risikofaktorer

Innkjøp av produkter:

- Chemada Industries, i likhet med mange selskaper involvert i Dødehavsindustrien, er anklaget for å hente ressurser som mineraler fra Dødehavet, som delvis ligger på okkupert palestinsk territorium. Dette vekker bekymringer om lovligheten og de etiske implikasjonene av denne praksisen.³⁵⁸
- Chemada Industries spesialiserer seg på produksjon av brombaserte finkjemikalier, inkludert benzylbromider, bromestere og aromatiske bromider. Disse produktene er mye brukt i farmasøytisk, landbruks- og spesialkjemisk sektor. Bromet som brukes i disse forbindelsene leveres av selskaper som Dead Sea Bromine Company, et datterselskap av Israel Chemicals Ltd. (ICL), som driver storskala mineralutvinning i det sørlige bassenget av Dødehavet.³⁵⁹

Miljøhensyn

- o Utvinningsaktivitetene i Dødehavsregionen har ført til miljøbekymringer, blant annet rundt akkumulasjonen av halittavfall og den synkende vannstanden i Dødehavet. Selv om Chemada Industries ikke er direkte involvert i disse utvinningsprosessene, knytter deres avhengighet av brom fra denne regionen dem indirekte til disse miljøproblemene.³⁶⁰

³⁵⁷ Selskapets advokat (General Counsel) Yoni Adini har en betydelig militær bakgrunn. Ifølge LinkedIn-profilen hennes ble hun dekorert for fremragende militærtjeneste som offiser i februar 2012. Denne anerkjennelsen tyder på at hun hadde en ledende rolle i IDF, selv om spesifikke detaljer om hennes rang eller enhet ikke er blitt offentliggjort. Yoni Adini LinkedIn-profil: <https://www.linkedin.com/in/yoni-adini-b54a13183/>

³⁵⁸ For en oversikt over hvordan Dødehavsindustrien innvirker på fordrivelsen av palestinere, se: Abu-Baker, A, & Farah, M. (2020) Established Practice: Palestinian Exclusion at the Dead Sea. *Journal of Palestine Studies*, 49(2), 48-64, <https://www.palestine-studies.org/en/node/1649969>

³⁵⁹ Morioku. (n.d.). *Chemada Exclusive distributor in Japan*. Retrieved 25 June 2025, from https://www.morioku.co.jp/english/business/chemicals/business_field/medical/chemada

³⁶⁰ Reznik, I. & Gavrieli, I. (2023) Massive-Scale Dissolution, Conveyance, and Disposal of Dead Sea Potash Industry Halite Waste. *Environmental Science & Technology*, 57 (22), 8385-8395. DOI: 10.1021/acs.est.3c01197

Transparens:

- Mangelen på åpenhet om den nøyaktige plasseringen av fabrikker og produksjonsprosesser gjør det vanskelig å utelukke selskaper involvert i Dødehavsindustrien fra vurderinger omkring folkerettslige brudd. Ettersom det er vanskelig å bekrefte produktenes opprinnelse og om de faktisk kommer fra okkupert territorium.

Retailors Ltd

Redigert av Vera Fiveland, 30. september 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet er knytta til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter. Selskapet utgjør derfor en høy risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

Per 11. august 2025 hadde NBIM solgt seg ut av Retailors Ltd, ettersom selskapet var utenfor fondets referanseindeks.

Selskapet jobber med agentur av merkevarer som Nike, Converse og Foot Locker i Israel. Oljefondet har per 30. juni 2025 1.40% eierskap i selskapet, og har hatt aksjer siden 2023. Selskapet er del av Fox Group.³⁶¹ Retailors er ikke på kjente lister over selskaper, men det er derimot eierselskapet Fox Group, som er på listen til AFSC Investigate og Who Profits.³⁶² Oljefondet har også investeringer i Fox Group.³⁶³ Fox Group har butikker i flere kjøpesentre i okkuperte områder på Vestbredden.³⁶⁴

Brudd på følgende av oljefondets egne retningslinjer:³⁶⁵

- grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene
- alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner

Dette er basert på Oljefondets egne retningslinjer.³⁶⁶ Bosetningene på vestbredden bidrar til å true “lokalbefolkningen [...] i sin eksistens fordi de blir fratatt land og ressurser til fordel for israelske bosettinger, i strid med internasjonal rett.”, i følge Amnesty International.³⁶⁷

³⁶¹ <https://www.retailors.com/fox-group> 17.06.2025, kl 17:47

³⁶² <https://investigate.afsc.org/tags/settlement-industry> og <https://www.whoprofits.org/companies/company/7377?fox-wizel-ltd-fox-group-> 17.06.2025, kl 17:42

³⁶³ Se mer om Fox-Wizel Ltd i denne rapporten av *Vigdis Evang.*, og <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2024/investments/equities/2585/Fox%20Wizel%20Ltd>, 26.06.2025

³⁶⁴ <https://www.whoprofits.org/companies/company/7377?fox-wizel-ltd-fox-group-> 17.06.2025, kl. 17:44

³⁶⁵ <https://www.nbim.no/no/ansvarlig-forvaltning/etiske-utelukkelse/>, 17.06.2025, kl. 17:50

³⁶⁶ <https://www.nbim.no/no/ansvarlig-forvaltning/etiske-utelukkelse/>, 17.06.2025, 15:18

³⁶⁷ <https://amnesty.no/israelpalestina> 17.06.2025, 15:18

Oddity Tech Ltd

Redigert av Vera Fiveland, 30. september 2025

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet er knyttet til til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner, utover at selskapet bidrar til den israelske økonomien og ikke har tatt avstand til statens grove folkerettsbrudd.

Per 30. juni 2025 hadde NBIM solgt seg ut av Oddity Tech Ltd.

Oljefondet eide aksjer til en verdi av 107 556 552 NOK i Oddity Tech Ltd i 2024. Dette utgjorde 0.39% av aksjene i selskapet. Oddity Tech Ltd er et selskap innen skjønnhetsindustrien, og utvikler skjønnhetsprodukter ved hjelp av biologiske modeller, maskinlæring og datateknologi. I tillegg til å levere produkter til skjønnhetsindustrien (via datterselskapene Il Makiage and SpoiledChild), bidrar de med forskning innen datateknologi.³⁶⁸

Selskapet er ikke oppført på listene til AFSC Investigate, Who Profits eller lignende databaser med oversikt over bedrifter med tilknytning til ulovlig okkupasjon eller krigføring.³⁶⁹

Selskapet har hverken laboratorium eller hovedkvarter på okkupert område. Datterselskapet Il Makiag, som har flere butikker i Israel, er heller ikke på okkupert territorium.³⁷⁰ Selskapet er internasjonalt, og har virksomhet både i New York, Boston og Tel Aviv.³⁷¹

Vi har ikke funnet noe som knytter grunnleggerne av selskapet, CEO Oran Holtzman og hans søster (Chief Product Officer) Shiran Holtzman-Erel spesifikt til ulovlig okkupasjon eller krigføring.³⁷²

³⁶⁸ <https://markets.ft.com/data/equities/tearsheet/profile?s=ODD:NMQ>, og <https://www.forbes.com/profile/oran-holtzman/>, 26.06.2025, 13:51

³⁶⁹ <https://www.whoprofits.org/>, <https://investigate.afsc.org/company/bank-hapoalim>, og <https://investigate.afsc.org/updates/un-list>, 26.06.2025, 13:42

³⁷⁰ https://www.google.com/maps/search/Il+Makiage+n%C3%A6r+Israel/@32.033022,34.3472255,9z?entry=tu&g_ep=EgoyMDI1MDYyMy4yIKXMDSoASAFQAw%3D%3D, 26.06.2025, 13:58

³⁷¹ <https://oddity.com/brands/>, 26.06.2025, 13:58

³⁷² <https://www.forbes.com/profile/oran-holtzman/>, 24.06.2025, 10:00

Fattal Holdings 1998 Ltd.

Redigert av Ola Innset, september 2025

Vi mener at det finnes en høy risiko for at selskapet bidrar til alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konflikt samt bidrag til grove eller systematiske brudd på menneskerettigheter.

Fattal er en hotellkjede i seg selv, og eier også andre hotellkjeder - bla, NYX, Herods, og U Hotels. Oljefondet var inne med drøyt 780 millioner NOK i 2024. 30. juni 2025 var verdien av aksjene redusert til ca. 86,5 millioner NOK.

Aktivister både i Spania³⁷³ og Irland³⁷⁴ har gjennomført demonstrasjoner og boikott-aksjoner mot hoteller som er eid av selskapet. Kjernen i beskyldninger om at Fattal bidrar til folkemord virker å være at selskapet, ved eieren David Fattal, arrangerte en «week-end» for soldater og pårørende fra Netzah Yehuda-bataljonen, og ellers har markert seg som en støttespiller for krigen.³⁷⁵ Bataljonen er beskyldt for svært grove menneskerettighetsbrudd.³⁷⁶

Selskapet eier svært mange hoteller og virker å ha et til tider tett samarbeid med IDF. For eksempel kan man lese om Leonardo-hotellet i Akshkelon at det har «3 halls for every purpose - conferences, seminars, seminars, IDF events, social events and training courses.»³⁷⁷ Fattal Hotels har også en LinkedIn-post om et arrangement de har hatt for IDF-reservister blant sine ansatte.³⁷⁸ Under “social responsibility på sin nettside” reklamerer Fattal med at deres hoteller har blitt et “home away from home” for alle som har blitt evakuert i nord og sør på grunn av Gaza-krigen.

Oljefondets etiske retningslinjer viser til at selskaper kan utelukkes basert på adferd, «der det er en uakseptabel risiko for at selskapet selv medvirker til eller selv er ansvarlig for:

³⁷³ La Voz de Ibiza (January 8, 2025) “The Hotel Chain Targeted by Environmental and Anti-semitic groups Redoubles its Commitment to Ibiza” <https://lavozdeibiza.com/en/current-news/the-hotel-chain-targeted-by-environmental-and-anti-semitic-groups-redoubles-its-commitment-to-ibiza/>

³⁷⁴ The Activist Solidarity Network (December 29, 2024), “Boycot Leonardo Group Hotels!” https://theactivistsolidaritynetwork.substack.com/p/boycott-leonardo-group-hotels-vigil?utm_campaign=post&utm_medium=web

³⁷⁵ Ynet News (November 17, 2024), “Special weekend for wounded IDF soldiers: 'Inspiring conversations'” <https://www.ynetnews.com/magazine/article/hjbiowwmjg>

³⁷⁶ Al Jazeera (April 25, 2024) “What is Netzah Yehuda, the Israeli Battalion Facing Possible Sanctions” <https://www.aljazeera.com/news/2024/4/25/what-is-netzah-yehuda-the-israeli-battalion-facing-possible-us-sanctions>

³⁷⁷ Spacing.co.il, “Leonardo Askhelon Hotel” https://www.spacing.co.il/en/location/4642_8

³⁷⁸ LinkedIn (January, 2025), “Fattal Hotels proudly honors its employees who served....” https://www.linkedin.com/posts/fattal-hotels_fattal-hotels-proudly-honors-its-employees-acti-vity-7272225602600923136-_nG9

- grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene
- alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner»³⁷⁹

Det er liten tvil om at Fattal Group er en støttespiller for den pågående, folkerettsstridige krigen i Gaza. Dette gjelder mange virksomheter i et land som er fullmobilisert i en krigssituasjon, men Fattal Group viser gjennom sine handlinger at de er svært tydelige i sin støtte. Selskapet opererer i en gråson med tanke på Oljefondets etiske retningslinjer, og bør vurderes nøye.

³⁷⁹ [Nbim.no, “Etiske utelukkelser”](https://www.nbim.no/no/ansvarlig-forvaltning/etiske-utelukkelser/)
<https://www.nbim.no/no/ansvarlig-forvaltning/etiske-utelukkelser/>

Nexxen International

Redigert av Ola Innset, september 2025

Utover at de er en del av den israelske økonomien og ikke har tatt avstand fra statens folkerettsbrudd, mener Historikere for Palestina at risikoen er lav for at Nexxen International bidrar til alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konflikt eller grove eller systematiske brudd på menneskerettigheter.

Oljefondet var inne med drøyt 775 millioner NOK, men eierandelen ble solgt i august 2025.

Selskapet er stort innen “ad-tech” - det vil si ulike software-løsninger for reklame både på TV og nett - og med mye aktivitet i USA.

En rapport fra et investeringsfond i London kalt AozoraStep forklarte i juni 2024 utsalg fra Nexxen med lav likviditet og “too many geopolitical risks”. Dette var imidlertid knyttet til den generelle situasjonen i israelsk økonomi, og notatet er ellers preget av dyp sympati med Israel og en påstand om at antisemmitisme gjør det vanskeligere å investere i israelske selskap.³⁸⁰

³⁸⁰ Aozorastep (28th June, 2004), “Exit Nexxen International: Too many geopolitical risks and low liquidity” <https://www.aozorastep.com/Nexxen%20International%20Exit.pdf>

Tadiran Group Ltd

Redigert av Vigdis Evang, 30. september 2025.

Selskapet ble fjernet fra porteføljen før 30. juni 2025.

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene. Selskapet utgjør derfor en risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

Det tidligere konglomeratet Tadiran, som produserte forskjellige former for elektronikk, har blitt splittet opp i flere selskaper. Tadiran Group Ltd (TASE:TDRN), som Oljefondet har investert i (verdi per 31.12.2024 var 27 907 607 NOK/2 457 229 USD; 0,41% eierskap³⁸¹) består igjen av to underselskaper: Tadiran Consumer Goods, som hovedsakelig selger air condition-enheter, og Tadiran New Energy, som hovedsakelig selger solcellepaneler.³⁸²

Ifølge den israelske finansavisen Globes gikk Tadiran til oppkjøp av Eliran Solar i 2020.³⁸³ Avisen oppgir også selskapet SolarEdge som en av Eliran Solar's leverandører. Ifølge Who Profits opererer SolarEdge i bosetningene Shdemot Mehola og Petza'el, hvor de har installert solcelleanlegg.³⁸⁴ Tadiran oppga i 2024 å være en SolarEdge-distributør.³⁸⁵ Tadiran er slik involvert i næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde de ulovlige bosetningene på Vestbredden.

³⁸¹ Norges Bank Investment Management, 31.12.2024. <https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2024/investments/equities/2623/Tadiran%20Group%20Ltd>.

³⁸² Tadiran Group Investor Presentation, 21.05.2025. <https://maya.tase.co.il/en/reports/companies/1665822?attachmentType=pdf>.

³⁸³ "Tadiran buys PV systems co Eliran Solar" *Globes*, 13.12.2020. <https://en.globes.co.il/en/article-tadiran-buys-pv-systems-co-eliran-solar-1001352965>

³⁸⁴ Solaredge". *Who Profits*, 11.07.2022. <https://www.whoprofits.org/companies/company/3732>.

³⁸⁵ Tadiran Group Company Presentation, 18.03.2024. <https://maya.tase.co.il/en/reports/companies/1580024?attachmentType=pdf>.

Delek Automotive Systems Ltd.

Redigert av Eli Morken Farstad, 30. september 2025

Selskapet blei fjerna frå porteføljen etter 18. august fordi det ikkje var inkludert i FTSEs referanseindeks.

Vi har funne dokumentasjon på at selskapet bidreg direkte til grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane og/eller alvorlege krenkingar av individ sine rettar i krig og konfliktsituasjonar. Selskapet utgjer derfor ein uakseptabel risiko for brot på Oljefondets etiske retningslinjer.

Selskapet er registrert i NBIM som “Consumer Discretionary”. Verdien til Oljefondet si investering var ved utgangen av juni 2025 38,787,535 (0,47 % av selskapet). Dette var ei auke sida 2024, før selskapet blei seld ut 18. august 2025.

Delek Automotive Systems har monopol på innkjøp av Ford, Mazda, BMW m.m. til Israel (ikkje til militært bruk). CEO er Gil Agmon, som i 2022 var nr. 76 på lista over Israels 100 rikaste.³⁸⁶

Ingen store aktørar har gravd i Delek Automotives før. Inntil 2019 var Delek Automotives ein del av den tungt kritiserte Delek Group.³⁸⁷ Delek Group kom inn på FN si “svarteliste” i 2020.³⁸⁸ KLP og Storebrand trakk seg ut av Delek Group i 2021 som følge av deira aktivitet på okkuperte områder på Vestbredden, i Aust-Jerusalem og Syria.³⁸⁹ NBIM beslutta å ekskludere Delek Group i 2023 med henvising til aktiviteten i oljefelt i Vest-Sahara.³⁹⁰

Delek Automotive går under namnet “Delek Motors”. I følge Reuters har dei monopol på innkjøp av Ford, BMW, Mazda og fleire bilar til sivil bruk i Israel. Delek Motors leverer ikkje Ford-bilar til IDF sine “Plasan Sand Cat” - det går gjennom amerikansk støtte.³⁹¹

Delek Motors har mange filialer (“show rooms” og “service centers”) i Israel, i følge kartet på deira offisielle nettside.³⁹²

- Eit servicesenter finst på okkupert land i Mishor Adumim Industrial Park, i bosettingsområdet Ma’ale Adumim, etablert på område tilhøyrande beduinarar i 1968.³⁹³ Slike parkar er typiske brikkar i den folkerettsstridige okkupasjonen.

³⁸⁶ «Forbes Israel 100 Rich List» u.å.

³⁸⁷ *Sale of All the Company's Holdings in Delek Automotive Systems 2019*

³⁸⁸ *Database of all business enterprises involved in certain activities relating to Israeli settlements in East Jerusalem and the West Bank (A/HRC/43/71) - occupied Palestinian territory 2020*; Simonsen Vogt Wiig 2024

³⁸⁹ Storebrand u.å.; *Why KLP is excluding 16 companies following UN report 2021*

³⁹⁰ «Delek Group Ltd» 2023

³⁹¹ *Ford Motor Company 2023*; «Plasan Sand Cat» 2023

³⁹² «Delek Motors» 2025

³⁹³ «Ma’ale Adumim» 2025; «Mishor Adumim» 2024

- Eit servicesenter finst i settlment-byen Modi-in Illit.³⁹⁴
- Eit servicesenter finst i byen Afula (ikkje 1967-okkupert), kor innbyggjarane fleire gongar har protestert mot å selje hus til arabiske menneske. Ordføraren var ein del av opposisjonen.³⁹⁵
- I Jerusalem er eit showroom etablert omtrent 100 meter frå grensa til okkupert Aust-Jerusalem (Talpiot Industrial Area).

Det er vanskeleg å finne kjelder som viser at Delek Motors gjennom (sivil) bilindustri bidreg direkte til å grove brot på og/eller systematisk krenking av menneskerettar eller individ sine rettar i krig og konflikt.³⁹⁶ Service-sentera på okkupert jord er imidlertid en sentral del av Israel sin okkupasjon etter 1967-grensene. I lys av Etikkrådets tilråding om å ekskludere Paz Retail and Energy frå Oljefondet grunna deira bensinstasjonar på Vestbreidden,³⁹⁷ vil det vere nærliggande å foreslå at ei nært slekta vurdering må gjerast for Delek Motors:

“Etikkrådet anbefaler å utelukke selskapet Paz Retail and Energy Ltd (Paz) fra Statens pensjonsfond utland (SPU) på grunn av en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner.

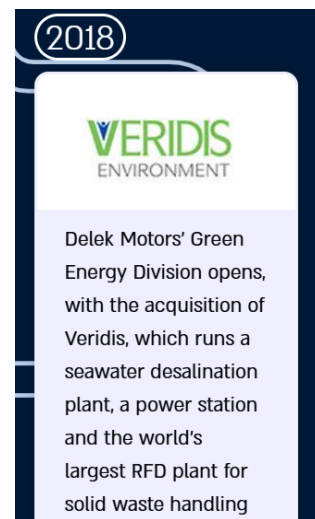
Paz er et israelsk selskap som driver bensinstasjoner. Selskapet er børsnotert i Tel Aviv. Ved utgangen av juni 2024 eide SPU aksjer for 58,6 millioner kroner, tilsvarende en eierandel på 0,57 prosent i selskapet.

Paz eier og driver bensinstasjoner i ni israelske bosettinger på Vestbredden og forsyner på den måten bosettingene med drivstoff. Flere av disse bosettingene er anlagt langt inne på det okkuperte området og er forbundet til Israel med egne veianlegg.

Ved å drive infrastruktur for leveranse av drivstoff til israelske bosettinger medvirker Paz til at bosettingene opprettholdes. Bosettingene er etablert i strid med folkeretten, og deres opprettholdelse utgjør et pågående folkerettsbrudd. Etikkrådet anser derfor at Paz medvirker til folkerettsbrudd på en måte som gir grunnlag for å anbefale at selskapet utelukkes fra SPU.”

Anna eigarskap: Veridis og Hailo

Delek Motors har frå 2018 kjøpt seg inn i “grønn industri” som har med vatnreinsing og søppeldistribusjon å gjere. Delek Motors hadde inntil 2021 70% eierskap i “cleantech”-selskapet Veridis. Eierskapet ble redusert til 51% då selskapet gjekk på børs, som framleis er eit høgt tal som sikrar kontroll.³⁹⁸ På

³⁹⁴ «Modi'in Illit» 2025

³⁹⁵ Shpigel 2018; Staff 2019

³⁹⁶ *Etiske utelukkelse* 2023

³⁹⁷ «Paz Retail and Energy Ltd» 2025

³⁹⁸ Sternlicht 2021

nettsida til Delek Motors er dette ein sentral del av tidslinja til selskapet, som skjermdumpen viser.³⁹⁹

Israel Investment Fund skreiv om Veridis i 2021:

“Veridis is active in three areas: environment, water desalination and power plants. The company, which is listed in the balance sheet of Delek Automotive at a value of NIS 1.2 billion, has several relative advantages: its control over the entire value chain of the waste sector in Israel; the holding of a monopoly in the field of hazardous organic waste, and a de facto monopoly in the field of landfilling of organic waste; And its holdings in regional monopolies, such as the Evron landfill and the Efeh landfill, which also holds the largest landfill reserves in the country. [...] Another area in which Veridis is active is water desalination, through a 50% stake in the Ashkelon desalination plant, which desalinates 120 million cubic meters per year under a concession from the Israeli government until May 2027.”⁴⁰⁰

Vannreinseanlegg, kraftstasjonar og søppelhandtering er grunnleggande infrastruktur som inngår i Israels apartheid- og okkupasjonsregime.⁴⁰¹ B’tselem har i ein rapport påvist at israelske kommuner og sleskap dupar avfall på Vestbredden.⁴⁰² I tillegg har det blitt peika på store miljøfarer ved reinseanlegga langs kysten.⁴⁰³ Dette er grunn til å slå alarm når det gjeld menneskerettar og Delek Motors store eigarskap i Veridis. Oljefondet må kreve at Delek Motors ikkje bidreg til apartheid og

Delek Motors investerte i 2021 tungt i techfirmaet Hailo.⁴⁰⁴ Hailo blei etablert i Tel Aviv i 2017 av tre tidlegare soldatar i IDF sin “elite tech unit”.⁴⁰⁵ Hailo leverer AI-prosessorar (chips) som skal drive “deep learning applikasjonar” for bilar, droner, “smart cities” og anna. I 2021 var firmaet ein såkalla “unicorn startup” med ein verdi på over ein milliard, som viser rask og stor suksess. Sett i lys av tech-industrien i Israel sin tradisjon for nært samarbeid med staten og IDF, samt bakgrunnen til dei tre som driver selskapet, er det sannsynleg av Hailo er ein del av infrastrukturen som bidreg til grove brot på folkeretten etter ICJ sine kjenningar. Det er imidlertid vanskeleg å finne kjelder kor ein slik tett link er klar.

Det finst ein presentasjon av selskapet på Instagram @historikere_for_palestina:

<https://tinyurl.com/nr9fd5vx> .

Kjelder til presentasjonen på Instagram finst her: <https://tinyurl.com/bdetp76s>

³⁹⁹ «Delek Motors» 2025

⁴⁰⁰ «Gil Agmon is on his way to a “gold exit” from his investment in the garbage monopoly» 2021

⁴⁰¹ Baba 2023; Hall et al. 2024; «Israel connects power line to Gaza plant to boost drinking water supply» 2024; «Israel’s decision to cut off electricity supply to Gaza desalination plant cruel and unlawful» 2025; *Study Says Attacks on Infrastructure in Gaza and West Bank Exact a Human Cost* 2019; *Waste Away* 2020; *Water is being used as a weapon of war in Gaza* 2025; *West Bank* 2024

⁴⁰² Aloni & Johnston 2017

⁴⁰³ Pamm 2024; *Study Says Attacks on Infrastructure in Gaza and West Bank Exact a Human Cost* 2019

⁴⁰⁴ «Israeli AI chipmaker Hailo raises \$136 mln, valued at \$1 bln» 2021

⁴⁰⁵ Ben-David 2021

Litteratur

- Aloni, A. & Johnston, M. (2017). *Made in Israel: Exploiting Palestinian Land for Treatment of Israeli Waste*. B'tselem. https://www.btselem.org/publications/summaries/201712_made_in_israel
- Baba, A. (2023, 29. desember). There's a water crisis in Gaza that the end of fighting might not solve. *NPR*. <https://www.npr.org/2023/12/29/1221571110/gaza-water-israel-crisis-hamas>
- Ben-David, R. (2021, 12. oktober). Israeli AI chip maker Hailo becomes newest 'unicorn' after \$136m investment. *The Times of Israel*. <https://www.timesofisrael.com/israeli-ai-chip-maker-hailo-becomes-newest-unicorn-after-136m-investment/>
- Database of all business enterprises involved in certain activities relating to Israeli settlements in East Jerusalem and the West Bank (A/HRC/43/71) - occupied Palestinian territory*. (2020, 14. februar). <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/database-all-business-enterprises-involved-certain-activities>
- Delek Group Ltd. (2023, 18. desember). *Council on Ethics*. <https://etikkradet.no/delek-group-ltd-2/>
- Delek Motors. (2025). *Delek Motors*. <https://www.delek-motors.co.il/en/home/>
- Etiske utelukkelses*. (2023, 27. april). Norges Bank Investment Management. <https://www.nbim.no/no/>
- Forbes Israel 100 Rich List: The Wealthiest People in Israel 2022. (u.å.). *Forbes Israel*. Hentet 17. juni 2025, fra <https://forbes.co.il/e/rankings/2022-israeli-billionaires/>
- Ford Motor Company*. (2023). Who Profits. <https://www.whoprofits.org/companies/company/3658>
- Gil Agmon is on his way to a "gold exit" from his investment in the garbage monopoly. (2021). *IIF - Israel Infrastructure Fund*. <https://www.iif.co.il/newsroom/gil-agmon-is-on-his-way-to-a-gold-exit-from-the-investment-in-the-garbage-monopoly/>
- Hall, N., Kirschenbaum, A. & Michel, D. (2024). The Siege of Gaza's Water. *CSIS*. <https://www.csis.org/analysis/siege-gazas-water>
- Israel connects power line to Gaza plant to boost drinking water supply. (2024, 2. juli). *Reuters*. <https://www.reuters.com/world/middle-east/israel-connects-power-line-gaza-plant-boost-drinking-water-supply-2024-07-02/>
- Israeli AI chipmaker Hailo raises \$136 mln, valued at \$1 bln. (2021, 12. oktober). *Reuters*. <https://www.reuters.com/world/middle-east/israeli-ai-chipmaker-hailo-raises-136-mln-valued-1-bln-2021-10-12/>
- Israel's decision to cut off electricity supply to Gaza desalination plant cruel and unlawful. (2025, 10. mars). *Amnesty International*. <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2025/03/israels-decision-to-cut-off-electricity-supply-to-gaza-desalination-plant-cruel-and-unlawful/>
- Ma'ale Adumim. (2025). I *Wikipedia*. https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Ma%27ale_Adumim&oldid=1294574214
- Mishor Adumim. (2024). I *Wikipedia*. https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Mishor_Adumim&oldid=1254538650
- Modi'in Illit. (2025). I *Wikipedia*. https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Modi%27in_Illit&oldid=1294031965
- Pamm, A. (2024, 29. juni). *Should Israel be using desalination?* The Jerusalem Post. <https://www.jpost.com/israel-news/article-808075>
- Paz Retail and Energy Ltd. (2025, 11. mai). *Etikkrådet*. <https://etikkradet.no/paz-retail-and-energy-ltd/>
- Plasan Sand Cat. (2023). I *Wikipedia*. https://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Plasan_Sand_Cat&oldid=23585180
- Sale of All the Company's Holdings in Delek Automotive Systems*. (2019). <https://ir.delek-group.com/wp-content/uploads/2021/01/Sale-of-All-the-Companys-Holdings-in-Delek-Automotive-Systems.pdf>
- Shpigel, N. (2018, 14. juni). Hundreds of Israelis demonstrate against home sale to Arab family. *Haaretz*. <https://www.haaretz.com/israel-news/2018-06-14/ty-article/.premium/hundreds-demonstrate-against-home-sale-to-arab-family/0000017f-e57e-df5f-a17f-ffe92570000>
- Simonsen Vogt Wiig. (2024). *KLAGE PÅ VEGNE AV FORENINGEN GREENPEACE NORDEN MOT EQUINOR ASA*. <https://www.greenpeace.org/static/planet4-norway-stateless/2024/12/252bd303-equinor-greenpeace-klage-til-forbrukertilsynet.pdf>
- Staff, T. (2019, 16. juni). Afula mayor attends demonstration against sale of home to Arab family. *The Times of Israel*. <https://www.timesofisrael.com/afula-mayor-attends-demonstration-against-sale-of-home-to-arab-family/>

- Sternlicht, H. (2021, 27. juni). *The entrepreneur with an eye for autotech unicorns*. CTECH - [www.calcalistech.com](https://www.calcalistech.com/ctech/articles/0,7340,L-3911111,00.html). <https://www.calcalistech.com/ctech/articles/0,7340,L-3911111,00.html>
- Storebrand. (u.å.). *Storebrand's Exclusion policy*. [Www.Storebrand.Com](https://www.storebrand.com/sam/nl/asset-management/sustainability/our-method/exclusions/storebrand-exclusion-policy). Hentet 17. juni 2025, fra <https://www.storebrand.com/sam/nl/asset-management/sustainability/our-method/exclusions/storebrand-exclusion-policy>
- Study Says Attacks on Infrastructure in Gaza and West Bank Exact a Human Cost*. (2019, 18. februar). Duke: Nicholas School of the Environment. <https://nicholas.duke.edu/news/study-says-attacks-infrastructure-gaza-and-west-bank-exact-human-cost>
- Waste Away: Living next to a dumpsite*. (2020, 20. juli). United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Occupied Palestinian Territory. <https://www.ochaopt.org/content/waste-away-living-next-dumpsite>
- Water is being used as a weapon of war in Gaza*. (2025). Doctors Without Borders. <https://www.doctorswithoutborders.org/latest/water-being-used-weapon-war-gaza>
- West Bank: Israeli settlement wastewater destroys Palestinian lands and livelihoods*. (2024, 21. mars). Norwegian Refugee Council. <https://www.nrc.no/news/2024/march/west-bank-israeli-settlement-wastewater-destroys-palestinian-lands-and-livelihoods>
- Why KLP is excluding 16 companies following UN report*. (2021). KLP. <https://www.klp.no/en/press-room/why-klp-is-excluding-16-companies-following-un-report>

Fox-Wizel

Redigert av Vigdis Evang, 30. september 2025.

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar direkte til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettene. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

Fox-Wizel les- og detaljhandelsselskap, også kjent som Fuchs-Wiesel. Oljefondets investering per 31.12.2024 er på 9 256 531 NOK/815 026 USD; 0,07% eierskap.⁴⁰⁶ Per 30. juni 2025 var verdien av den samme andelen økt til 10 064 317 NOK.

Who Profits melder at de har butikker i flere okkuperte områder: i de ulovlige bosetningene Ariel, Ma'ale Adumim og Gush Etzion på Vestbredden, og Ramot, Pisgat Ze'ev og Atarot IZ i Øst-Jerusalem.⁴⁰⁷

Den britiske kjeden Pret-à-Manger trakk seg fra en avtale med Fox-Wizels eier Harel Wiesel i 2024 og skrinla planene om å åpne en filial i Israel.⁴⁰⁸ Grunnen de oppgir er reisevanskene krigen skapte, men en britisk protestkampanje kan også ha vært en faktor.⁴⁰⁹

⁴⁰⁶ Norges Bank Investment management, 31.12.2024.

<https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/2024/investments/equities/2585/Fox%20Wizel%20Ltd>.

⁴⁰⁷ "Fox-Wisel Ltd. (Fox Group)", *Who Profits*, 20.04.2023.

<https://www.whoprofits.org/companies/company/7377?fox-wizel-ltd-fox-group->.

⁴⁰⁸ "Pret A Manger cancels launch in Israel due to war", *Ynetnews*, 06.02.2024.

<https://www.ynetnews.com/business/article/r1ttwatv0>.

⁴⁰⁹ "Pro-Palestinian activists put pressure on sandwich chain Pret to ditch deal in Israel", *Arab News*, 14.01.2023. <https://www.arabnews.com/node/2232121/middle-east>.

Azorim Investment Development & Construction

Redigert av Vigdis Evang, 30. september 2025.

Selskapet ble fjernet fra porteføljen i august 2025 fordi det ikke var inkludert i FTSEs referanseindeks.

Vi har ikke funnet dokumentasjon på at selskapet er knyttet til til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettene og/eller alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner, utover at selskapet bidrar til den israelske økonomien og ikke har tatt aubvstand fra statens grove folkerettsbrudd.

Azorim er et stort og veletablert eiendomsselskap. Oljefondets investering var per 31.12.2024 på 7 978 018 NOK/702 454 USD; 0,06% eierskap.

En artikkel i Ha'aretz beskriver Azorim som ansvarlige for utbyggingen av bosetningen i Eshkolot⁴¹⁰, men dette ser ut til å være en ren feil. I rettsdokumentene knyttet til saken journalisten dekker er det Arazim (G.I.A) Ltd som blir nevnt, ikke Azorim⁴¹¹; som et underselskap av Meitarim Quarry oppgir Who Profits også Arazim som involvert i byggingen av Eshkolot.⁴¹²

Alle de av Azorims bygge- og utviklingsprosjekter jeg har kunnet finne, ligger i Israel. Jeg kan ikke finne noe som knytter Azorim direkte til okkupasjonen.

⁴¹⁰ Baum, I. "Settler leaders want Israeli law applied to them until they see the bill", *Haaretz* 23.07.2019,, <https://www.haaretz.com/israel-news/2019-07-23/ty-article/.premium/settler-leaders-want-israeli-law-applied-to-them-until-they-see-the-bill/0000017f-ded6-d856-a37f-ffd657350000>.

⁴¹¹ High Court sak 3378/18, 2019.

<https://supremedecisions.court.gov.il/Home/Download?path=HebrewVerdicts%5C18%5C780%5C033%5Ce20&fileName=18033780.E20&type=4>.

⁴¹² "Meitarim Quarry", *Who Profits*, 31.03.2019.

<https://www.whoprofits.org/companies/company/4074?meitarim-quarry>.

ICL Group Ltd

Opprinnelig Israel Chemical Ltd, før det Palestine Potash Company

Redigert av Pål Nygaard, 13. oktober 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettene. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

NBIM har per 30.6.2025 investert i aksjer til en verdi av 1,477,810,514 (1,48 milliarder) kroner i ICL Group. Det tilsvarer 1,65% av selskapets totale aksjer.⁴¹³ Min undersøkelse tilsier at NBIM kjøpte seg inn i ICL Group i 2020. Da hadde de en aksjeandel på 1,85% til en verdi på 1 milliard.⁴¹⁴ Ifølge selskapet selv var 2020 deres beste år noensinne.⁴¹⁵

ICL Group Ltd er et multinasjonalt selskap med hjemmekontor i Israel. Selskapet har ifølge egne opplysninger omkring 12.500 ansatte, en omsetning på 7500 millioner dollar, og overskudd på 650 millioner dollar i 2023.⁴¹⁶ De er verdens 6. største produsent av brom (mineral som brukes i elektronikk, møbler, tekstiler osv),⁴¹⁷ verdens 8. største produsent av kaliumkarbonat (også kalt pottaske, som er et mineral som brukes i kunstgjødelse, tekstilfarve og annen kjemisk industriproduksjon), og er også en stor produsent av fosfor.⁴¹⁸

ICL Group opererer innenfor en rekke bransjer, særlig mineralutvinning, kunstgjødelse og landbruk, energi, helse og bioteknologi.

ICL Group er på Fagforbundets og Norsk folkehjelps liste over selskap som bidrar til ulovlig okkupasjon.⁴¹⁹ De er ikke på FN's svarteliste, men er med i Who Profits og Don't buy into occupation sine rapporter.⁴²⁰ Storebrand satte ICL Group på sin eksklusjonsliste i 2021 med grunnlag i kontroversielle våpensalg (som jeg regner med er hvitt fosfor).⁴²¹

⁴¹³ Norwegian Bank Investment Management (u.å.). *Investeringsoversikt pr. 30.6.2025*. Hentet 13. oktober.

⁴¹⁴ Jeg har sjekket alle investeringsoversiktene tilbake til 2018.

⁴¹⁵ ICL Group (u.å.) *About ICL Group*. Hentet 15. juni 2025. <https://www.icl-group.com/about-us/>

⁴¹⁶ ICL Group (2024). *Annual report 2023*, s. 13. Hentet 15. juni 2025. http://q4live.s25.clientfiles.s3-website-us-east-1.amazonaws.com/158866601/files/doc_news/2024/Mar/ICL-Group-Annual-Report-2023-FORM-20-F.pdf

⁴¹⁷ Imarc (u.å.). *Top 12 Bromine Companies in the World*. Hentet 15. juni 2025.

<https://www.imarcgroup.com/top-bromine-companies>

⁴¹⁸ Yahoo finance (u.å.) *15 Biggest Potash Companies in the World*. Hentet 15. juni 2025.

https://finance.yahoo.com/news/15-biggest-potash-companies-world-172458928.html?guccounter=1&guce_referrer=aHR0cHM6Ly93d3cuZ29vZ2x1LmNvbS8&guce_referrer_sig=AQAAABi_YNHD86THI8HtPIBp44K9sTG9SwLFeeldgbScRA21kpFVvYnCc05gR0rp1y6MDZB1dTJdfXzBAMzQP-ZmtUZgWGLy_N50opBJ8uNsuzeNw41SxMXWTFUYUOqvhRLDqF52n2uUHIuF1iD6F6Nj1zIRKGswq5XnohIQ-f0JYXki

⁴¹⁹ Fagforbundet & Norsk Folkehjelp (u.å.). *Oljefondet investerer i okkupasjonen av Palestina*. Hentet 15. juni 2025. <https://wtools.fagforbundet.no/oljefondet/>

⁴²⁰ Who Profits Research Center (u.å.). *ICL Group Ltd*. Hentet 15. juni 2025.

<https://www.whoprofits.org/companies/company/6592?israel-chemicals-icl-group>; Don't Buy Into Occupation (2024). "Don't Buy into Occupation IV report".

<https://www.cncd.be/TMG/pdf/2024-dont-buy-into-occupation-iv-report.pdf>

⁴²¹ Storebrand (2021). *Excluded companies per Q4 2021*. Hentet 15. juni 2025.

https://www.storebrand.no/asset-management/barekraftige-investeringer/dokumentbibliotek-rapporter/_attachm

ICL Groups brudd på oljefondets etiske retningslinjer

ICL Group bryter flere av de etiske retningslinjene til Oljefondet. De har virksomhet som både er aktive bidrag til folkemord og til ulovlig okkupasjon:

1. Selskapet medvirker til produksjon og bruk av hvitt fosfor som våpen av IDF:

I oktober 2023 dokumenterte Amnesty at IDF brukte hvitt fosfor i Gaza levert av det amerikanske forsvaret.⁴²² Bruk av hvitt fosfor i krig er en krigsforbrytelse. Grunnen til det er at hvitt fosfor er et ekstremt brutalt våpen og skaper svært høye temperaturer når det slippes ut i luften. Når mennesker utsettes for hvitt fosfor blir de kvalt, det skaper organfeil og brannskader. Det er massive bevis for at palestinere på Gaza har blitt livsvarig skadet eller har dødd av skader fra hvitt fosfor.⁴²³

ICL er helt sentral i leveransen av hvitt fosfor til amerikansk forsvarsindustri, som altså har forsynt IDF med granater fylt med hvitt fosfor.⁴²⁴ ICL har kontrakt om å levere hvitt fosfor til den amerikanske hæren for våpenproduksjon fra 2020 til slutten av 2025.⁴²⁵ Det fremkommer av flere kilder at ICL er en av totalt tre selskaper i en verdikjede som har vært ansvarlig for å forsyne Israel med hvitt fosfor: ICL, Bayer (tidligere Monsanto) og den statseide våpenprodusenten Pine Bluff Arsenal (PBA), som plasserer hvitt fosfor i granater.⁴²⁶ Det er imidlertid noe usikkert ut fra kildene om ICL produserer hvitt fosfor selv. Noen kilder sier at ICL produserer hvitt fosfor, mens andre kilder hevder at ICL leverer fosfor som så blir omdannet til hvitt fosfor av Bayer før det leveres til PBA. Uansett er ICL en avgjørende del av verdikjeden for leveranse av granater med hvitt fosfor som Israel har brukt i Gaza og Libanon.

Palestinakomiteens Kjell Stephansen har dokumentert denne verdikjeden gjennom offentlige tilgjengelige dokumenter, der det fremkommer at ICL har avtaler om leveranse av “explosives manufacturing” til “75mm through 125mm ammunition” til Pine Bluff

⁴²² Alan Arms & Marija Ristic (2023). Israel/OPT: Identifying the Israeli army's use of white phosphorus in Gaza. *Amnesty International*. Hentet 7.11.2025.
<https://citizenevidence.org/2023/10/13/israel-opt-identifying-the-israeli-armys-use-of-white-phosphorus-in-gaza/>

⁴²³ Amnesty International (2023). Lebanon: Evidence of Israel's unlawful use of white phosphorus in southern Lebanon as cross-border hostilities escalate. *Amnesty International*. Hentet 15. juni 2025.
www.amnesty.org/en/latest/news/2023/10/lebanon-evidence-of-israels-unlawful-use-of-white-phosphorus-in-southern-lebanon-as-cross-border-hostilities-escalate/

⁴²⁴ Palestine Solidarity Campaign (u.å.). *Israel Chemicals Ltd*. Hentet 15. juni 2025.
<https://palestinecampaign.org/psc-company/israel-chemicals-ltd/>; NZ Herald (2014, 15. August). NZ Super Fund stays with Israeli chemical company. *The New Zealand Herald*. Hentet 15. Juni 2025.
<https://www.nzherald.co.nz/business/economy/nz-super-fund-stays-with-israeli-chemical-company/IQFF7T6GPS3NF22ZW4AYG6MAW4/>

⁴²⁵ USASpending (u.å.). Contract PIID W52P1J20D3006 . *USASpending.gov*. Hentet 8. november 2025.
https://www.usaspending.gov/award/CONT_IDV_W52P1J20D3006_9700. Se også: ASEED (2025). A Closer Look at Israeli Company ICL. Hentet 8. november 2025.
https://aseed.net/a-closer-look-at-israeli-company-icl/?utm_source=chatgpt.com

⁴²⁶ Cinamon, Jack (2024, 1. februar). *Behind the smoke: The unlawful use of white phosphorus*. Hentet 15. Juni 2025. <https://corruption-tracker.org/blog/behind-the-smoke-the-unlawful-use-of-white-phosphorus>

Arsenal.⁴²⁷ Denne avtalen kommer opp når man bruker søkeordene “white phosphorus pine bluff” på den statlige oversiktssiden over amerikanske innkjøpskontrakter, Federal Procurement Data System. Pine Bluff Arsenal er eid av den amerikanske staten og rapporterer selv at de er eneste produsent av våpen som inneholder hvitt fosfor i det globale nord.⁴²⁸ Stephansens undersøkelse viser til en avtale om leveranse av 82 tonn hvitt fosfor fra ICLs amerikanske fabrikk i St. Louis til Pine Bluff Arsenal fra 12. april 2023.⁴²⁹ Her snakker vi altså om kilder som tyder på at ICL leverer hvitt fosfor som blir montert på våpen.

ICL er en verdensledende produsent av fosfor. De har kjøpt seg opp de siste ti årene og har blant annet bygget opp en produksjonsfabrikk for hvitt fosfor i Nederland, men denne sliter med å bli lønnsom på grunn av mange restriksjoner i Europa om hva hvitt fosfor kan brukes til.⁴³⁰ Produksjonen av hvitt fosfor i Nederland blir derfor etter all sannsynlighet ikke brukt til granater, og er såvidt vi vet ikke del av leveransene som går til PBA og deretter til Israel. Allikevel dokumenterer virksomheten i Nederland at ICL produserer hvitt fosfor, som øker sannsynligheten for at ICLs fabrikk i St. Louis produserer hvitt fosfor som går til PBA og deretter til Israel.

Israel har ikke ratifisert konvensjonen som forbyr bruk av hvitt fosfor som våpen.⁴³¹ Det betyr ikke at det norske Oljefondet bør være investert i et selskap som er en så avgjørende del av verdikjeden til hvitt fosfor som blir brukt i IDF sine bombetokter i Gaza og Libanon.

ICL Group oppgir selv å ha gitt 2 millioner dollar i støtte til krigen i Gaza.⁴³² Det er hevdet at de åpent støtter Israels militære operasjoner, og at de gir finansiell støtte til folkemordet.⁴³³ Selskapet oppgir selv at 15% av de ansatte i 2023 hadde deltatt i krigføringen med betalt permisjon.⁴³⁴

2. Selskapet har virksomhet i okkuperte områder som aktivt medvirker til okkupasjon:⁴³⁵

⁴²⁷ Stephansen, Kjell (2025, 17. august). *Oljefondet ICL hvitt fosfor til Pål Nygård*. upublisert dokument sendt fra Kjell Stephansen til Pål Nygaard.

⁴²⁸ Pine Bluff Arsenal (u.å.). *Pine Bluff Arsenal Home. PBA info*. Hentet 6. november 2025.

<https://www.pba.army.mil/command/info.htm> Kilde kommer fra Kjell Stephansen.

⁴²⁹ Federal Procurement Data System (u.å.). *FPDS-NG ezSearch*. Hentet 6. juni 2025. [FPDS-NG ezSearch](#) [søkeord: white phosphorus pine bluff] Kilde kommer fra Kjell Stephansen.

⁴³⁰ Schaum, C. (2018). *Phosphorus: Polluter and Resource of the Future: Motivations, Technologies and Assessment of the Elimination and Recovery of Phosphorus from Wastewater*. IWA Publishing. ss. 316-320

⁴³¹ United Nations Treaty Collections (u.å.). Convention on the Prohibition of the Development, Production, Stockpiling and Use of Chemical Weapons and on their Destruction. Hentet 8.11.2025.

https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXVI-3&chapter=26&clang=en

⁴³² ICL Group (2024). *ESG report 2023*. Hentet 15. juni 2025.

<https://www.icl-group.com/wp-content/uploads/2024/06/ICL-Corporate-responsibility-ESG-Report-2023.pdf>

⁴³³ Palestine Solidarity Campaign (u.å.). *Israel Chemicals Ltd*. Hentet 15. juni 2025.

<https://palestinecampaign.org/psc-company/israel-chemicals-ltd/>

⁴³⁴ ICL Group (2024). *ESG report 2023*. Hentet 15. juni 2025.

<https://www.icl-group.com/wp-content/uploads/2024/06/ICL-Corporate-responsibility-ESG-Report-2023.pdf>

⁴³⁵ Who Profits Research Center (u.å.). *ICL Group Ltd*. Hentet 15. juni 2025.

<https://www.whoprofits.org/companies/company/6592?israel-chemicals-icl-group>

ICL Group bidrar til Israels ulovlige okkupasjon av palestinske områder og den syriske Golanhøyden på flere måter. Helt siden 1929 har ICL Group fått alle konsesjoner som er utdelt til utvinning av mineraler fra Dødehavet. Konsesjonene utløper i 2030 og gjelder både for palestinske og israelske områder. Dette er ressurser med store verdier (se lenger ned for mer om det).⁴³⁶

Ifølge forskningssenteret Who profits utvinner ICL Group salt, kaliumkarbonat (pottaske) og brom fra Dødehavet i okkuperte områder av Vestbredden. ICL skriver selv på sin nettside at de pumper saltlake og vann fra de nordlige områdene av Dødehavet som tilhører palestinerne til de sørlige delene av Dødehavet som tilhører Israel.⁴³⁷ Ikke bare er denne praksisen med på å ta palestinske ressurser uten godkjenning, men den bidrar også til at vannstanden i Dødehavet reduseres med over en meter per år.

I tillegg bidrar ICL Group til etnisk rensing av Naqab-ørkenens palestinske beduiner. En rekke gruveprosjekter forskyver de palestinske beduinene inn på stadig mindre områder.⁴³⁸

ICL Group medvirker videre til ulovlig okkupasjon ved å være hovedleverandør av kunstgjødsel og andre landbruksprodukter til ulovlige bosetninger.⁴³⁹ Forskningssenteret Who profits dokumenterte i 2019 at kunstgjødsel og kjemikalier fra ICL Group brukes i mange ulovlige bosetninger i Jordandalen og på Vestbredden. Selskapet har også en rekke agronomer i Jordandalen, på Vestbredden og Golan-høyden som opererer som salgsagenter for bedriften.

ICL Group driver forskning og utvikling med importerte planter og vekster, og andre landbrukseksperimenter i de okkuperte områdene på Golan-høyden og i Jordandalen.⁴⁴⁰ Dette er en del av koloniseringen av Palestina hvor det tradisjonelle palestinske landbruket og vegetasjon fortrenkes av importerte og nye vekster, samt landbruksmetoder.

ICLs historie og lange kobling til kolonisering av Palestina

ICL har røtter til tidlig sionistisk kolonisering av Palestina. Bedriften har ifølge egen nettside røtter til Palestine Potash Company, som ble startet av den russiske sionisten Moshe

⁴³⁶ Scheer, Steven (2025, November 6.). ICL could lose Dead Sea concession in 2030 under government tender plan. [Mining.com](https://www.mining.com/web/icl-could-lose-dead-sea-concession-in-2030-under-government-tender-plan/). Hentet 9. november 2025.

⁴³⁷ ICL Group (2021). 2021 Corporate sustainability ESG report. Hentet 9. november 2025.

⁴³⁸ Hawari, Yara (2022, 28. januar). Resisting greenwashing in the Naqab: Unity Intifada continues. *Al Jazeera*. <https://www.aljazeera.com/opinions/2022/1/28/resisting-greenwashing-in-the-naqab-unity-intifada-continues>; se også: Khorami, Aida & Alayoubi, Mohammed (2025, 10. august). Yara kjøper Dødehavsmineraler av omstridt israelsk selskap. [Nrk.no](https://www.nrk.no/urix/yara-kjoper-dodehavsminealer-av-omstridt-israelsk-selskap-1.17518725). Hentet 9. november 2025.

⁴³⁹ Who Profits Research Center (u.å.). *ICL Group Ltd*. Hentet 15. juni 2025.

⁴⁴⁰ Who Profits Research Center (u.å.). *ICL Group Ltd*. Hentet 15. juni 2025.

<https://www.whoprofits.org/companies/company/6592?israel-chemicals-icl-group>

<https://www.whoprofits.org/companies/company/6592?israel-chemicals-icl-group>

Novomeysky, som ble nysgjerrig på det økonomiske potensialet i mineraler fra Dødehavet etter å ha lest Theodor Herzl's *Altneuland*.⁴⁴¹ Etter 8 års innsats klarte han å få konsesjon fra de britiske mandatmyndighetene til å starte opp gruvedrift av brom og kaliumkarbonat (pottaske) fra Dødehavet i 1929.⁴⁴²

Det ble raskt en lukrativ affære, og skal ha blitt den største bedriften i Midtøsten.⁴⁴³ I sine beste år stod bedriften for 50% av all eksport fra mandatområdet Palestina.⁴⁴⁴ Det er påstått at ressursene bedriften kontrollerte gjennom sine konsesjoner hadde en verdi på 1,200 milliarder dollar, “riches that eclipse those of a South African diamond mine.”⁴⁴⁵ Kaliumkarbonat (pottaske) var et ettertraktet mineral som ble brukt både til kunstgjødsel, farge til tekstil og andre ting.⁴⁴⁶

Etter seksdagerskrigen i 1967 ble Palestine Potash Company nasjonalisert, og Israel Chemical Ltd ble etablert som statseid selskap. En rekke andre kjemi-operasjoner ble det neste tiåret lagt inn i selskapet som følge av en runde med strukturrasjonaliseringer.⁴⁴⁷ I 1990-årene ble selskapet privatisert, og det ekspanderte internasjonalt og diversifiserte produktporteføljen, før de ble store innen kunstgjødsel og fosfor.

⁴⁴¹ ICL Group (u.å.). *Celebrating 100 years of history and innovation*. Hentet 15. Juni 2025.

<https://www.icl-group.com/blog/icl-celebrating-100-years-of-history-and-innovation/>

⁴⁴² Don't Buy Into Occupation (2024). “Don't Buy into Occupation IV report”.

<https://www.cncd.be/IMG/pdf/2024-dont-buy-into-occupation-iv-report.pdf> s. 37.

⁴⁴³ Jewish Virtual Library (u.å.). *Moshe Novomeysky*. Hentet 15. Juni 2025.

<https://www.jewishvirtuallibrary.org/novomeysky-moshe>

⁴⁴⁴ ICL Group (2023). *ESG Report 2023. Dialogue with the public*. Hentet 15. Juni 2025.

<https://icl-group-sustainability.com/reports/dialogue-with-the-public/>

⁴⁴⁵ The New York Times (1961, 3. April). *Moshe Novomeysky Dies at 88; Tapped Mineral-Rich Dead Sea*. Hentet 15. Juni 2025.

<https://www.nytimes.com/1961/04/03/archives/moshe-novomeysky-dies-at-88-tapped-mineral-rich-dead-sea.html>

⁴⁴⁶ Institutt for biovitenskap, UiO (u.å.). *Pottaske*. Hentet 15. Juni 2025.

<https://www.mn.uio.no/ibv/tjenester/kunnskap/plantefys/leksikon/p/pottaske.html>

⁴⁴⁷ ICL Group (u.å.). *Celebrating 100 years of history and innovation*. Hentet 15. Juni 2025.

<https://www.icl-group.com/blog/icl-celebrating-100-years-of-history-and-innovation/>

Israel Corp Ltd

Redigert av Pål Nygaard, 13. oktober 2025

Vi har funnet dokumentasjon på at selskapet bidrar til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettene. Selskapet utgjør derfor en uakseptabel risiko for brudd på Oljefondets etiske retningslinjer.

NBIM eier aksjer i Israel Corp per 30.6.2025 verdt 404 899 936 NOK, 1,58 % av selskapet.⁴⁴⁸

Israel Corporation Ltd er holdingselskapet til ICL Group. Se ICL Group for informasjon om hvorfor dette selskapet og dermed også Israel Corporation Ltd bør ekskluderes.

⁴⁴⁸ Norwegian Bank Investement Management (u.å.). *Investeringsoversikt pr. 30.6.2025*. Hentet 13. oktober.
<https://www.nbim.no/no/investeringene/investeringsoversikt/#/>